Kış 2022-23

YapıKredi

Crystal

Dağ yamaçlarında çeşitli aktiviteleri kapsayan aksiyonları ile yaşam stiline dönüşen kayak merkezleri

Başvuru için **CRYSTAL** yazın, **TCKN** bilginiz ve doğum tarihinizi (gün ay yıl formatında) aralarında birer boşluk bırakarak yazıp **4421**'e gönderin.

Yapı Kredi Crystal ile en seçkin restoranlarda ayrıcalıklısınız.

Crystal sahipleri sonbaharın keyfini seçkin mekanlarda **%20 indirim** ayrıcalığı ile çıkarır.

Detaylı bilgi ve diğer anlaşmalı restoran listesi için:
www.crystalcard.com.tr

YapıKredi Crystal

GILAN.COM

JOURNEY TO ORIGIN

TREASURES OF ANCIENT ANATOLIA

Gilan

TIME TO REACH YOUR STAR

ZENITH

THE FUTURE OF SWISS WATCHMAKING SINCE 1865

Quadran Istinye Park AVM, Istanbul +90 212 3450101
Quadran Galataport, Istanbul +90 212 3020115
Sami Saat Vadi Istanbul AVM, Istanbul +90 212 5598159
Rotap Zorlu Center AVM, Istanbul +90 212 3536525
Argos Altınova, Antalya +90 242 3103210

"ZENITH Branch of LVMH Swiss Manufactures SA"
Türkiye Distribütörü Konyalı Saat San. Paz. ve Tic. A.Ş'dir.

T +90 212 494 32 32 info@konyali.com.tr www.konyali.com.tr

ARALIK-OCAK-ŞUBAT

YapıKredi

Yönetim
İmtiyaz Sahibi
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. adına
Arda Öztaşkın

Yönetim Yeri
Yapı Kredi Plaza, D Blok,
Levent, 34330 İstanbul
Tel: 0212 339 70 00

Yayın Kurulu
Özge Bakırçalı, Ceren Gençceylan,
Esra Arat, Sahra Özyavuz,
Mert Nuzumlalı, Deniz Öztürk,
Beran Toksöz, Müjde Metin

Yapım - Yayın
Lup Medya Ltd. Şti.
Gümüşsuyu Mah. Ayazpaşa Camii Sok.
No:7/5 Beyoğlu/İstanbul/Türkiye
Tel: 0212 243 6142
info@lupmedya.com

Yayın Koordinatörü (Sorumlu)
Beran Toksöz

Kreatif Direktör
Müjde Metin

Editör
Aylin Kumdagezer

Redaksiyon
Meltem Ersavaş

Görsel Yönetmen
Gözde Çetin

Katkıda Bulunanlar
Demet Gezbor, Ömer Faruk Gündoğdu,
Benan Kapucu, Güvenç Atsüren,
Efe Uygur, Talya Fındıkoğlu,
Esra Kağıtçı Dede, Kristin Fındıkoğlu,
Selin Ekim, Utku Kuran, Emre Kapçak,
İlayda Şahin, Burcu Çimen

Reklam Direktörü
Evrim Yücesoy
evrim@lupmedya.com

Baskı
Ofset Yapımevi
Çağlayan Mah. Şair Sok. No:4
Kağıthane 34403 İstanbul
Tel: 0212 295 86 01

Baskı Yeri ve Tarihi
İstanbul, Aralık, 2022

Yayın Türü
Yerel süreli yayın

Tiraj
6.250 adet

Crystal Dergisi, Lup Medya Ltd. Şti. tarafından T.C. yasalarına uygun olarak yayımlanmaktadır. Crystal Dergisi'nin isim ve yayın hakkı Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.'ye aittir. Dergide yayımlanan yazı, fotoğraf ve illüstrasyonların her hakkı saklıdır. Kaynak gösterilmeden alıntı yapılamaz. Yazıların sorumluluğu yazarlara, yayınlanan ilanların sorumluluğu ise sahiplerine aittir.

Mersis No: 0937002089200741

24
Slalomdan daha fazlası
Otel, restoran ve her türlü aktivitesi ile farklı lokasyonlardaki kayak merkezleri.

Aman Le Mélézin, Courchevel.

Sisli sabahlar, soğuk hava ve sıcak içeceklerle kışın en basit haliyle tanımı, kimileri için kasvet kimileri için 365 günün en keyifli zamanları demek. Kişisel verilerde farklı yorumlamalara açık bu mevsimi aslında özel kılan pek çok başlıktan bahsedebiliriz. Her şeyden önce; ister bir dağ yamacını isterse rustik bir evi kaplasın, kartpostal görüntülerindeki gibi manzarayı tamamlayan, yeryüzüne beyaz ve hafif billurlar biçiminde donarak düşen su buharı var. Sadece izlemenin bile ayrı bir keyif verdiği karın geniş alanlara yayılması da kış seyahatlerindeki rahatlama temasını şekillendiriyor. Bu yüzden Crystal Kış 2022/23 sayısının kapak konusunda, belirli irtifalardaki dağ yamaçlarının eteklerine konumlandığı gibi çeşitlilik yaratmanın farklı noktalarını kale alan kayak merkezlerine yer verdik. Dağ konseptinden yola çıkarak ve tabii ki rakımımızı da belli bir yüksekliğe çıkardığımızdan dolayı chalet kültürünü de mercek altına almayı ihmal etmedik. Orta Avrupa'nın seyahat notlarını karıştırırken tasarımda modernizm etkilerini Charles ve Ray Eames üzerinden değerlendirdik. Sürdürülebilir gastronomi, modanın sorumlu tarafında yapay kürk ve elektrikli otomobil adımlarıyla geleceğin getirilerini şimdiden inceledik. Farklı yorumlamalarda ortak değerler yaratabileceğiniz bir kış olması dileğiyle. Keyifli okumalar...

68
Santigrat sembolleri
Kış aksesuarları derlemesi.

We assemble every single watch twice. Because perfection takes time.

A. LANGE & SÖHNE
GLASHÜTTE I/SA

For us, perfection is a matter of principle. This is why, on principle, we craft all timepieces with the same care and assemble each watch twice. Thus, after the GRAND LANGE 1 has been assembled for the first time and precisely adjusted, it is taken apart again. The movement parts are cleaned and decorated by hand with finishing and polishing techniques, followed by the final assembly procedure. This assures long-term functional integrity and the immaculacy of all artisanal finishes. Even if this takes a little more time. **www.alange-soehne.com**

ARTE
GIOIA

Arte Gioia İstinyepark Boutique • Katar Caddesi No:11/401 Sarıyer/ İstanbul • Phone: +90 212 352 61 35 • www.artegioia.com

İÇİNDEKİLER

64 **Sürdürülebilir mutfak**
Sürdürülebilirlik kavramında gastronomi ve restoranlar.

48 **Doğu ve Batı arasında**
Orta Avrupa'da ziyaret edilmesi gereken lokasyonlar.

78 **Yeni yalıtım stratejisi**
Yapay kürk tasarımlarında markaların attıkları adımlar ve 2023 trendi.

60 **Yeni versiyonlarda**
Gündemdeki saatlerden seçki.

44 **Chalet tipolojisi**
Chalet tarihinden yola çıkarak dağ evi konseptinde modern referanslar.

Yeni Maserati Grecale GT
Her Günü Olağanüstü Kılar

YENİ MASERATI GRECALE GT'Yİ KEŞFEDİN.
ZARAFET VE GÜÇLE OLAĞANÜSTÜ BİR ŞEKİLDE ÖNE ÇIKIN.

Fer Mas Oto Tic. A.Ş.
Kuruçeşme Cad. No: 27 Kuruçeşme/İstanbul
Tel: (0212) 263 30 01

Otokoç Antalya
Altınova Sinan Mah. Serik Cad.
No: 301 07170 Kepez/Antalya
Tel: (0242) 225 18 18

Otokoç Ankara
Söğütözü Mah. Söğütözü Cad. No: 2
Koç Kuleleri C Blok No: 8–9 Çankaya/Ankara
Tel: (0312) 220 55 02

Mengerler Bursa
Ovaakça Santral Mah. İstanbul Cad.
No: 644 Osmangazi/Bursa
Tel: (0224) 261 11 14

Maserati

Motor: L4 MHEV, Azami Güç: 300 CV/450 Nm, Azami Hız: 240 km/s, 0–100 km Hızlanma: 5,6 sn, Yakıt Tüketimi (karma) min.-maks.: 8,7–9,2 L/100 km, CO_2 Emisyon Oranları (karma) min.-maks.: 198–208 g/km. İlanda belirtilen veriler versiyona göre değişiklik göstermektedir.

Koç

GÜNDEMDEN KISA KISA

Leica SL2-S Reporter, 1.000 edisyonla sınırlı ve 5.495 dolar fiyatıyla satışta.

ZAMAN VE KOŞULLARA ADAPTASYON

Akıllı telefonlar hayatımıza dahil olduğundan beri hiçbir şey eskisi gibi değil. Pozitif taraflarını tabii ki sorgulamıyoruz, ancak kimi zaman eski zamanları da özlemiyor değiliz. Zira en son ne zaman bir fotoğraf makinesiyle fotoğraf çektiğinizi hatırlıyor musunuz? Peki, fiziksel olarak fotoğraf albümünüze ne zaman bir kare eklediniz? Her ne kadar bu dönemde fotoğraflar akıllı telefonların himayesinde olsa da fotoğraf makinelerinin yerini en azından spesifik alanlarda tutamayacağını düşünenlerimizin sayı da az değil.

Leica Camera AG, aynasız SL2-S'nin Reporter Design Serisi sürümünü tanıttı. Muhabir rozetinin gerektirdiği gibi bu versiyon sahadaki olumsuz çalışma koşulları için yapılmış daha sağlam bir tasarıma sahip. Kameranın tamamen metal gövdesi, aramid elyaf kaplamalı koyu yeşil renkte çizilmeye karşı dayanıklı bir boyayla kaplı. Aramid elyaf kaplama, kameraya sıkı bir şekilde dokunmuş elyaflarıyla farklı bir doku verirken, kullanıcılarına çekim sırasında daha fazla tutuş sağladığının da altını çizelim.

GELECEK, KEMPINSKI RESIDENCES BALMUMCU'DA YEŞERECEK

THE FUTURE BLOSSOMS AT KEMPINSKI RESIDENCES BALMUMCU

Kempinski Residences
Balmumcu
İSTANBUL

YAPI & YAPI

yapiveyapi

www.yapi-yapi.com.tr

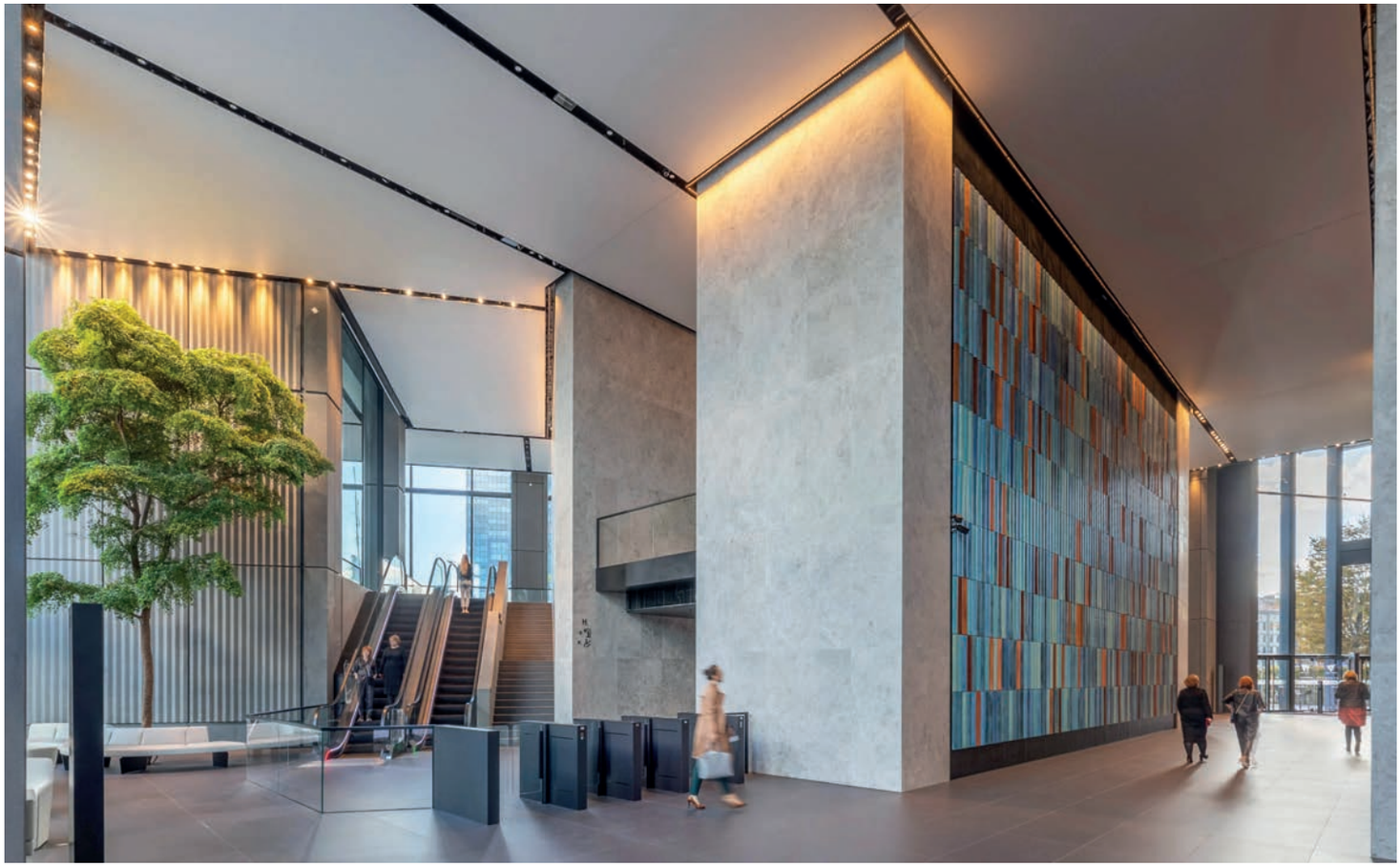

YÜKSELEN KATLARDA SON SÖZ

Binaların gitgide gökyüzünün sınırlarını zorladığı günümüz modern çağında, yükselen katları mercek altına almamak kaçınılmaz. Halen birinciliği 828 metreyle Dubai'deki Burj Khalifa elinde tutuyor. Peşinden 632 metreyle Şanghay'daki Shanghai Tower ve üçüncü sırada 601 metreyle Mekke'deki Makkah Royal Tower Clock yer alıyor. Evrensel olarak ilk sıralarda yer alan yapılar bir kenara, Avrupa'nın en yüksek binası Polonya'da tamamlanıyor.

İlk olarak 2017'de duyurulan 310 metre yüksekliğindeki Varso Tower, 230 metreye ulaştığında birleşen üç ciltten oluşan doğrusal bir forma sahip. Yapının tepesinde 80 metrelik bir kule bulunuyor. Foster + Partners bu projesiyle şu anda Avrupa Birliği'nin en yüksek binasını tamamladı. Ofis, restoran ve yeşil alanlara ev sahipliği yapan gökdelen, 1997 yılında Frankfurt'ta inşa edilen 259 metre yüksekliğindeki Foster + Partners Commerzbank Tower'ı geçerek AB'nin en yüksek binası oldu. Ayrıca binanın giriş katında Krystyna Kaszuba-Wacławek'in 10 metre yüksekliğindeki seramik eseri bulunuyor.

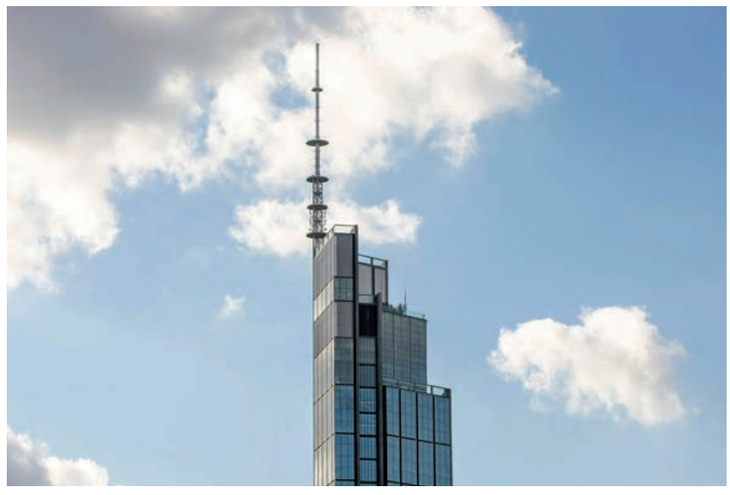

Foster + Partners tarafından tasarlanan Varso Tower, 310 metre yüksekliğiyle şimdilik Avrupa Birliği'nin en yüksek binası unvanına sahip.

divan
ankara
divanpastaneleri.com.tr /divanotelleri/divanpastaneleri/divanrestoranlari
divan.com.tr
YENİDEN
KEŞFET
Divan Ankara'yı, Wellness alanı,
Maromi Japon Restoranı ve
benzersiz konforu ile yeniden keşfedin.
Koç

Louis Vuitton Ski 2022 Collection hakkında detaylı bilgiye markanın web sitesi üzerinden ulaşabilirsiniz.

KAYAK VE MODANIN KESİŞİM KÜMESİ

Kış aylarının gelmesiyle karlı lokasyonların tadını çıkarmak şart oluyor. Kimimiz dağların tepesinde izole olmuş bir dağ evini tercih ederken kimimiz tercihini kişi sayısının fazla olduğu konumlardan yana kullanıyor. Ancak gün sonunda her birimiz kat kat giydiğimiz kıyafetlerimizle kış sporlarının yahut bir dağ evinin tadını çıkarabiliyoruz. Louis Vuitton'un son koleksiyonu da aynı düşüncelerin doğrultusunda tasarlanıyor.

Kayak stiline farklı bir anlam katan Louis Vuitton, ister dışarısının soğuk havasını ister de dağ evinin sıcaklığını hissedin, seyahat ruhunu Alp destinasyonlarına aktarıyor. Koleksiyon, en soğuk zirvelerde yaşanan kış hava koşullarına uygun geleneksel kayak kıyafetlerine yeni bir soluk getiriyor. Kapsül, klasik monogram polar, kapitone ceketler ve tulumlardan oluşuyor. Daha soğuk ve rüzgarlı günlere karşı korunmak için puffer mont serisi gerçek kaz tüyünün sıcaklığıyla birleştirilmiş. Koleksiyon aynı zamanda çok yönlü olarak da tanımlanabilir. Zira kayağın dışında parçaları gündelik hayatta da kullanabilmek fonksiyonel kürk ve deri ekleriyle mümkün hale geliyor.

BÜYÜLEYİCİ BİR MEKAN.
UNUTULMAZ DÜĞÜNLER.

divan

kuruçeşme

DIVAN.COM.TR

Düğün rezervasyonlarınız için;
+90 212 708 60 60

Koç

AYRICALIKLI ETKİNLİKLER

Crystal Sunday Brunch ile benzersiz bir deneyim

Divan Grubu'nun, damaklarda iz bırakan özel lezzetler sunduğu Crystal Sunday Brunch'ları, yeni fikirler ve yaratıcılığı kutlamak üzere tarihi yapısını koruyarak yeniden hayat verilen Divan Kuruçeşme'de başladı. Divan Kuruçeşme, tüm misafirlerini 14 Mayıs 2023 tarihine kadar her Pazar günü gerçekleşecek Crystal Sunday Brunch'larıyla, tecrübeli Divan şefleri tarafından özenle hazırlanan lezzetli menüleri, tarihe tanıklık yapan büyülü konsepti ve eşsiz İstanbul Boğazı manzarasıyla benzersiz bir deneyime davet ediyor. Ayrıca Crystal Sunday Brunch'larında, ünlü Divan tatlarının yanı sıra ev yapımı makarna, BBQ alanı, sushi ve deniz mahsulü alanlarıyla da Pazar buluşmaları keyfe dönüşüyor.

Divan Kuruçeşme Crystal Sunday Brunch'larında misafirlere, ünlü Divan lezzetlerine ek olarak Divan şeflerinin Türk ve dünya mutfaklarının inceliklerini paylaşacakları mutfak atölyeleri, workshoplar ve çocuk oyun alanları da sunuluyor. Gymy Kids iş birliği ile çocuklar da birçok spor branşındaki aktivitelere katılarak eğitici ve eğlenceli vakit geçiriyor. Misafirlerini her detayı incelikle tasarlanmış alternatifler ile buluşturan Divan Kuruçeşme'nin Crystal Sunday Brunch'larına eşlik eden canlı müzik performansları hayata keyifli bir mola vermek isteyen herkesi bekliyor. Herkesin katılabileceği bu etkinliklerde, Yapı Kredi Crystal sahiplerine özel yüzde 20 indirim ayrıcalığı da sunuluyor.

Yapı Kredi'nin en özel müşterileri için tasarladığı Crystal, sunduğu ayrıcalıklarla Crystal sahiplerinin yaşamını zenginleştirmeye devam ediyor. Kültür ve sanatın bankası Yapı Kredi ile turizm ve yeme içme sektörünün önde gelen oyuncusu Divan Grubu, sanatseverleri 'Divan Bodrum Konserleri' ve 'Divan Fuaye Konserleri'nde buluşturdu. Yapı Kredi ve Divan Grubu iş birliği ile hayata geçirilen konserler ile Divan Bodrum ve Divan Fuaye benzersiz performanslara ev sahipliği yapıyor.

Bodrum'un en gözde lokasyonlarından Göltürkbükü ve İstanbul'un en ikonik binalarından Atatürk Kültür Merkezi'nin kalbinde gerçekleşen konserler, sanatseverlere müzik ziyafeti sunuyor. İlerleyen günlerde de birbirinden değerli sanatçılar, 'Divan Bodrum Konserleri' ve 'Divan Fuaye Konserleri'nde sanatseverlerle buluşmaya devam edecek. Bu kapsamda Crystal sahipleri, birbirinden özel Divan Bodrum ve Divan Fuaye Konserleri biletlerinde yüzde 20 indirim ayrıcalığından faydalanabiliyor.

divan
kuruçeşme

CRYSTAL SUNDAY BRUNCH

Divan Kuruçeşme'nin büyülü atmosferinde
Pazar brunch'larında buluşuyoruz.

11.30 - 15.00

Koç

Detaylı bilgi ve rezervasyon için:
0212 708 60 60

YapıKredi Crystal

İTALYA TARİHİNDEN

Daha önce ziyaret ettiğiniz lokasyonları yeniden deneyimlemek için sıralayabileceğimiz bir sürü neden var. Yeni açılan restoranlar, renove edilen binalar ya da sadece spesifik olarak o konumda olma isteği, bir önceki cümlemizde ortaya attığımız tezimizi destekler cinsten. Hele ki söz konusu tarihi, gastronomisi ve kültürüyle İtalyan olunca seyahat etmek için cezbedici sebepler aramak oldukça kolay. Geçtiğimiz aylarda kapılarını açan Portrait Milano ise tekrardan İtalya'yı tecrübe etmek için geçerli bir mazeret olarak kabul edilebilir.

Portrait Milano, Portrait Roma ve Portrait Firenze'nin başarısının ardından açılıyor. Beş yıldızlı otel, Avrupa'nın en eski, dünyada ikinci, 1564'te inşa edilmiş ve önemine rağmen uzun süredir kapalı olan papaz okulunun anıtsal alanlarını restore ederek yeniden hayata kazandırıyor. Francesco Maria Richini tarafından 1652 yılında tasarlanan etkileyici bir Barok girişe sahip olan bina, Michele De Lucchi'nin Studio AMDL'si tarafından restore edildi.

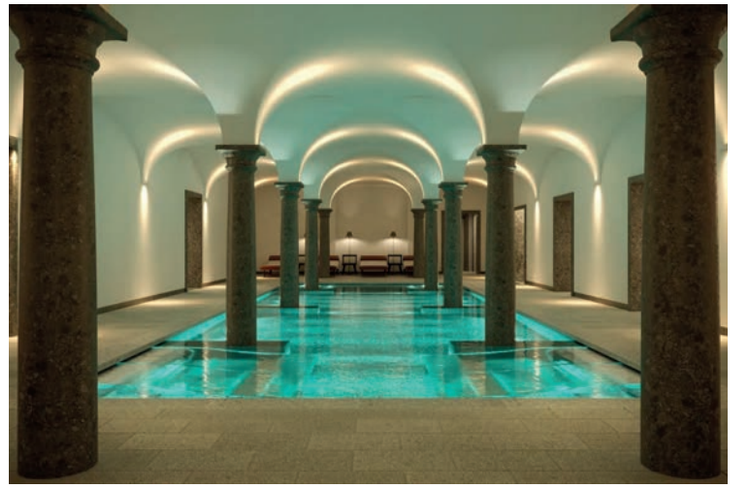

Klasik İtalyan tasarımını malzeme, doku ve renk paletinde pekiştiren Portrait Milano, Quadrilatero della Moda'nın merkezinde konumlanıyor.

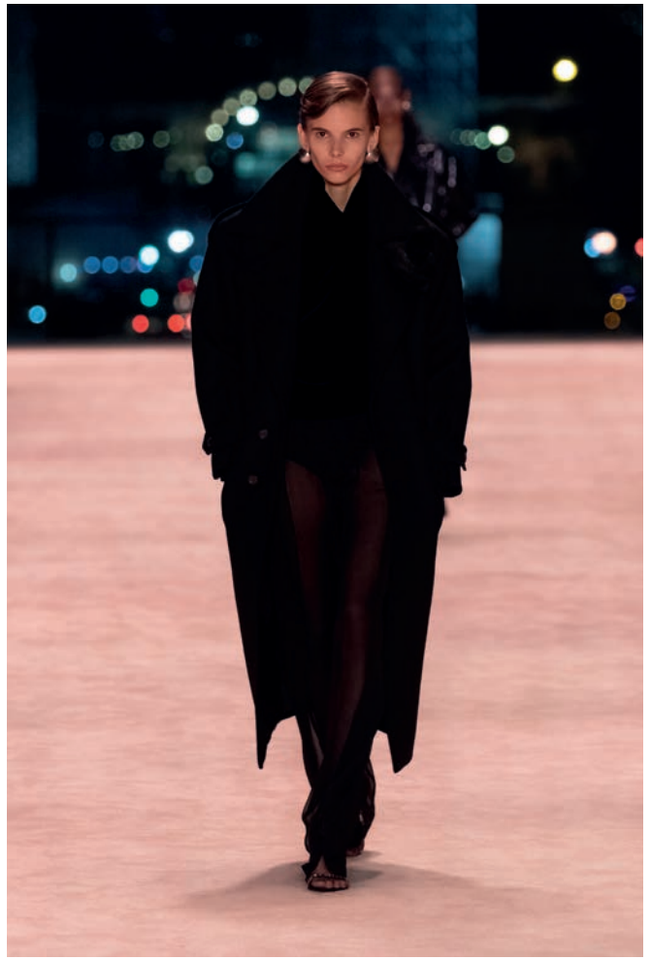

ART DECO ETKİSİNDE

Yves Saint Laurent'ın hayal gücünde ve ömür boyu sanata duyduğu bağlılıkta Art Deco, her zaman özel bir yere sahipti. Öyle ki kişisel koleksiyonu için ilk ve en değerli satın alımlarından biri, 1925 yılında Exposition Internationale des Arts Décoratifs'de sergilenen bir çift Dunand vazosu olmuştu. Jean-Michel Frank'ın 1930'larda tasarladığı modernist iç mekanlar, yıllar sonra Paris'teki evini dekore etme tarzını derinden etkilemişti, ancak koleksiyonlarında Art Deco izine çok az rastlanır. Şimdi dengeler, Saint Laurent Kış Kadın Koleksiyonu ile değişiyor.

Zamanının ötesindeki tarzıyla bağımsız aktivist Nancy Cunard, koleksiyon için bir nevi yol gösterici oluyor. Saint Laurent Kreatif Direktörü Anthony Vaccarello, Cunard'ın gözüpek değerler sistemini, tereddütsüz bir şekilde zamanımıza taşıyor ve modaevinin tasarımlarını yeniden yorumluyor. Yves Saint Laurent'ın daha yoğun materyallerle tasarladığı dış giyimler, aşağı doğru daralan paletot tarzı paltolara dönüşüyor ve kumaşların kullanıldığı boru kesim elbiselerle bir araya getiriliyor. Omuzlarda hacim artırılırken gümüş, altın ve bronz bileziklerden oluşan mücevherler dikkat çekiyor.

Anthony Vaccarello, Saint Laurent Sonbahar/Kış 2022 koleksiyonunda Nancy Cunard'ın stiline göndermelerde bulunuyor.

Yüzde yüz sertifikalı geri dönüştürülmüş altından üretilen Eternal Gold'un her bir parçası, Sorumlu Mücevher Konseyi tarafından tescillenir ve onaylanır.

MODERN ÇİZGİLERDE ZANAAT

Markaların kendileriyle eşleşen tasarımlarını farklı segmentlerde ele alabiliriz. Klasikleşmiş formlar ve ait oldukları toprakların kültürel etkileri gibi referanslarla genişletebileceğimiz markalardan biri de Prada. Bu zamana kadar kıyafet ve aksesuarlarıyla haşır neşir olduğumuz modaevinin dahil olduğu alan mücevher koleksiyonuyla bir adım daha genişliyor. Son yıllarda modanın ve Prada'nın da hayli ciddi bir şekilde kale aldığı sürdürülebilirlik nosyonuyla birlikte tabii ki.

Yüzde yüz sertifikalı geri dönüştürülmüş altın üretilen ilk sürdürülebilir mücevher koleksiyonu Eternal Gold ile Prada, küresel meselelere olan duruşunu yeniliyor. 21. yüzyılın lüksüne yön veren sürdürülebilir uygulamaların yanı sıra eski çağlardan kalma zanaat tekniklerini ve değerli taşları da koleksiyonuna entegre eden marka, 'sonsuzluk' kelimesini gelecek düşünülerek yaratılan fikre ve nesiller arasındaki geçişe dayandırıyor. Yılan bilezikler, kalp motifleri ve zincir kolyeler ile Eternal Gold'ta 48 parça yer alıyor.

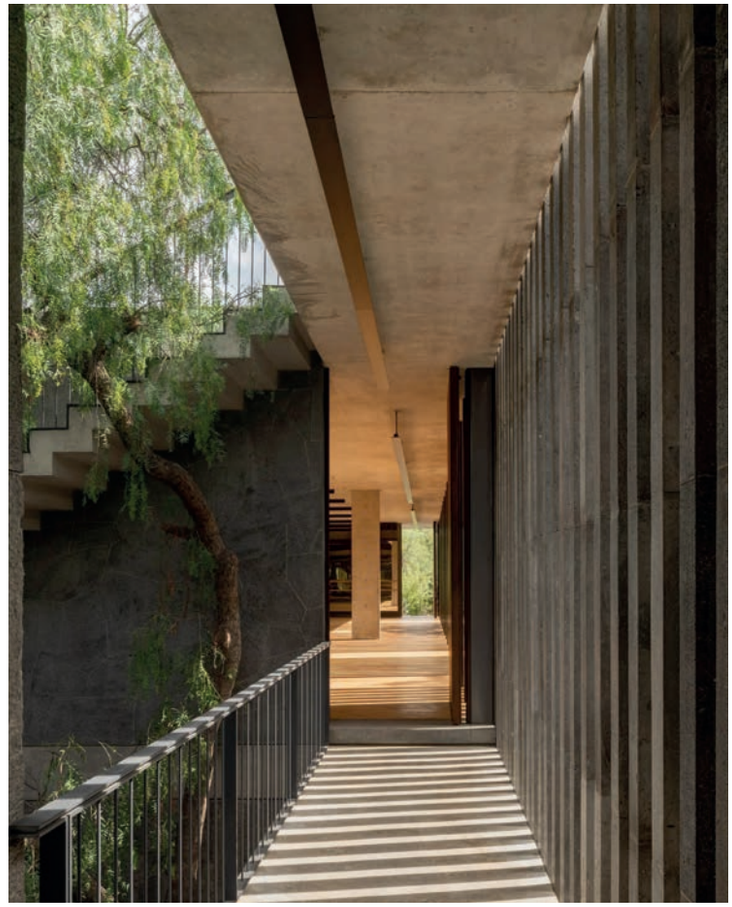

Mexico City'deki Anahuacalli Museum, Taller Mauricio Rocha tarafından orijinal yapılarına bağlı kalınarak genişletildi.

GEÇMİŞ İZLERE BAĞLI KALMAK

Mexico City'deki müze ve sanat merkezi Anahuacalli Museum, Meksika'nın sembollerinden biri. Ancak müze bu sefer karşımıza eserleriyle değil genişleyen alanlarıyla karşımızda. Diego Rivera ve Juan O'Gorman tarafından tasarlanan, bir sanat tapınağı olarak da tanımlayabileceğimiz yapının dahil olduğu alan, Meksika menşeli Taller Mauricio Rocha tarafından büyütülüyor. Taller Mauricio Rocha, eklediği yeni yapılarla orijinal üç bina arasındaki bağlantıyı avlu ve yürüyüş yoluyla sağlıyor.

Bir zamanlar Rivera'nın stüdyosunu barındıran kale benzeri ana yapı dışında, stüdyo tarafından eklenen tüm yapılar diğer müze binalarına benzer yükseklikte tasarlanıyor. Binaların tabanı, orijinal yapılara benzer şekilde volkanik taşla kaplanıyor ve yapıların etrafına yerleştirilmiş bir dizi bahçeyle destekleniyor. Bazı noktalarda, konsollu yapıların altındaki boşluklar, yarı kapalı terasların oluşmasına neden olurken teraslar bitkilere ve açık hava atölyelerine ev sahipliği yapıyor. Son olarak Anahuacalli Museum'ın, Diego Rivera'nın son dönemini ve Meksika halkına bağışladığı İspanyol öncesi eserlerinin koleksiyonunu sunmanın yanı sıra geniş kamusal alan sağlayan bir yer olduğunu da belirtelim.

SÜRDÜRÜLEBİLİR DÖNÜŞÜMDE YAPI KREDİ

Etkisini küresel çapta hissettiğimiz ve bir noktada artık kişisel değil bir bütün olarak düşünmemizi gerektiren iklim krizi birçok sektörün gündeminde. Verilen taaddütlerin gerçekleşmesi için gün sayarken bir diğer taraftan da şimdiden bu konu üzerinde sağlam adımlar atanlara ayrıca değinmek gerekiyor. Yaşanacak sadece bir dünya olduğunu hatırlatarak Yapı Kredi'nin sürdürülebilir dönüşümdeki aşamalarını mercek altına alıyoruz.

İş dünyasına sağladığı finansmanlardan kaynaklanan dolaylı etkisi sebebiyle finans sektörünün faaliyet alanı oldukça geniş ve kuvvetli. Bu nedenle finans sektörünün sahip olduğu bu büyük dönüştürücü güçle sürdürülebilirlik konularında misyon üstlenmesi büyük önem taşıyor. Bu doğrultuda Yapı Kredi, yalnızca kendi iş alanlarında değil, her alanda topluma değer katmak adına çalışıyor. Sürdürülebilir bir dünya için çalışanlarından başlayarak tüm paydaşlarını ve müşterilerini odağına alarak topluma, insana ve doğaya dost sürdürülebilir bir gelecek için var gücüyle sınırları kaldırıyor.

Ülkemizde ve dünyada sürdürülebilirlik alanında atılan tüm adımları çok yakından takip eden Yapı Kredi, sürdürülebilir ekonomik büyümenin ancak çevresel ve sosyal sürdürülebilirlikle mümkün olduğuna inanıyor. Yapı Kredi'nin bu konuya temel yaklaşımı, ekonomik gelişim ve büyümeyi sağlarken toplumsal ve çevresel konulara da hassasiyet gösterip, her alan ve paydaş için uzun dönemli değer yaratmak üzerine kurulu.

Yeşil ekonomiye geçişte sorumluluk alıyor

Yeşil tahviller, sürdürülebilirlik bağlantılı krediler, yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği kredileri, Doğa Dostu Mortgage ve Doğa Dostu Taşıt Kredisi gibi pek çok ürün ve hizmetiyle Yapı Kredi, sürdürülebilir kalkınma sorunlarına finansal çözümler

sunuyor. Geliştirdiği ürün ve hizmetlerle enerji verimliliği, yenilenebilir enerji ve diğer düşük karbon ekonomisi kapsamında karbon yoğunluğu düşük enerji kaynakların kullanımına verdiği desteği sürekli olarak artırıyor.

Ayrıca Yapı Kredi, Koç Holding liderliğinde tüm Koç Grubu şirketlerinin katılımı ile gerçekleşen Karbon Dönüşüm Programı kapsamında geçtiğimiz yıl, kredi portföyünden kaynaklanan emisyonların hesaplanması ve sonrasında bu emisyonlara yönelik azaltım hedefleri belirlenmesine yönelik bir proje başlattı. Bu proje kapsamında Yapı Kredi, Koç Grubu genelindeki ortak hedef olan 2050 karbon nötr hedefine ulaşabilmek amacıyla, kredi portföyü kaynaklı emisyonları zaman içinde azaltmak ve portföyünün geçiş süreci ile ilgili stratejileri geliştirmeyi hedefliyor.

Diğer yandan şirketlerin uzun vadeli çevresel, sosyal ve yönetişim (ESG) risklerine karşı direncini ölçen MSCI ESG derecelendirmesinde notunu 3 seviye birden yükselterek BB'den AA seviyesine taşımayı başaran Yapı Kredi, 'Lider' sınıfına girdi. Böylece çevresel, sosyal ve yönetişim boyutlarında yedi ana başlıkta yapılan değerlendirmeler sonucunda Türkiye'de AA seviyesinde puan alan tek banka oldu.

Her alanda toplumsal cinsiyet eşitliğini destekliyor

Her alanda toplumsal cinsiyet eşitliğinin savunucusu olan Yapı Kredi, uzun yıllardır önemli çalışmalara imza atıyor ve kadın çalışan oranında sektöre liderlik ediyor. Bununla birlikte Kadının Güçlenmesi Prensipleri (Women's Empowerment Principles-WEPs) ve İş Dünyası Aile İçi Şiddete Karşı Projesi gibi pek çok ulusal ve uluslararası girişimin içinde yer alarak sektöre öncülük ediyor. Toplumsal cinsiyet eşitliği alanındaki çalışmalarıyla uluslararası arenada da takdir toplayan banka, 2021 ve 2022 yıllarında Bloomberg Cinsiyet Eşitliği Endeksi'ne (GEI) girmeyi başardı. Ayrıca Yapı Kredi, endekse ilk kez dahil olarak, Türkiye'den endekse girebilen 5 şirket arasında yer aldı.

Tüm bunlarla birlikte Koç Holding'in, Birleşmiş Milletler Kadın Birimi Nesiller Boyu Eşitlik Forumu'ndaki küresel liderliği doğrultusunda Koç Topluluğu Şirketleri teknoloji ve inovasyon alanında eşitlik seferberliğine de katılan Yapı Kredi'nin önemli taahhütleri bulunuyor. Bu doğrultuda, 5 yıl içinde toplam 80.000 kadın çalışanın ve kız öğrencinin teknoloji alanında bilgi, beceri ve yetkinliklerini artırmayı ve kadın girişimcilere özel olarak sunduğu avantajlı ürün ve hizmetleriyle toplam 20.000 girişimciye ulaşmayı hedefliyor.

Sürdürülebilirlik kültürü inşa ediyor

Ticari kaygıları bir kenara bırakarak dürtüsel tüketimin önüne geçmek ve bu konuda bir bilinç uyandırmak amacıyla Yapı Kredi, YouTube üzerinden Dünya Kadar Sade projesini hayata geçirdi. Dünya Kadar Sade projesiyle Yapı Kredi, dürtüsel tüketimin sonucunda ortaya çıkan tüketim çılgınlığının ve karmaşanın sadeleşerek azalabileceğini anlatıyor. Türkiye'nin lider kredi kartı markası World ile kullanıcıları daha fazla harcama yapmaya yönlendirmek yerine, *Dünya Kadar Sade* projesiyle sadeleşme ve akıllı alışverişe davet ediyor. "Akıllı alışveriş" kavramı üzerinden sürdürülebilirliğe taban tabana zıt olan tüketim çılgınlığının karşısında duruyor. Sorumlu bankacılık anlayışı doğrultusunda Yapı Kredi, toplumsal farkındalık yaratmak adına alanında uzman konukları *Dünya Kadar Sade* program serisinde ağırlıyor. Yapı Kredi, *Dünya Kadar Sade* serisiyle herkesi, zihinsel ve fiziksel her türlü tüketim alışkanlıklarını yeniden gözden geçirmesi yönünde teşvik ediyor.

Diğer yandan Yapı Kredi'nin podcast kanalı olan "Sürdürülebilirliği Konuşalım" ise dinamik ve kolay anlaşılır bir anlatım tarzıyla hayatın içinden sürdürülebilirlik ipuçlarını dinleyicilerle buluşturuyor. Her hafta yayınlanan programlarla, iş dünyasından KOBİ'lere girişimcilerden üniversite öğrencilerine son tüketiciden beyaz yakalı profesyonellere kadar çok geniş bir kitleye sürdürülebilirlik konusunda fayda sağlayacak bilgiler paylaşılıyor. Sürdürülebilirlik konusunda eğlenceli ve faydalı içerikler sunmayı amaçlayan podcast kanalı; Spotify, Apple Podcasts ve Google Podcasts platformlarından dinlenebiliyor. Yine YouTube ve Facebook üzerinden canlı olarak yayınlanan "Sürdürülebilirlik Sohbetleri" serisinde, Yekta Kopan'ın moderatörlüğünde her konuda, alanındaki uzman konuklarla sürdürülebilirliğin önemi ve sürdürülebilir kalkınmanın yarattığı dönüşüm mercek altına alınıyor. Yayınlanan programlara yine "Sürdürülebilirliği Konuşalım" podcast kanalından ulaşılabiliyor.

6. kez "İsviçre'nin Önde Gelen Oteli 2022" unvanına layık görülen Carlton Hotel St. Moritz.

SLALOMDAN DAHA FAZLASI

Yazı: Aylin Kumdagezer

Carlton Hotel St. Moritz, Engadine Vadisi'nin St. Moritz Gölü kıyasında konumlanıyor. Fotoğraf: Carrie Meier

Farklı tercihler doğrultusunda yıl içerisindeki bazı periyotları, diğerlerine nazaran kendinize daha yakın hissediyor olabilirsiniz. Birbiriyle eşleşen aktiviteler, tabaklar ve hatta şarkılar 365 günü farklı bir hissiyatta yaşamanın verdiği motivasyonun destekçilerinden. Hal böyle olunca mevsimlerle eşleştirdiğimiz majör ya da minör binlerce oluşumdan bahsedebiliriz. Düşen santigratların akabinde sıcak olana kendimizi yakınlaştırdığımız bir sezondan bahsediyorsak zihnimizde canlanan imgelerin sayısı hatırı sayılır çoklukta. Karlarla kaplı bir dağ manzarasına açılan dağ evleri, gastronomik tatlar ve tabii ki kayak, bahsi geçen kış aylarının en temel üçlemesinden.

Öyle ki bir önceki cümlemizde sıraladığımız üçleme arasından sadece bir tanesinin olması kış tatiliniz için yeterli değil. Soğuk havanın etkisiyle dışarıda vakit geçirmenin kısmen kısıtlanıyor olması, seyahat planlamalarınızda sizi daha titiz davranmaya itiyor. Hal böyle olunca çeşitli lokasyonlardaki kayak merkezleri, yaratıcılıklarını doğanın elverişliliğiyle bir araya getirip farklı dokunuş arayışları içerisinde giriyor. Konum itibarıyla zaten bilinen ve beklentileri karşılama gayesinde olan destinasyonlar ile yeni ivme kazanan konumlar arasında tatlı bir rekabetin olması, tercih yaparken bizleri zorluyor olsa da gün sonunda kış, en huzurlu haliyle seyahat etmemize olanak sağlıyor.

Courchevel'deki Les Trois Vallées'nin merkezinde yer alan Aman Le Mélézin, sadece 31 odalık bir otel.

Kayak merkezlerini incelemeden önce kış sporunun evrensel bir hale bürünmesindeki adımları merak ediyoruz. Kayak, tekerlekten önce icat edildi. Yirmi iki bin yıl önce, Cro-Magnon ayağına ilk kez iki sopa bağladığında amacı, sırf heyecan olsun diye karlı bir dağdan aşağı kaymak değildi. Öyle ki *Two Planks and a Passion: A Dramatic History of Skiing*'in yazarı Roland Huntford, dönem itibarıyla kayağın hayatta kalma mücadelesinde bir yer edindiğini belirtiyor. Aynı zamanda yazara göre, Paleolitik Çağ'daki son buzul döneminde mağara çizimlerinde kayak kullanılıyor. Bununla birlikte, en eski kayak çizimleri, daha yakın Mezolitik dönemden geliyor. Arkeolog Grigoriy Burov tarafından 1960'larda Kuzey Rusya'da keşfedilen kayak benzeri nesnelerin tarihi de M.Ö. 6000'e kadar uzanıyor.

Tarihinin bu denli eski zamanlara uzanmasıyla kayak ve kar ayakkabılarının şimdiki kullanım alanlarından bir tık daha farklı olduğunu dile getirirsek yanılmış olmayız. Elbette ki en temel özellik, insanları soğuk havadan korumak. Eski çağlarda kayaklar ve kar ayakkabıları, ilk olarak donan sulak alanları ve bataklıkları geçmek için icat ediliyor. Yerleşik hayatın stabilliğinden uzak insanlık, kış boyunca konum değiştirdiği ve donmuş alanlarda avlandığı için bu tarz yardımcı ekipmanlara ihtiyaç duyuyordu. Huntford; Orta Asya ve Avrupa'da kayaklar kullanılırken, Yeni Dünya'da kar ayakkabılarının yaygın olduğunu belirtiyor. Bu da yüksek ihtimalle kar yoğunluğu ve yapısıyla farklı coğrafyaların değişken özelliklerinden kaynaklanıyor.

Sağ sayfada üstte: Aman Le Mélézin'de deneyimli kayak eğitmenleri tarafından denetlenirken La Combe de la Saulire'de solo kaymak mümkün.

Sağ sayfada altta: Sunny Valley'de, 1750 rakımda konumlanan Ultima Courchevel Belvédère.

Tamamen korunmak için içgüdüsel olarak kullanılan bu aletler, zamanla bir spor dalının ekipmanlarına dönüşecek; ancak atalarının izinden giden insanlık, coğrafi etkenlerle koruma güdüsünü bir kenara bırakmıyor. Demek istediğimiz; kayak sporunun temeli, askeri eğitimlerin temeline dayanıyor. Norveç ordusu, 1760'larda yamaçlardan aşağı, ağaçların etrafında, karlı alanlarda atış yaparken aslında kayak yapma becerisinin ilk adımlarını da atmış oldular. Düzenlenen bu yarışlar Olimpik sporların öncüleri olarak kabul ediliyor ve ilk ulusal yarış 1860'larda Oslo'da gerçekleşiyor.

Bu süre zarfında, başta Norveç ve Avrupa'nın geri kalanında giderek sivilleşen kayak, 1880'lerde Kuzey disiplininden (cross-country skiing) Alp disiplinine (downhill skiing) geçiş yapıyor. Nedeni ise aslında tamamen adrenalinle bağlantılı. Zira düz arazilerde kayak yapmak ile bir dağın tepesinden aşağı inmenin insanda uyandırdığı adrenalin seviyesinin farkını tartışmaya bile gerek duymuyoruz. Şaşırtıcı olmayan bir şekilde de kayak sporu, Kuzey Avrupa'dan Alplere iniş yapıyor ve yeni kayak, yeni merkezini buluyor.

İtalya'nın UNESCO tarafından korunan Dolomitler'ine sıkışmış, dağ köyü San Cassiano'da konumlanan Rosa Alpina.

1900'lü yıllara geçtiğimiz ilk Kış Olimpiyatları 1924 yılında Chamonix'de düzenleniyor. İlk başta Kış Oyunları, sadece Nordik tarzı içeriyordu; ancak adrenalini tetikleyen Alp disiplinine ilginin artmasıyla birlikte bu disiplin de oyunlara ekleniyor. Sonuç olarak 1936 yılında Almanya'nın Garmisch-Partenkirchen kentinde gerçekleşen Kış Olimpiyatları'nda Alp disiplini de yer alıyor. John Fry'ın kayak kültürünün yükselişi, kayak merkezlerinin ortaya çıkışı, ekipman, teknik, eğitim ve rekabetteki ilerlemeler de dahil olmak üzere sporun gelişiminin her yönünü anlattığı *The Story of Modern Skiing* kitabında, aynı yıl kayağın eğlenceli hale getirildiği anlatılıyor. Öyle ki kayakta devrim yarattığı düşünülen telesiyej, ABD'de keşfediliyor.

Modern oluşumlara geçiş yapmadan önce, son olarak bir de kayak merkezi konseptinde uzun zamandır varlığını sürdüren lokasyonlara da değinmeli. İlk durak, Güneydoğu Fransa'nın Auvergne-Rhône-Alpes bölgesindeki Haute-Savoie'da konumlanan La Clusaz. 1907'den beri var olan La Clusaz en eskilerden biri ve konumu itibarıyla diğerlerine göre daha izole sayılabilir. Çağdaş ve geleneksel dağ evlerinin ortak noktasında buluşan bir yaşam tarzını ve daha minimal bir anlayışı benimseyenlerden. Yine Güneydoğu Fransa'da bulunan Chamonix Mont Blanc'un 1924 yılında ilk Kış Olimpiyatları'na ev sahipliği yapmış olması zaten halihazırda en iyi kayak merkezlerinden biri olarak kabul edilmesini açıklıyor. Mürren, İsviçre'nin en eski kayak alanlarından biridir. James Bond'un sıkı bir takipçisiyseniz zaten 1969 yapımı *On Her Majesty's Secret Service* filminden bölgeye aşinasınız demektir. Elbette Avrupa'dan Amerika kıtasına da geçiş yapmalı. Kanada'nın en eski kayak merkezlerinden Mont-Tremblant, Montreal'den sadece bir saat uzaklıkta. Ayrıca ülkenin ilk telesiyeji de Mont-Tremblant'da. 1930'larda açılan Utah'daki Alta ve Idaho'daki Sun Valley Amerika'nın ilk kayak merkezleri arasında. İlk telesiyejin, James Curran tarafından icat edildikten sonra 1936'da Sun Valley'e kurulduğunu da belirtelim.

Değişen seyahat anlayışıyla farklı başlıkları modern perspektiften ele alan kayak merkezleri, sadece standart kış sporlarını bir araya getirmiyor. Farklı konseptlerde yaratılan aktiviteler, değişen menüler ve tasarım nosyonlarıyla şekillenen kış turizminde elbette ki konum çok mühim. Tıpkı, İtalya'nın UNESCO tarafından korunan Dolomitler'ine sıkışmış, dağ köyü San Cassiano'da konumlanan Rosa Alpina referansında olduğu gibi. Rosa Alpina,

Rosa Alpina'daki üç Michelin Yıldızlı St. Hubertus.

1974 yılında kurulmuş, İtalya'nın Triveneto bölgesinde yaklaşık 3.000 kilometrekarelik bir alana yayılan, 12 kayak merkezi ve toplam 1.246 kilometrelik pistiyle dünyanın en büyük kayak alanı olan Dolomiti Superski'ye erişim sağlıyor. Üç Michelin yıldızlı restoranıyla bir aile işletmesi olan Rosa Alpina, evden uzakta olunmasına rağmen evde hissettirmenin yollarını arıyor. Farklı konumlama konseptlerinin yanı sıra aktiviteleriyle de ön planda. Rosa Alpina, UNESCO tarafından korunan Dolomitler'in tüm doğal, kültürel ve tarihi özelliklerine erişim sağlıyor. Dolomiti Superski, Sella Ronda bağlantıları ve 1.537 metre yükseklikteki San Cassiano'nun da dahil olduğu alanlara tek bir kayak kartıyla erişim sağlayabiliyorsunuz. Kayağa ek olarak hiking, kar yürüyüşü, tırmanış, dağ bisikleti gibi farklı aktiveler de sunan otelin belki de en dikkat çekici taraflarından biri mutfağında. Şef Norbert Niederkofler ve ekibinin kontrolündeki Restaurant St. Hubertus, Niederkofler'in "Cook the Mountain" felsefesiyle üç Michelin yıldızı kazanan bir restoran. Dağların doğallığını ve canlı karakterini yansıtan yöresel yemeklerde, sadece yerel ve mevsimlik malzemeler kullanılıyor. İlk Michelin yıldızına 2000 yılında layık görülen restoran, 2007'de ikinci 2018'de ise üçüncü yıldızını aldı.

Rosa Alpina, UNESCO tarafından korunan Dolomitler'in tüm doğal, kültürel ve tarihi özelliklerine erişim sağlıyor.

İtalya sınırlarından Fransa'ya geçiş yaptığımızda, adını Sanskritçe kökenli 'barış' kelimesinden alan Aman'ın Le Mélézin'i ile karşılanıyoruz. Courchevel'deki Les Trois Vallées'nin merkezinde yer alan Aman Le Mélézin, sadece 31 odalık bir otel. Bellecôte kayak pistinin tam üzerinde yer alan otelde yapılacak tek kar aktivitesi kayak değil. Maceraperestseniz, sıcak hava balonu, helikopter veya yamaç paraşütüyle Alp manzarasını farklı bir bakış açısıyla deneyimleyebilirsiniz. Bir başka seçenek de Mont Blanc ve La Grande Casse manzaralarında sizi vadideki en yüksek noktaya götüren özel bir First Tracks deneyimi. Deneyimli kayak eğitmenleri tarafından denetlenirken La Combe de la Saulire'de solo kaymak mümkün hale geliyor. Açık hava aktivitelerine alternatif arayanlar, uzman rehberler eşliğinde, nadiren ziyaret edilen alanlarda trekking gezilerine katılabilir. Son olarak, şimdiye kadarki ilk ultra hafif elektrikli kar motosikletleri MoonBikes ile karın keyfini farklı bir şekilde çıkarabilirsiniz: hızlı, sessiz, elektrikli, güvenilir. Bahsi geçen isim Aman olduğunda spa'dan bahsetmemek mümkün değil. Spa, yüzme havuzu, fitness ve hidroterapi alanları, dört katlı otelin iki katının tamamına yayılmış. Çok çeşitli terapötik ve tedaviler sunan odaları aynı

Kempinski Palace Engleberg'deki Cattani Restaurant'ta Executive Chef Michéle Müller, tarladan sofraya konseptine dayalı olarak sofistike modern mutfağı şekillendiriyor.

zamanda dinlenmek için de ideal. Kayak sonrası ayak masajı da rahatlamaya dahil. Aman Le Mélézin'in geleneksel Japon mutfağını kutladığı restoranı Nama'da, en nadide ve leziz tabakları deneyimleme ayrıcalığını yaşayabilirsiniz. Nama için rezervasyonunuzu önden yapmanız gerektiğini özellikle belirtelim.

Courchevel'deki bir başka konum da Ultima Courchevel Belvédère. Sunny Valley'de, 1750 rakımda konumlanan yapı, kalabalıktan uzaklaşıp inzivaya çekilmek isteyenler için iyi bir seçenek. Her dağ evi, sekiz ila on kişiyi ağırlayabilen dört veya beş yatak odasından oluşuyor. Dağ evlerinden bazıları, üç farklı vadi arasında konumlanıyor; bu da dışarı baktığınızda karşılaşacağınız manzaranın ne denli etkileyici olacağına dair bir ipucu. Kayak sonrası vücut masajları ve kar yağarken açık havuzlarda rahatlamanın yollarını arayan Ultima Courchevel Belvédère özel yemek alanında menüsünü sunarken kendi dağ evinizde günlük mutfak deneyimlerinize de yer açıyor. Ayrıca sürdürülebilirlik ilkelerini de takip eden Ultima One Tree Planted ile iş birliği içinde çalışarak, 2022'de 10.000'den fazla ağaç dikme taahhüdünde bulundu.

Fransa sınırından İsviçre'ye geçiş yapmadığımız bir kayak içeriğini düşünemiyoruz bile. Carlton Hotel St. Moritz'de kaldığınız süre boyunca,

Engelberg'de konumlanan Kempinski Palace Engleberg.

İsviçre'nin kayak konseptini birinci elden deneyimleyebilirsiniz. Gerçek bir dağ evi havasını bünyesinde barındıran otelin oda sayısı, 60. İki restoran ve bir barıyla tamamlanan Carlton Hotel St. Moritz'de aynı zamanda Engadine'i keşfedebileceğiniz etkinlikler de bulunuyor. Aralık-Mart ayları arasında sunulan Carlton Outdoor Butler ile kayak, keşif ve yürüyüş gibi aktivitelerle bireysel bir kış programı geliştirmek mümkün. Bir diğer taraftan Engadine evlerini süsleyen İtalyan el sanatı 'sgrafitto' da etkinlikler listesine ekleniyor. Zanaatkarların gözetimi altında, sembollerin arkasında ne olduğunu ve kendi sgraffito'nuzu nasıl yapacağınızı öğrenebiliyorsunuz. Yahut Reto Grond'un size buz oymacılığı sanatını tanıtmasına izin vererek kendi eserinizi yaratabilirsiniz. Meşaleli yürüyüşlere katılarak bölgeyi gece de deneyimleyebilir ya da uzman bir rehberle birlikte Morteratsch Buzulu'nun buz mağaralarını ziyaret edebilirsiniz. Mutfak tarafına göz gezdirdiğimizde ise 5 farklı konseptle karşımıza çıkıyor Carlton Hotel St. Moritz. Beslenme uzmanı Rhaya Jordan ile şeflerin ortaklaşa lezzetli bitki bazlı alternatifler yarattıkları Restaurant Romanoff. St. Moritz'in tek iki Michelin yıldızlı restoranı, Da Vittorio-St. Moritz. Beş çayının, atıştırmalıkların tadına varmak için Carlton Bar ve Bel Etage ya da Sun Terrace. İki ila dört kişilik kapastileriyle fondü servis eden

gondollar, Fondue Gondola. Carlton Hotel St. Moritz aynı zamanda 6. kez "İsviçre'nin Önde Gelen Oteli 2022" unvanına layık görüldü. Bu kategoride, deneyim yaratmak için hizmet ve altyapıyı başarıyla birleştiren İsviçre genelindeki oteller her yıl aday gösteriliyor.

Engelberg'de konumlanan Kempinski Palace Engleberg'de Orta İsviçre'deki en geniş dağ sporları yelpazesini bulabilirsiniz. Farklı konaklama seçeneklerine sahip otelde neredeyse her oda İsviçre dağlarının karla kaplı manzarasına açılıyor. Bir safaride görmeniz gerekenlerin başında "Big Five" yer alır -ki burada aslan, leopar, fil, bufalo ve gergedandan bahsediyoruz. Kempinski Palace Engleberg'de ise "beyaz Big Five"dan söz edilir: Laub, zorlu Sulz, gizemli Steintäli, Steinberg veya Galtiberg'in uzun inişi, Engelberg'in Big 5'ına ilham veriyor. 70 kilometreden fazla işaretli ve bakımlı parkurlarıyla ideal bir kış yürüyüş alanı sağlayan otelin bu alandaki en büyük motivasyonu dağ manzarasının, havanın ve ayaklarınızın altında gıcırdayan karla uyum sağlaması. Öte yandan küçük bir yemek molası vermek isteyenler için çeşitli alternatiflerden bahsetmeli. Cattani Restaurant'ta Executive Chef Michéle Müller, tarladan sofraya konseptine dayalı olarak sofistike modern mutfağı şekillendiriyor. İlham verici bir kahvaltıdan hafif bir öğle yemeğine ve lezzetli bir akşam yemeğine kadar, İsviçre ürünleri,

Chalet Spa Verbier, Savoleyres teleferiğine sadece kısa bir yürüyüş mesafesinde.

modern vejetaryen kreasyonlara da odaklanıyor. Palace Bar'daki menü ise bazı sürprizlerle dolu: Burada bir burger bile sadece bir burger değil. Palace Bar'ın terası, yaz aylarında hafif atıştırmalıklar ve tatlılar sunarken kış bahçesindeki beş çayı için herhangi bir zaman dilimi yok. Kempinski Palace Engleberg'in spa anlayışını, İsviçre Alpleri'nin doğasının onarıcı ve güçlü etkilerini bilimle birleştirme düşüncesi oluşturuyor. Bu yüzden de en iyi sonuçları alabilmek adına; ''Ne kadar zamanınız var? Bugün ayrıldığınızda nasıl hissetmek istersiniz? Vücudunuzun herhangi bir bölgesine odaklanmak ister misiniz?'' gibi sorulara cevap vermeniz bekleniyor. Bu doğrultuda spa programınız kişiselleştiriliyor.

Kış aylarında Verbier, İsviçre'nin en büyüklerinden biri olan 410 kilometrelik pistleriyle Four Valley kayak bölgesinin merkezinde. Çağdaş tasarımıyla dağ evi konseptini modern bir şekilde ele alan Chalet Spa Verbier, Savoleyres teleferiğine sadece kısa bir yürüyüş mesafesinde. Modern bir tarzda tasarlanmış olan dağ evleri, ahşap ve taş gibi yerel kaynaklı doğal malzemelerin kullanımıyla otantik bir havaya bürünüyor. Dinlenmek ve rahatlamak için bulunduğu konumun doğallığını odağına alan otel, büyük bir cam pencereyle kesintisiz Alpler manzarasını iç mekana taşıyor.

TANIDIK YÜZLER: BİYOGRAFİK FİLMLER

Yazı: Güvenç Atsüren

En Karanlık Saat filminde Winston Churchill'i canlandıran Gary Oldman.

Karakterler, sinema filmlerindeki en asli unsurlarından biridir. Çünkü seyircilerin filmde anlatılan hikayenin içine girme süreci, karakterler üzerinden gerçekleşir. İzleyici konumundakilerin, yani bir bakıma pasif durumda olanların, perdede gördüğü kişilerin hissettiği duygularla empati kurmaya başladığı ya da yakınlık hissettiği nokta, film izleme deneyiminde bir kırılmaya işaret eder. Bu andan sonra seyirci, gerçek dünyayla olan ilişkisini askıya alır. Film evreninin bir parçası olur; duygusal anlamda soluğu filmlerin karakterlerinin yanında alır. Elbette bu sürecin kusursuz şekilde gerçekleşebilmesi için söz konusu yapımın güçlü bir senaryosunun olması ve bu senaryonun özenle yaratılmış karakterler içermesi elzemdir. Fakat başlı başına bir alt tür olarak kabul edilebilecek biyografik yapımlar için bahsettiğimiz süreç biraz farklı işler. Bu filmler tabiri caizse oyuna bir 1-0 önde başlar. Çünkü bu kez seyirci, zaten tanıdığı, hakkında fikir sahibi olduğu, hatta olumlu ya da olumsuz güçlü duygular beslediği karakterlerin başından geçenlere şahitlik eder. Yani sıfırdan yeni bir karakterle tanışmak yerine halihazırda az ya da çok bildiği olay ve kişilerle, gördüğü filmler sayesinde daha yoğun bir ilişki kurabilir. Buna bir de tarih boyunca politikadan sanata, bilimden spora pek çok farklı alanda ün ve başarı kazanmış, hikayesi anlatılmaya değer kişilerin sayısının fazlalığını eklersek sinemanın en erken döneminden bu yana biyografik filmlere sık sık rastlamanın gayet anlaşılabilir olduğunu rahatlıkla söyleyebiliriz.

Biyografi türündeki filmler, her dönem sinemacılar ve yapım şirketlerince tercih edilmelerinin de ötesinde yedinci sanatın gelişimi için son derece önemli yerde durur. Zira 60 dakikayı aşan süresiyle sinema tarihinin ilk uzun metraj filmi kabul edilen 1906 yapımı *The Story of the Kelly Gang*, gerçek bir suçlu olan Ned Kelly ve onun çetesini odağına almasıyla bir biyografi sayılmayı sonuna kadar hak eder. Kazandığı ticari başarı ve sinema tarihinde önemli bir yerde durmasının yanı sıra bu yapımla ilgili en dikkat çekici detaylardan biri, Ned Kelly'nin filmden sadece 26 yıl önce idam edilmiş olmasıdır. Maalesef ki günümüzde bu filmin tamamına ulaşılamıyor. Bulunabilen sekansların bir araya gelmesiyle oluşturulan 31 dakikalık versiyon, bu önemli yapımı izleyebilmek için en ideal yol olarak gösterilebilir.

Sinema, 1910'lu ve 20'li yıllarda geniş kitlelere ulaşan bir eğlence olarak iyiden iyiye palazlanmasının yanı sıra bir sanat dalı kimliği de kazanmaya başlamıştır. Söz konusu dönemde bugün bile övgüyle anılan, sinema tarihinin en önemli filmleri arasında sayılan biyografik yapımlar ortaya çıkmıştır. Bu noktada, bir dev başyapıta ayrı bir parantez açılabilir. Sessiz sinema döneminin öne çıkan figürlerinden olan Fransız yönetmen Abel Gance'ın imzasını taşıyan 1927 tarihli *Napoleon*, pek çok açıdan biyografi türüne yenilikler getirmiştir. Epik film kavramının oturmasında büyük bir pay sahibi olan bu yapımda, perdenin üçe bölünerek üç farklı film makarasının aynı anda gösterilmesi mantığına dayanan polyvision tekniğinin kullanılması gibi detaylar, sinemada anlatı kurma açısından pek çok sinemacıya ilham vermiştir. Hal böyleyken filmin yeniden keşfedildiği 1950'lerden bu yana Fransız Yeni Dalgası'nın önemli isimlerinden *Baba*'nın yönetmeni Francis Ford Coppola'ya kadar uzanan geniş bir hayran kitlesine sahip olması hiç şaşırtıcı değildir.

Fransız halk kahramanı Jeanne d'Arc, birbirinden önemli yönetmenlerin, hikayesini çok farklı üsluplarla aktardığı bir isimdir; ama Danimarkalı efsanevi sinemacı Carl Theodor Dreyer'in 1928 yılında çektiği *Jeanne d'Arc'ın Tutkusu*, biyografi türünü sinema sanatının zirvelerinden birine çıkarması itibarıyla özel bir konumda durur. Bu yapım, odağına aldığı tarihi figürün tüm hayatını anlatmaz; sadece dinsizlikle

Renée Zellweger'in Judy Garland performansı.

Her Şeyin Teorisi'nde Eddie Redmayne, Stephen Hawking'i canlandırdı.

Robert de Niro ve Martin Scorsese ile Jake LeMotta'nın kitabından uyarlanan *Raging Bull* filminin setinde.

suçlanıp sonrasında idam edildiği süreci perdeye taşır. Bunu yaparken de müthiş yakın planlardan ve elbette ki başrol oyuncusu Maria Falconetti'nin kusursuz performansından yardım alır.

Falconetti'nin bu oyun gücüyle yarattığı etki, biyografi türündeki genel gidişatında da habercisi olur bir bakıma. Zira yaşamı geniş kitlelerce bilinen kişilere beyaz perdede hayat veren oyuncuların performansları, her zaman daha dikkat çekici olmuştur. Bunun en temel nedeni hem seyircilerin hem de sinema eleştirmenlerinin bu tür oyunculuklarla daha yakından ilgilenmeleridir. Zaten aşina olunan bir kişinin filmlerde nasıl canlandırılacağına yönelik merak, böyle bir sonuç doğurmasının yanı sıra oyuncuların kariyeri açısından da son derece avantajlı bir durum olarak değerlendirilebilir. Öyle ki sinema tarihi boyunca biyografi filmlerinde başrollerde yer alan isimlerin Oscar heykelciğine layık görülme sıklığı oldukça fazladır. Geçmişi çok eski dönemlere kadar uzanan bu geleneğin yakın zamandan da pek çok örneğini sayabiliriz: Rami Malek'in Queen'in efsanevi solisti Freddie Mercury'e, Eddie Radmayne'in önemli fizikçi Stephen Hawking'e, Renée Zellweger'in klasik Hollywood döneminin unutulmaz figürlerinden Judy Garland'a hayat verirken Oscar'a uzanması gibi...

Tabii bu yönelime olumsuz yönden bakıldığında biyografik filmlerin övgü ve ödül almanın kolay yolu olduğuna dair bir çıkarım da yapılabilir. Çünkü pek çok yapımda, günümüzün gelişmiş makyaj tekniklerinden gelen avantajın böyle bir sonuç getirdiğini iddia edenlerin sayısı hiç az değildir. Örneğin; her ne kadar kariyeri birbirinden görkemli performanslarla dolu olsa da -yeri gelmişken yine bir biyografi olan *Sid & Nancy*'de Sex Pistols grubunun nevi şahsına münhasır bas gitaristi Sid Vicious'ı canlandırırken sergilediği başarıyı hatırlatmak gerek- Gary Oldman'ın genel itibarıyla çok da başarılı bulunmayan ve Winston Churchill'e benzemek için yoğun bir makyajla oynadığı *En Karanlık Saat* filmiyle Oscar alması, ziyadesiyle tartışmaya açık bir durum olarak nitelenebilir. Konuya istatistiksel olarak yaklaştığımızda daha da net bir tablo karşımıza çıkıyor. Zira 2000 yılından bu yana En İyi Erkek Oyuncu kategorisindeki Oscar adaylıklarının %43'ü biyografi türündeki filmlerden çıkmış durumda. Kazananlara baktığımızda da bu oran %57'ye çıkıyor. Yani bir diğer ifadeyle son 22 yılda, En İyi Erkek Oyuncu Oscarı'nı kazanan isimlerin yarısından fazlası, gerçek bir insana beyaz perdede yeniden hayat vererek bu başarıya ulaştı.

Elbette ki Oscar Ödülleri nezdindeki bu görece dengesizlik, biyografik filmlerin cazibesinden ya da sundukları seyir keyfinden bir şey alıp götürmez. İlk başta akla gelen örnekleri, belirli şablonlar üzerinden ilerleyen başarı hikayeleri olsa da bu türün en çarpıcı yönlerinden biri, çok farklı üsluplara ve sinema anlayışına sahip yönetmenlerin gerçek kişilerin yaşamlarını beyaz perdeye aktarmak konusundaki eğilimleriyle ortaya çıkan çeşitliliktir. Yarattığı montaj mantığıyla yedinci sanatta gerçek bir devrime imza atan Sovyet yönetmen Sergei Eisenstein'ın 1940'ların ortasında yaptığı *Korkunç Ivan* filmleri hem içerdiği sinemasal tekniklerin etkileyiciliği hem de teatral yaklaşımıyla benzersiz yapımlardır. Oscarlı yönetmen Spike Lee'nin *Malcolm X*'i, temelde odağına aldığı politik figürün hayatına geniş perspektiften bakan klasik bir biyografi gibi görünse de Denzel Washington'ın akıl almaz oyunculuğunun da yardımıyla son derece derin bir karakter çalışmasına dönüşür. İskoç halk kahramanı William Wallace'ın canı pahasına verdiği özgürlük mücadelesini oldukça görkemli bir biçimde seyirciye aktaran

Beni Orada Arama filminden Cate Blanchett.

Cesur Yürek hem yapım kalitesi hem de hikaye anlatımı alanındaki yetkinliğiyle sinema tarihinin unutulmaz filmleri arasında adını yazdırır. Amerikalı yönetmen Todd Haynes'in imzasını taşıyan *Beni Orada Arama* ise şüphesiz tüm zamanların en özgün biyografilerinden biridir. Bu özgünlük, kaynağını Haynes'in oyunculuk konusunda yaptığı tercihten alır. Zira efsanevi müzisyen Bob Dylan'a odaklanan bu filmde, sanatçıyı tam altı farklı oyuncu canlandırır ve bu oyuncular arasında Cate Blanchett gibi tahmin edilmesi son derece güç isimler de bulunur. Dylan'ın hayatındaki her bir dönemi bir başka oyuncuyla aktarma fikrine dayanan bu yöntem, filme çok katmanlı ve benzersiz bir yapı kazandırır.

Biyografi türündeki filmler, her daim önemli tarihi figürlere, başarılı sanatçı ya da sporculara odaklanmaz elbette. Kaçan büyük fırsatlar, çarçur edilmiş yetenekler, birer şehir efsanesine dönüşmüş suçlular, hatta seri katiller de bu türün örneklerine pek çok kez konu olmuştur. Bu tür daha "karanlık" kişiliklere odaklanan filmlerin en önemlilerinden biri tabii ki Martin Scorsese imzalı *Kızgın Boğa*'dır. Saf boks yeteneğini ringlere taşıyarak önemli bir sporcuya dönüşen Jake La Motta'nın yükselişini ve sonrasında toksik kişiliği nedeniyle dibe vuruşunu son derece etkili bir şekilde anlatır bu film. Kariyerinin zirvesindeki Martin Scorsese'nin nefes kesici rejisi, başroldeki Robert De Niro'nun akıllara zarar oyunculuğuyla birleşince ortaya tüm zamanların en başarılı biyografilerinden biri çıkar. Özellikle filmin final sekansı için 60 kilo almış olması, filmin vuruculuğunu adeta katmerlendirir. Oyuncuların gerçek bir kişiyi canlandırmak için girdikleri fiziksel değişimlerin en çarpıcıları örneklerinden bir diğeri de *Cani* filmi ve Charlize Theron'un burada sergilediği performanstır. Seks işçiliği yaparken altı erkeği öldüren seri katil Aileen Wuornos'a odaklanan bu yapımda Theron'un tanınmayacak hale geldiğini söylersek abartmış sayılmayız.

Yakın dönemde *Elvis* ve *Blonde* gibi popüler örnekleri seyircilerle buluşan biyografi türüne sinemacıların ilgisi önümüzdeki günlerde de sürecek gibi görünüyor. Öyle ki yakın dönemin merakla beklenen projelerine baktığımızda bu tür altında değerlendirilebilecek birçok yapım göze çarpıyor. Bunlardan biri Ridley Scott'ın yönettiği *Napoleon*. ''Hikayesi sinemada 1920'lerden beri defalarca anlatılmış bu imparatoru merkezine alan yeni bir filme ihtiyacımız var mı?'' diye düşünüyorsanız oyuncu kadrosuna bakmak fikrinizi değiştirebilir. Zira bu kez Napoleon Bonaparte'a Joaquin Phoenix hayat verecek. Yakın dönemin heyecan verici yönetmenleri de önümüzdeki günlerde çok önemli iki biyografiyle karşımıza çıkacak. Bunlardan ilki, *Beni Adınla Çağır*'la günümüzün en gözde sinemacılarından biri haline gelen Luca Guadagnino'nun kamera arkasına geçeceği ve başrolünde Rooney Mara'nın yer alacağı Audrey Hepburn filmi. Diğeri ise bu projeden bile daha görkemli belki de: Çağımızın sinema dahilerinden Christopher Nolan'ın, atom bombasının yaratılmasında önemli pay sahibi olan bilim insanını merkeze alacağı ve göz kamaştırıcı bir oyuncu kadrosuna sahip olan *Oppenheimer*...

Görünen o ki yönetmen ve yapımcılar tarihe damga vurmuş kişilere dair, izlemek için sabırsızlanacağımız projeler üretmeye devam edecek. Sinemanın da insanı insana insanla anlatma sanatı olduğunu düşünürsek bu durum hiç de şaşırtıcı değil aslında.

Denzel Washington, Spike Lee'nin Afrikalı-Amerikalı aktivistin biyografisinden bir sahne, *Malcolm X*, 1992.

Charles ve Ray Eames, 1959.

MODERNİ BİÇİMLENDİREN İKİLİ

Yazı: Benan Kapucu

İlk olarak 1950'de tanıtılan Eames Fiberglass Chair.

Savaş sonrası dönemin tartışmasız en etkili Amerikalı tasarımcıları olan Charles ve Ray Eames, modern mobilya fikrimizi değiştiren ikonik sandalyeleriyle ünlü. Ondan da öte grafik ve tekstil tasarımcısı, mimar ve film yapımcısı olarak hem imgeler hem de nesnelerle yaratılan "Eamesian mutluluğu" iyi yaşamın sembolleri olarak dünyaya yaydılar.

Modernist tasarımın öncülerinden Charles ve Ray Eames, ortak kariyerleri boyunca mobilyaları, kurumsal projeleri, Dünya Fuarı sergileri ve California Case Study evlerinde mekan ölçeğine aktardıkları estetik anlayışlarıyla mobilya tasarımcılarından adeta kültür elçilerine evrildiler. Bükülmüş kontrplak sandalyeleri ve kalıplanmış fiberglas koltuklarıyla yeni malzemelerin kullanımına öncülük eden Eamesler, her şeyin "sıradan insanların pratik ihtiyaçlarını karşılamak, yaşamlarımıza daha fazla basitlik ve zevk kazandırmak" adına tasarlandığı daha iyi bir dünya için eski fikirlere meydan okudular. *Tomorrow's House: A Complete Guide for the Home-Builder* (Yarının Evi: Ev İnşaatçısı için Tam Bir Kılavuz, 1945) kitabında George Nelson ve Henry Wright'ın savaş sonrası yaşam manifestolarında kuramlaştırılan "iyi yaşam",

1950 yılında Charles ve Ray Eames'in tasarladığı Herman Miller'in ürettiği Eames wire desk tasarımı.

onların tüm yaratımlarında ete kemiğe bürünüyordu.

Saint-Louis, Missouri'de 7 Haziran 1907'de doğan Charles Eames, orta sınıf bir aileden geliyordu. Babası 1921'de öldükten sonra, genç Charles, önce Yeatman Lisesi'nde, ardından St. Louis'deki Washington Üniversitesi'nde eğitimine devam ederken ailesine yardım etmek için mütevazı işler de yapmak zorunda kalır. Mimarlık okurken üniversite programının çok geleneksel ve kısıtlayıcı olduğunu düşünen Eames, aslında Frank Lloyd Wright'ın modernliğine hayrandı. Profesörlerinin önünde hararetle onun çalışmalarını savunması, iki yıl sonra okuldan uzaklaştırılmasına neden olacaktı.

İlk evliliğini üniversitede tanıştığı Catherine Dewey Woermann ile 1929'da yapmıştı. Balayını Avrupa'da geçiren çift, burada Mies van der Rohe, Le Corbusier ve Walter Gropius gibi isimlerin öncülüğünü yaptığı modern mimari örneklerini keşfeder. Amerika Birleşik Devletleri'ne döndükten sonra da Charles, Charles Gray ile birlikte St. Louis'de bir mimarlık ajansı kurmaya karar verir. Walter Pauley de daha sonra onlara katılacaktır. İlk işini kurduğu 1930'ların başında aslında ülkede kasvetli bir

Charles ve Ray Eames, 1948
Fotoğraf: Eames Office LLC.

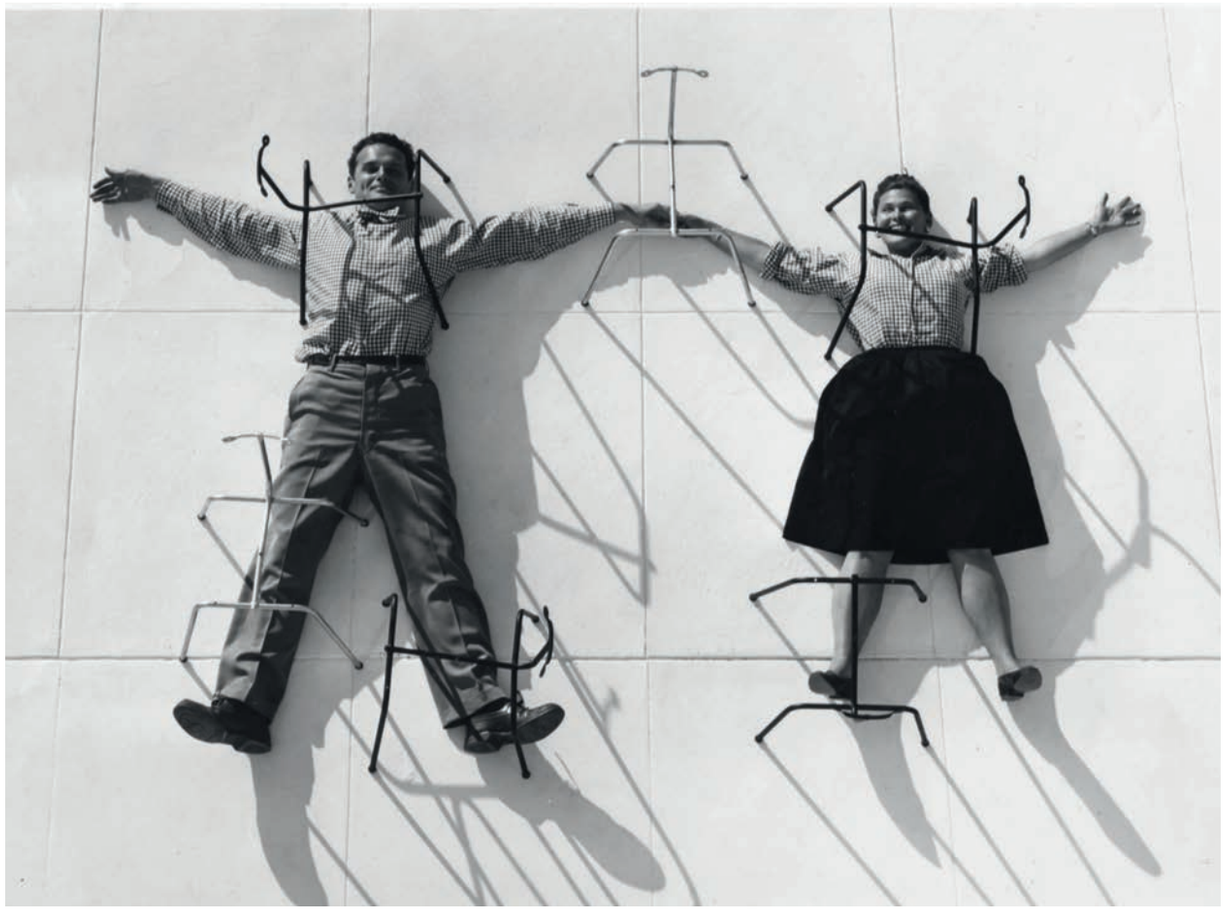

hava hüküm sürüyordu. ABD'de piyasanın çöküşüyle Büyük Buhran başlamış ve kısa sürede tüm dünyaya yayılmıştı. İstihdam azalınca Charles Eames, başka yerlerde daha iyi fırsatlar ve ilham bulma umuduyla ülkeyi terk etmek zorunda kalır.

1933'te karısı ve üç yaşındaki kızı Lucia'yı kayınvalidesine bırakarak, cebinde sadece 75 sentle Meksika'ya gider; Monterrey de dahil olmak üzere farklı kırsal bölgelerde dolaşır. Sulu boya resimlerini yiyeceklerle takas ederken yaşamak için aslında fazla bir şeye ihtiyacı olmadığını keşfeder. Meksika'da geçirdiği bu aylar, daha sonra hayatında ve işinde belirleyici bir rol oynayacaktı. Kendine olan güvenini tazelemiş olarak St. Louis'ye döndüğünde, iş ortağı ve arkadaşı Robert Walsh ile bu kez Eames & Walsh ofisini kurar. Birlikte St. Louis, Missouri'deki Dinsmoor House ve Helena, Arkansas'taki St. Mary Katolik Kilisesi gibi binaları tasarlarlar. Katolik kilisesi, modern çizgileriyle dönemin ünlü mimarı, Eero Saarinen'in de babası olan Fin mimar Eliel Saarinen'in de dikkatini çeker. Michigan'daki Cranbrook Sanat Akademisi'nin müdürü de olan Saarinen, ona burs teklif edince Charles, Eylül 1938'de mimarlık ve şehir planlama programına başlar. Mezun olduktan sonra da aynı okulda endüstriyel tasarım öğretmeni olarak çalışmaya devam eder.

"Resim yapmaktan asla vazgeçmedim, sadece paletimi değiştirdim." **RAY EAMES**

Ray Eames, Eames Lounge Chair ve Ottoman tasarımlarını rahat ve tasarımsız olarak tanımlıyor.

Ray ya da tam adıyla Bernice Alexandra Kaiser 1912'de Kaliforniya, Sacramento'da doğmuştu. Sanatsal yetenekleri erken fark edilmişti. Ünlü bir Alman soyut dışa vurumcu ressam olan Hans Hofmann'ın öğretilerini takip ettiği Manhattan'daki Sanat Öğrencileri Birliği de dahil, farklı yerlerde eğitim alır. Hofmann'dan büyük ölçüde etkilenen Ray, Amerikan Soyut Sanatçıları (AAA) oluşumunun da bir parçası olur. Herkes ona Ray-Ray takma adıyla seslendiği için hayatı boyunca Ray adını kullanır.

Charles ve Ray'in yolları 1940 yılında, New York Modern Sanat Müzesi'nin (MoMA) düzenlediği Organic Design in Home Furnishings (Ev Mobilyaları için Organik Tasarım) yarışmasına katılmaya karar verdiklerinde kesişir. Yaşam tarzlarının kökten değiştiği 20. yüzyılda, mobilya sektörü değişen taleplerin gerisinde kalmıştı. Müzenin ilk endüstriyel tasarım küratörü Eliot F. Noyes'un kurguladığı "Organik Tasarım" sadece bir yarışma ve sergi değil, aynı zamanda bir iş fırsatı sunuyor, kazananlarla büyük çapta üretim ve dağıtım sözleşmeleri yapılıyordu.

MoMA'nın direktörü Eliot Noyes, pratik, ekonomik ve endüstriyel zorunlulukları karşılarken modern bir görünümü olan yeni mobilyalar yaratması için tasarımcılara fırsat sunuyordu. Yarışmada ödül alan eserler, ertesi yıl müzede sergilenecek, on iki önde gelen mağaza, kazanan modelleri üretecek ve dağıtacaktı. Müze, dünyanın her yerinden 585 başvuru aldı; Charles Eames ve Eero Saarinen

Sol üstte: Charles ve Ray Eames'in 1943 yılında tasarladığı Plywood Sculpture.

sundukları her iki projeyle de birincilik ödülü kazandılar.

Yeni bir malzeme olan kalıplanmış kontrplağı, yeni tekniklerle işleyerek kavisli hatları olan sandalyeler tasarlamışlardı. Eames ve Saarinen'in Organic Chair (Organik Sandalye) tasarımı çok ilgi çekti, ama endüstriyel olarak üretilmesi zordu, çünkü kavisli hatlardaki ahşap kısımların bitişlerinin elde yapılması gerekiyordu.

Bir arayüz olarak organik sandalye

Sergi literatüründe organik tasarımı "yapı, malzeme ve amaca göre bütün içindeki parçaların uyumlu bir organizasyonu" diye tanımlayan Noyes, Lewis Mumford'un *Technics and Civilization* adlı kitabındaki fikirlere dayanıyordu. "Makinenin ötesine geçme kapasitemiz, makineyi özümseme gücüne bağlıdır" diyen Mumford, tasarımın temel sorunlarını dile getirirken sandalye ve oturma odasının, insan ve makine arasındaki arayüz noktaları olduğunu, bu etkileşimin başarısının insan ve makine arasındaki organik ilişkinin gelişimine bağlı olduğunu söylüyordu.

Bu yaklaşıma göre Eames ve Saarinen'in sandalyesi bir nesne değil, bir arayüzdür. Sandalyenin "antropomorfik" olarak bükülmüş kontrplakları, insanlık dışı nesne ve insan vücudunu,"özne ve nesnenin rahatça yerleştiği ve birbirleriyle özdeşleştirdiği" aynı şekilde şekillendirilmiş iki yüzeyin buluşmasıdır.

Sağ üstte: İkili, ilk olarak Case Study House 8'de cam elyafı, kumaşı ve plastik reçine malzemesini bölme olarak kullanmıştı. Ayrıca 1948'de MoMA'nın "International Competition for Low-Cost Furniture Design"ına sandalye tasarımları ve metal sandalye prototipleri göndermeden önce plastik reçinelerle deneyler yapmıştı. Molded Plastic Armchair, 1950.

Bu arada Charles'ın ilk evliliği sona ermiştir; Haziran 1941'de Ray ile evlenir. Küresel metal kıtlığı sırasında, talebi yükselen deneysel bir malzeme olan kontrplak öneren ödüllü mobilya tasarımlarını seri üretme planıyla Los Angeles'a taşınırlar. Los Angeles'taki *Arts & Architecture Magazine*'in editörü mimar John Entenza ile tanışan Eamesler, onun aracılığıyla yeni kariyerlerine de adım atmış olur. Charles, Metro-Goldwyn-Mayer Studios (MGM)'da tasarımcı olarak işe girer; Ray düzenli olarak Entenza'nın dergisine katkıda bulunur, kapaklarını tasarlar, bazen de bu dergiye Charles ile birlikte makaleler yazar. *Arts & Architecture Magazine*, spekülatif tasarımlarla Kaliforniya modernizmini anlatmada çok önemli bir rol oynuyor, sol bir perspektiften film eleştirileri, eleştiri ve endüstri haberlerine de yer veriyordu.

"En az için en iyiyi yapmak istiyoruz."
CHARLES EAMES

Eamesler bu işlerini sürdürürken, boş zamanlarında mobilya tasarlamayı da ihmal etmediler. Hatta kontrplak sandalyelerinin kalıplanması için Kazam dedikleri bir makine bile icat ettiler. Eames ikilisinin birlikteliklerinden güç doğmuştur. Charles'ın biçim ve yapı bilgisini, Ray'in renk ve akışkanlık kavrayışı tamamlar. Bir doktor arkadaşları, yaralı askerler için acil durum atelleri üretimi için icat ettikleri makinelerini

1945-1949 tarihleri arasında Ray ve Charles Eames tarafından tasarlanan Case Study House 8, Los Angeles.

Charles ve Ray Eames'in 1948'de MoMA'daki bir yarışma için tasarladığı La Chaise.

kullanma fikrini paylaşır ve Eamesler, prototiplerini ABD Donanması'na önerir, kısa süre sonra da seri üretime başlarlar.

İşlerinin artması ve John Entenza'nın onların kurduğu Plyformed Wood Company'ye mali desteği sayesinde Venice semtinde, Santa Monica Bulvarı'nda ilk butiklerini açarlar. Endüstriyel üretime tam geçemeseler de yeni malzemelere odaklanan üretim proseslerini geliştirme şansları olur. ABD Donanması için çalışırken, ordunun talep ettiği malzemelere kolayca erişebiliyorlardı. Daha kaliteli malzemelerle herkesin erişebileceği mobilya üretmelerini sağlayacaktı bu. İkinci Dünya Savaşı'nın sona ermesinden sonra, yeni nesil banliyö sakinleri için ucuza üretilen mobilyalara olan talep giderek artacaktı. "En az için en iyiyi yapmak istiyoruz" diyen Charles ve Ray de bunu sağladı. İyi bir tasarımcıyı, misafirlerinin ihtiyaçlarını önceden tahmin eden iyi bir ev sahibine benzetiyorlardı.

1943'te Eamesler büyük kalıplı kontrplak nesnelerin üreticisi Evans Products ile bir garaj alanını paylaştı. Herman Miller, 1946'da Eames mobilyalarının üretimini devralana kadar kontrplak sandalyeler bu şirket aracılığıyla üretilecekti.

Charles ve Ray tüm bu işlerde eşit ortaklardır ama erkek-egemen tasarım dünyası Ray'in yeteneklerini kavramakta hala ağır davranıyordu. *The New York Times*'da *Tasarımın Devi* başlıklı 1973 tarihli bir profilinde, onların ilişkilerini "eşit ve tam bir ittifak" olarak tanımlamış olsa da Ray, gazetenin dizininde Charles'ın "eşi ve asistanı" diye tanımlanıyordu. 1970'lere kadar, müzelerde sergilenen eserler sadece Charles Eames'in adını öne çıkarma eğilimindeydi.

Oysa Ray'in yaratıcı zihni büyük fikirlerle doluydu; ayrıntıları kaçırmayan keskin bir gözü vardı. Renk ve eğlence duygusu katarak her projeye insani bir dokunuş kazandırıyordu. Tasarım tarihçisi Pat Kirkham, 1995 tarihli *Charles and Ray Eames: Designers of the Twentieth Century* adlı kitabında, "1940'ların ve 1950'lerin Eames tarzının 'ilerici' ve 'avangart' olduğu ölçüde, Ray kesinlikle Charles kadar sorumluydu" diye yazar.

LCW (Lounge Chair Wood), 1945-1946.

Ergonomik tasarımın başyapıtları

Evans ve ardından Herman Miller'ın 1946'dan beri ürettiği kontrplak sandalyeler - metal ayaklı DCM ve LCM, kontrplak ayaklı DCW ve LCW "tarihin en rahat sandalyeleri" olarak ergonomik tasarımın başyapıtları sayılıyor. 20. yüzyılın ikinci yarısında ABD şirket merkezinden Sovyet çocuk yaz kamplarına kadar hemen hemen her ofis ve hükümet binasında artık bu sandalyeler kullanılıyordu. Seri üretim için çok maliyetli olan La Chaise, Charles ve Ray'in yaşamı boyunca asla satılmaz, ancak 1990'da üretime girer. Adı, hem işlevine hem de Eames'in sandalyeye mükemmel şekilde uyacağını düşündüğü Gaston Lachaise'in *Floating Figure* (Yüzen Figür) heykeline atıfta bulunuyor. Bu, bir ikon haline gelen son derece heykelsi bir nesne, ancak ironik bir şekilde MoMA tarafından düzenlenen Düşük Maliyetli Mobilya Tasarımı Yarışması için tasarlanmış olsa da hiçbir zaman düşük maliyetli olmaz.

Sandalyeler için ahşap veya metal ayak seçme özelliği gibi mobilyalarında çeşitlilik

Charles ve Ray Eames'in 1953 yılında tasarladığı Wire Chairs. Fotoğraf: Eames Office LLC.

sunmaları, modülerlik anlayışı da o günler için yenilikçi bir yaklaşımdı. Charles Eames'in fiberglas üreticisi ve tekne üreticisi John Willis'in atölyesini ziyaret etmesiyle fiberglasın potansiyelini de düşünmeye başlarlar. Organik formlarda, farklı kullanımlara uyum sağlayan, değiştirilebilir metal ayaklı, renkli, kalıplanmış fiberglas sandalyeler kısa sürede ikonik hale gelir. Oturma ve yaslanma kısmı tek parça fiberglastan geliştirdikleri, ince metal ayaklı Fiberglass Chair böyle ortaya çıkmıştı.

Eames Lounge Chair and Ottoman da deneylerinin doruk noktasını temsil ediyor. 1940'larda geliştirmeye başlamışlardı, ama ilk prototipi ancak 50'lerin ortalarında yapılabildi. Siyah deri minderleri olan şezlong, kalıplanmış üç büyük kontrplak kabuktan oluşuyor. Lounge Chair and Ottoman makine yapımıydı, ama elle bir araya getirilmesi gerekiyordu.

"Detaylar sadece detay değildir. Ürünü onlar oluşturur."

Arts & Architecture dergisinin editörü John Entenza, Case Study House inşa etmek gibi iddialı bir proje ortaya koyar; savaş sonrası döneme örnek teşkil edecek yapı projeleri tasarlamak amacıyla aralarında Eameslerin de olduğu sekiz mimarlık ajansını davet eder. Case Study House No. 8 ve 9 projesi için Pasific Palisades'te, Pasifik Okyanusu'na bakan bir tepenin üzerinde iki yenilikçi ev tasarlamışlardı. Arts & Architecture dergisinde yayınlanan Case Study House No. 8'i 1949'da ve No. 9'u ise 1950'de tamamladılar.

"Tasarım, belirli bir amacı gerçekleştirmek için ögelerin düzenlenmesinen yönelik bir plan olarak tanımlanabilir" diyen Eamesler 8 numaralı Case Study House'u kendileri için hayal etmişti. Açık plan mekanlar, manzarayı kucaklayan büyük pencereler ve doğanın içinde rahat bir ortam sunuyordu. Ray Eames'e atfedilen evin dış cephesinde, cam pencereler renkli panellerle karışarak Mondrian'ın resimlerini hatırlatan bir kompozisyon oluşturur. Konumları kolayca değiştirilebilen mobilyalar, seyahat hatıraları dahil farklı nesnelerle donatılan iç mekan tasarımı sürekli evrim içindeydi. Ev çiçeklerle, halk sanatıyla ve tavandan sarkan Hans Hofmann resimleriyle doluydu.

Çevredeki kırsal alan üzerindeki etkisini yumuşatmak için etrafına okaliptus ağaçları diktiler. Bu ev, onların tasarım konusundaki tutumları için mükemmel bir metafordu. Çalışmaları bir keşif yolculuğuydu. Doğa ve tasarım arasındaki ilişkiyi merkezine alan kısa filmleri *Powers of Ten* ise 1977'de yayınlandı. Filmin her detaya büyük bir titizlikle odaklanması ikilinin tasarımdaki bakış açısını yansıtıyor. Charles Eames 1978'de öldükten sonra, Ray hayatının geri kalan on yılını çalışmalarını kataloglamaya adar. "Ciddi bir eğlence" duygusuyla yeni fikirlerin ve biçimlerin peşine düşen; hayal gücü ve düşünceyi, sanat ve bilimi birleştiren bu avangart çiftin sandalyeleri bugün birçok yaratıcıya ilham vermeye devam ediyor -sadece estetik algıları için değil, aynı zamanda yaydıkları yaşam sevinci için.

CHALET TİPOLOJİSİ

Yazı: Esra Dede Kağıtçı

Avusturya'da bir yamaç boyunca konumlandırılmış dört müstakil dağ evi olan Deluxe Mountain Chalet.

Latince'de sığınak veya çoban kulübesi anlamına gelen "chalet", senenin yalnızca birkaç ayı için kullanılan tipik ilkel dağ evleri olarak ortaya çıkmış, günümüzdeki sofistike dağ evi konseptine evrilene kadar pek çok değişim geçirmiş.

İsviçre Alpleri ile zihnimizde ilk canlanan imgeler, yemyeşil dağlar, dağlarda otlayan inekler ve yeşilden yükselen ahşap chalet'lerdir hiç şüphesiz. İnekler her yerdedir ve inek çanları, İsviçre kırsalında bölgenin müzikalini yaratır. Kökeni 1328'de Canton de Vaud (İsviçre) bölgesine dayanan chalet ile İsviçre inekleri arasında doğrudan diyalog kurulması da oldukça doğal. İsviçre'de yazın inekleri yüksek meralara götürme geleneği "l'alpage" olarak adlandırılır. L'alpage sırasında çobanlar, senenin yaz döneminde İsviçre ve Fransız Savoy'da süt ve tereyağı depolamak için basit ahşap kulübeleri kullanır. Yaz sonunda ise çobanlar, soğuk aylar gelmeden hayvanları ve ürünleri düz arazilere ve aşağı vadilere götürür, dağ evlerini boş bırakırlardı.

Geçen yüzyılın başında, çobanlar, bu dağlık bölgelere seyahat edebileceklerini keşfetmeleriyle meraklılarına konaklamaları için evlerini açtılar. Bu, dağ seyahatinde, giderek daha popüler hale gelen dağ evlerinin yeni şekillerde kullanma yönünde yeni bir akım başlattı. 1932 yılında ise Avusturya'da ilk kez yemekli kayak dağ evi konsepti ortaya çıktı. 1950'lerde ev partileri, 1960'larda günümüzde geçerliliği yüksek olan paket tatiller revaçta olmaya başladı. Günümüzdeki kullanıma kıyasla sıcak su sistemleri, ulaşım, yönetim gibi yönlerden imkanlar çok kısıtlıydı. Geçmişte çobanların temel ihtiyaçları için ortaya çıkan dağ evleri bugün spa ve jakuziler, gazlı şömineler, çeşitli yemek ve ulaşım sistemleriyle üst düzey bir hizmet sunmakta.

İsviçre, Bavyera ve Fransız Alpleri'nin chalet'si olarak bilinen ahşap dağ evleri, şehir hayatının sıkışık ve betonlaşan yapısında gökyüzüne açılan bir pencere olup psikolojik açıdan nefes aldırıyor; modern insanın doğal yaşama olan özlemini bir noktada gideriyor. Chalet'lerin yaygınlaşmasıyla geçmişi İsviçre ile özdeşleştirdiğimiz doğal ahşap dağ evlerinin güzelliği ve bağlamı da tartışma konusu oldu. *The Swiss Chalet Book*'ta (1913) William Dana tarafından söz edildiği gibi, chalet'ler evrensel miydi? Bu ahşap

Deluxe Mountain Chalets, Wirtshaus Steirereck restoranının bir uzantısı.

kulübeler, doğal çevreye sahip her bağlama uyarlanabilir miydi? İsviçre Açık Hava Müzesi Ballenberg'in müdürü Dr. Edwin Huwyler'e göre, İsviçre'ye gelen Fransız ve İngiliz ziyaretçiler, İsviçre dağ evlerinin süslü ve gülünç versiyonlarını yarattılar. Yazar ve filozof John Ruskin de dağ evlerinin pitoresk bir vadiye veya yemyeşil dağlık alanlara yerleşmesi gerektiğini savunanlardandı.

Tarihi örneklerinin büyüleyiciliği sebebiyle artık çeşitli coğrafyalarda da uygulanan chalet'ler yapısal olarak genellikle dik arazide inşa edildiklerinden kazı miktarını en aza indirgemek için kompakt olarak tasarlanır. Bu evlere, bol pencereler ve zaman zaman iç ve dış mekan arasındaki ilişkiyi güçlendirmek için galeriler eşlik eder. Ana malzemesi ahşaptır ve keresteler 7 ila 15 santimetre kalınlığında ağır kalaslar halinde kesilir ve kütük ev şeklinde çerçevelenir. Genellikle alçak olan yan duvarlar dışarıya uzanarak sundurmalar oluşturur. Çatılar genellikle hafif eğimli olduğu gibi çatı yüzeyleri büyük ahşap kiremitler, arduvaz veya taş levhalarla kaplıdır. Bunun yanı sıra dekore edilmiş balkonlar yaygın olarak görülür. Hal böyle olunca modern mimariye uyumları ve tarihi değişimlerini ortaya koyan projelerle elbette chalet örneklerini incelemek kaçınılmaz.

Lauenen Residence projesi, popüler bir kayak merkezi olan Gstaad'a 7 kilometre uzaklıktaki küçük bir İsviçre köyü olan Lauenen'de. Konut, 3.800 metrekarelik bir alan üzerinde 750 metrekarelik bir yaşam alanı sunuyor. Proje, geleneksel chalet mimarisine modern bir görünüm kazandıran Studio Seilern Architects (SSA) tarafından tasarlanmış.

Projenin en olağan dışı yanı ise kullanıcıları için sunduğu doğal güzelliklere ev sahipliği yapan konumu. Yapı, içerisinde bulunduğu vadinin tek güneşli tarafına konumlandırılmış. Buzul ve şelalelerle birlikte 1520'de inşa edilmiş geç dönem gotik tarzda bir köy kilisesine bakıyor. Hem proje alanı hem de içerisinde bulunduğu köy farklı bir yüzyıldanmış gibi hissettiriyor.

SSA, chalet dağ evlerinin tarihini ve zaman içinde orijinal yerel yapısındaki değişimi anlamak adına ayrıntılı bir çalışma yapmış. Tasarımcıları, geleneksel chalet ev tipolojisini en temel ve orijinal haliyle kullanarak basit ama cesur bir cephe kullanımı ortaya koymuşlar. Köyün tek tip ve geleneksel yapı tipolojisini korumak için de yerel planlama yasalarını dikkate almış, çatı yüksekliğini, boyutunu ve eğimini belirlemişler.

Yapıda kullanılan malzemelerin tamamı en doğal ve ham haliyle muhafaza edilmiş. Brüt betonun serinliği, duvar ve tavanlardaki pürüzlü ahşap işçiliğin zenginliğiyle tezat oluşturuyor. Büyük boy, badanalı huş kalaslar zemini kaplayıp farklı dokular vererek tüm odayı daha yumuşak hissettiriyor. Mekansal atmosferi zenginleştirmek için kullanılacak devasa sanat eserlerini konumlandırmak için brüt beton duvarlar ve yine brüt beton tavanlara konumlandırılacak aydınlatmaların uyumu da en başından düşünülmüş.

Büyük yarı opak cam levhalar, açık renkli bir ahşap merdiveni tutup, aynı zamanda bir ışık kaynağı görevi görüyor. Gün boyunca camın opaklığı, yukarıdaki çatı pencerelerinden gelen doğal ışığın içeri girmesine izin veriyor. Geceleri merdivenler aşağıdan aydınlatılarak yaşam alanının ortasında yumuşak bir ışık kaynağı haline geliyor. Camın arkasındaki insanların hareketi, mekanın dramatik ambiyansına katkıda bulunurken camın ötesindeki yaşamı da görünür kılıyor.

"A" şeklindeki iki kulübe, Ramoni Balestro Arquitectura tarafından tasarlandı.

La Pinta Chalet'leri, geleneksel örneklerinin aksine chalet yapıların tümüyle modern tarzda evrenselleştiğini gösteren, Brezilya'nın Rio Grande do Sul'daki Pinto Bandeira şehrinde bulunan ve onları çevreleyen çarpıcı doğal manzarayı vurgulamaya hizmet eden "A" şeklindeki iki kulübe. Ramoni Balestro Arquitectura tarafından tasarlanan projenin ortaya çıkışı ise müşterilerinin geçmiş deneyimlerinden ve doğadayken yeni bir arayış içerisinde olma düşüncesinden etkileniyor. Kulübeler, fiziksel ve psikolojik anlamda ziyaretçilerin rahatyacakları bir ortam yaratıyor. Bu alanı da hem dış hem de iç tasarımda doğal güzelliğin birebir deneyimlenebildiği bir nevi buluşma noktası olarak tanımlamak mümkün. Neticede hangimiz, yıldızların en belirgin halinde ateşin sıcaklığını hissetmek istemez ki?

Dağ evlerinin tasarımı ve inşası, çevresel hususlar tarafından yönlendiriliyor ve dağ evlerinin çarpıcı bir doğal peyzaja dahil edilmesi de yapılara ekstra ayırt edici bir dokunuş sağlıyor. Her bir dağ evi, 90 metrekare iç alana ve 20 metrekare dış alana sahip olup doğal çevresiyle çarpıcı bir ilişki yaratıyor. Hidromasajlı spa, şömineli ve koltuklu oturma odası, mutfak, barbekü alanı ve televizyon odasıyla entegre ve hepsi nehir manzaralı zemin katta projelendirilmiş.

Brezilya'nın Rio Grande do Sul'daki Pinto Bandeira şehrinde bulunan La Pinta Chalet.

Doğal güzelliğe sahip bir malzeme olan yeniden ağaçlandırılmış çam, dağ evlerinin iç mekanlarında sıcaklık ve konfor atmosferine katkıda bulunur. Bir tavan penceresi gibi işlev gören pencere, çatının eğimine yerleştirildiği yerde dekoratif bir unsur olarak hayranlık uyandırıyor.

Geniş açılan sürgülü kapılar, her yönden hava akışını kolaylaştırıyor. Yapının ana cephesi ayrıca bir bağ, bir ateş çukuru için yapılmış alan ve birkaç küçük bitkiyi içeren geniş dış alanın panoramik bir görünümünü sunuyor. Büyük kırsal arazideki gözlemevine bakan diğer cephe, kasıtlı olarak nehir manzarasına ve gün doğumuna açılıyor.

Bir başka referans da Avusturya'da bir yamaç boyunca konumlandırılmış dört müstakil dağ evi olan Deluxe Mountain Chalet. Vierecks Architects tarafından tasarlanan modern chalet'ler, tasarımları ve yamaca konumlandırılmalarıyla peyzajın doğal özelliklerini yapının içine dahil ederek iç ve dış mekanlar arasında sorunsuz bir geçiş yaratıyor. Mimarlık stüdyosu, rustik malzemelerin modern yorumları, şık

Lauenen Residence, geleneksel chalet mimarisine modern bir görünüm kazandıran Studio Seilern Architects (SSA) tarafından tasarlandı.

mobilyalar ve detaylara gösterilen titizlikle eksiksiz bir inziva yeri yaratıyor.

Avusturya'nın yukarı Steiermark bölgesinin dağlarında bulunan Deluxe Mountain Chalets, Wirtshaus Steiereck restoranının bir uzantısı. Vadi boyunca muhteşem manzaralar yakalama hedefine ulaşmak için mimarlar, yapıları dağın tam zirvesine yerleştirmeye karar vermiş. Böylece tepe boyunca zaten var olan orman nedeniyle de mimarlık stüdyosu kuş yuvalarından ilham alarak dağ evlerini konumlandırmışlar.

Her chalet için sağlanan park yerleri, doğal çevreyle harmanlanarak yapıların altına gizlenmiş. Amaç, yapıların mekanik, elektrik ve sıhhi tesisat sistemlerini çevredeki manzaraya gizleyerek sakinlere yerin üzerinde yüzüyormuş izlenimi vermek. Yapının temel taşıyıcı elemanları, çelik ve noktasal temelden oluşuyorken; üst yapı, maksimum sürdürülebilirlik için ahşap ve diğer doğal malzemeler kullanılarak tasarlanmış. Chalet'leri çevreleyen peyzajla harmanlamak için de geniş yeşil çatılar tercih edilmiş.

Tüm cephe ve hatta pencere çerçevelerinde yerel kaynaklı karaçam ağacından göze çarpıyor. İç mekanda ise terk edilmiş çiftlik evlerinden geri dönüştürülmüş malzemeler yer alıyor. Ziyaretciler dağ evine yemek alanı, küçük bir mutfak ve şömineli geniş bir oturma odasına açılan bir girişten yaklaşıyor. Yaşam alanları, manzarayı çerçeveleyen ve terasa açılan büyük panoramik pencerelerle dışarı açılıyor. Yatak odaları da panoramik pencerelere sahip ve her biri, rahatlamanın farklı konseptlerini sunmak adına küvet ve sauna içeren bitişik birer banyoya sahip.

Lauenen Residence, Gstaad'a 7 kilometre uzaklıktaki küçük bir İsviçre köyü olan Lauenen'de konumlanıyor.

Doğal malzemelerin kullanımıyla çevre dostu olma konusunda yeni bir standart belirleyen proje, aynı zamanda jeotermal enerjini kullanımıyla da sürdürülebilirlik standartlarını yükseltiyor. Chalet'ler için kullanılan ısı pompaları, yapıları ısıtmak için 160 metre derinliğe kadar uzanan sondaj kuyularından doğal toprak ısısını taşıyor.

Daha önce bahsettiğimiz gibi bir çoban kulübesine atıfta bulunan chalet'ler, esasında mütevazı kökleriyle sadece ihtiyacı gidermek için inşa edilmiş çiftlik yapılarıydı. Günümüzde, basit ve sıcak tasarımıyla şehrin kalabalığından ve kirliliğinden uzak sakin bir yaşamı çağrıştıran sadece bir chalet fotoğrafı bile huzurlu hisstememize olanak sağlıyor.

Budapeşte'de Tuna Nehri'ni geçen ilk köprü olan Zincir Köprü.

DOĞU VE BATI ARASINDA

Yazı: İlayda Şahin

Seyahat edeceğiniz destinasyona karar vermek kimi zaman kafa karıştırıcı bir hale bürünebiliyor. Yedi kıta, 193 ülke ve 4 milyondan fazla şehrin bulunduğu geoit formda kararsız kalmamız da bir noktada çok doğal. İnsan yaşamının kısacık olduğunu düşündüğümüzde de vakit kaybedecek zamanımız yok. Burada ayrı bir parantez açmak gerekiyor; modern insanın unuttuğu yahut üzerinde düşünmeye vakit bulamadığı bir kavramdan bahsetmeli: yaşam ve zaman tezatlığı. Birçok noktada kendimizi hayıflanırken buluyoruz, söz konusu zaman olduğunda... En basitinden zamanın çoğu şeye yetmediğini düşünüyoruz. Ancak "Gerçekten yetmiyor mu?" sorusunu derinlemesine düşünmüyoruz. Zaman ayrılır mı yoksa yaratılır mı? Önceliklerimizin, hayatta başarmak istediklerimizin olduğu tartışılmaz, fakat tek bir hayatımızın olduğunu ve ortalama yaşam ömrümüzün de 80 yılla sınırlandığını sık sık olmasa da arada hatırlamak gerekiyor. Bu yüzdendir ki kişisel olarak farklı tanımlanabilecek 'zevk ve keyif' kelimelerine daha çok anlam yüklemeli. Şart ve koşulların el verdiği süre zarflarında güzel zaman geçirmeli, anılar biriktirmeli. Elbette ki dünyanın her bir noktasına adım atamayız -en azından şahsi olarak- ancak keşfetmek ve merak etme duygusu insanlığın varlığından beri bir sonraki adımın ne olacağını yahut ne olabileceğini sorgulatıyor.

Zaman kavramını seyahatler açısından ele aldığımızda, aslında karşımıza iki seçenek çıkıyor. Bulunduğumuz coğrafya her ne kadar merkezi bir konumda olsa da uzun uçuşlu seyahatler daha fazla gün sayısı anlamına geliyor. En azından, genel bakış açısıyla pekala 3 günlüğüne de olsa transatlantik yolculuklar yapılabilir. Bir diğer taraftan daha kısa mesafeler, Avrupa bir nevi kaçış destinasyonlarımız oluyor. Hafta sonu tatilleri, belki de günübirlik seyahatler... Üç, dört saatlik bir yolculukla farklı bir deneyime açılan Avrupa'da da 44 ülke ve 800'den fazla şehir olduğunu düşünürsek, çemberimizi bir tık daha daraltmamız gerekiyor. Bu yüzdendir ki Orta Avrupa özelinde görülmesi gereken lokasyonları sıralayarak aralarından kendinize en yakın hissettiğinizi seçebilmeniz adına alternatifleri sınırlandırıyoruz.

İlk olarak, tahmin edildiği üzere, Çek Cumhuriyeti'nden başlıyoruz. Nehir kenarında ve eski köprülerinin bir noktada romantizmle bağdaştırıldığı Prag, dünyanın ve Orta Avrupa'nın en etkileyici ve en iyi korunmuş şehirlerinden biri. Mimarisi ve Arnavut kaldırımlı rustik sokaklarıyla zengin bir tarihe sahip olan Prag, tarih ve kültür sevenler için bir keyif şehri olduğunu dile getirirsek yanılmış olmayız. Başkent, 600 yıllık Astronomical Clock ve Barok yapıların yer aldığı Old Town'u ile karşımızda. Öte yandan Dancing House ve DOX Centre for Contemporary Art gibi ziyaret edilebilecek modern noktaların da var olduğu şehirde, Charles

Gellert Tepesi'nde bulunan Citadella Özgürlük heykeli, 1947 yılında Kisfaludi Strobl tarafından 1947'de şehrin Sovyet Güçleri tarafından Nazi işgalinden kurtarılması şerefine dikilmiştir.

Prag Kalesi'nin hemen yanındaki Letná tepesinden, Prag'ın tarihi merkezi, Vltava Nehri ve Charles Köprüsü'nün görünüşü.

Köprüsü manzarasındaki Vltava Nehri'nde tekne gezisine çıkmadan Prag'ı tam olarak gezmiş sayılmazsınız. Bir diğer taraftan Prag'ın sokaklarını keşfetmenin farklı yolları da var. 1930'ların atmosferini canlandırmak isteyenler, vintage bir otomobille Prag'ı deneyimleyebilir. Şehrin en önemli yerlerinin tarihi hakkında size rehberlik eden otomobilleri Old Town Square'de ve Malostranské náměstí çevresinde park edilmiş halde bulabilirsiniz. Opera severler için de Çek başkentinde de birçok seçenek var. Devlet Operası (Státní Operası) ve Ulusal Tiyatro'da (Národní Divadlo) önemli şefler ve şarkıcılar sahne alıyor ve repertuarları da 20. yüzyıl operasından daha yeni eserlere kadar oldukça geniş bir yelpazeye sahip. Prag Devlet Operası'nın Avrupa'nın en güzel opera tiyatrolarından biri olarak kabul edildiğini de belirtelim. Hazır söz müzik tınılarından açılmışken Lennon Duvarı'nı (Lennon Wall) da ziyaret edilmesi gerekenler listenize ekleyebilirsiniz. Bu ünlü ve önemli duvar, John Lennon ve Beatles'ın şarkılarının sözlerine adanmış çok sayıda renkli grafiti çalışmasıyla tanınıyor. Aynı zamanda insanların komünizme karşı isyan edebilecekleri ifade özgürlüğünün bir simgesi. Halihazırda Lennon onuruna mumlar ve çiçekler bırakılıyor. Duvara kendi izinizi bırakmanıza da izin veriliyor, bu yüzden duvara kendinizden bir şeyler eklemeyi unutmayın. Müzikten edebiyata geçtiğimizde de tabii ki Kafka'dan bahsetmek şart. Kafka Müzesi'ne ek olarak David Černý tarafından tasarlanan 11 metre yüksekliğinde 42 döner panelden oluşan Head of Franz Kafka'yı da ziyaret etmelisiniz. Küçük bir kahve molası için de Prag tarihinde özel bir yeri olan Slavia Café ya da Louvre Café arasından birini seçebilirsiniz. Slavia'nın büyük cam pencerelerinden, tarihi Charles Köprüsü, ulusal tiyatro ve Hradčany'nin kısmi manzarasını izleyebilirsiniz. Kafe, 1881 yılında kurulmasının yanı sıra birçok ünlü Çek sanatçısının buluşma noktası olmasında dolayı da olukça popüler. Menüde çeşitli tatlılar, Çek mutfağı ve uluslararası yemekler ve tabağınıza eşlik eden canlı piyano müziği yer alıyor. Belle Époque tarzı ve pembe duvarlarıyla dikkat çeken, Albert Einstein gibi isimlerin ziyaret ettiği Louvre ise 1902'den beri açık. Binada bir galeri ve küçük bir teras bulunuyor. Menü ise kahvaltı ve tatlılardan geleneksel Çek ve dünya yemeklerine kadar geniş.

Prag'ın ardından bir başka tarihi şehre geçiş yapıyoruz: Mozart, Beethoven, Strauss ve Schubert gibi sanatçıların canlandırıcı mirasına sahip, Avusturya'da müzik ve mimarinin şehrine Viyana'ya. Tuna Nehri kıyısındaki şehir, yüzyıllardır Batı ve Doğu Avrupa arasında bir köprü görevi görürken imparatorluk binalarıyla tarihi geçmişini aktarıyor. Eski ve yeninin olağanüstü karışımının bir sonucu olan kendine has çekiciliğiyle Viyana, imparatorluk hissiyatı,

2.000 metreden fazla bir yükseklikte yer alan Bâlea Gölü.

Braşov ve Romanya'nın en dar caddesi olduğu gibi Avrupa'nın da en dar caddelerinden biri olan Strada Sforii.

kafeleri ve at arabası yolculuklarıyla adeta bir zaman makinesi sıfatında. İlk durak Naschmarkt. 16. yüzyıldan beri faaliyet gösteren bu pazar, bir zamanlar Viyana'nın kilit bölgesiydi. Viyana'ya gelip de Aziz Stephen Katedrali'ni görmemek olmaz. Avusturya'nın en önemli Gotik yapılarından biri olan Aziz Stephen Katedrali'nde 136 metre yüksekliğe çıkarak şehri kuş bakışı deneyimleyebilirsiniz. Öte yandan çok fazla kültür ve tarihe sahip olan Viyana'nın müzelere ev sahipliği yapması şaşırtıcı değil. Aslında Viyana'nın Museums Quarter bölgesinin, dünyanın en büyük kültürel bölgelerinden biri olduğu söyleniyor. Tümü post-modern bir dokunuşla müzeler, galeriler, kafeler, butikler ve daha fazlasını bulabileceğiniz, 5.500 metrekareye yayılmış bir alandan bahsediyoruz. Old Town'un tam ortasında konumlanan Spanish Riding School da enteresan sayılabilecek noktalardan biri. Öğrenciler, 450 yılı aşkın bir süredir, Lipizzan atlarını eğitmek için buraya geliyorlar. Ziyaretiniz boyunca binicilik okulu ve ahır turlarına katılabilir ve güzel bir şekilde korunmuş tarihi çevrede dinlenebilirsiniz. Ancak ziyaretin en önemli özelliği, başrollerinde Lipizzanlar ve binicilerinin yer aldığı Ballet of the White Stallions. UNESCO'nun Viyana'daki kahve kültürünü, Avusturya'nın somut olmayan kültürel mirasının bir parçası olarak tanımasının bir nedeni var. Öyle ki Viyana'nın kendi kahve türleri bile var; Wiener Melange. Kahvenizin yanına bir tatlı eklemek isterseniz, Café Landtmann bir seçenek olabilir. Yahut Café Mozart'ta kahvaltı ve Requiem bestecisinin favori uğrak yeri olan Café Frauenhuber'de öğle yemeği de iyi birer alternatif olabilir. Son olarak küçük bir dipnot: 1832'de Prens Metternich'in evinde keşfedilen Viyana'nın sembolik çikolatalı keki Sachertorte tadılması gereken tatlıların en başında geliyor.

Yolumuza Tuna Nehri kıyısından devam ederken Budapeşte'ye uğramak şart. Kasabadayken UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer alan ve içerisinde Macar Ulusal Galerisi, Kale Müzesi ve Ulusal Széchenyi Kütüphanesi'nin yer aldığı Buda Kalesi; 364 basamak çıkarak Budapeşte'yi yukarıdan görme şansı yaratan ve 9.5 tonluk çanıyla Macaristan'ın en büyük kilise çanına sahip olan şehrin en büyük kilisesi Aziz Stephen Bazilikası; 19. yüzyılda gözetleme kulesi olarak şehirdeki en iyi panoramik manzarayı sunan Balıkçı Tabyası ziyaret edilecek en klasik noktaları oluşturuyor. Uzun yürüyüşlerin ardından dinlenmenin yolu elbette ki spa'dan geçiyor. Budapeşte'deki Neo-Barok tarzındaki Széchenyi Baths en iyiler arasında. Hemen arkasından, Széchenyi'den sonra en çok ziyaret edilen ikinci konum Gellért Baths geliyor. Rudas Thermal Baths'ın geçmişi ise 16. yüzyıla kadar uzanıyor. Kahve için de Szamos ailesi tarafından 1827'de

Wiener Rathaus olarak da bilinen Viyana Belediye Binası, Friedrichvon Schmidt tarafından tasarlandı.

açılan Ruszwurm'u tercih edebilirsiniz. Şehrin en eski fırınlarından biri olan Ruszwurm'da mutlaka yenmesi gereken spesiyaliteler arasında Dobos pastası yer alıyor. Café Gerbeaud'da "Gerbeaud dilimi" adı verilen, öğütülmüş ceviz ve kayısı reçelinden oluşan çikolatayla kaplı tatlıyı da deneyebilirsiniz. Aynı zamanda kafenin tasarımına da değinmeli. Zira ahşap paneller, pembe damarlı mermer zeminler, yaldızlı mobilyalar ve süslü avizelerle çevrili duvar kaplamalarına asılan orijinal bir Gustave Moreau tablosuna karşı oturmak keyifli.

Macaristan sınırlarından Slovenya'ya uzanıyoruz. Ljubljana sadece Slovenya'nın başkenti değil, aynı zamanda Avrupa'nın en yeşil başkentlerinden biridir. Bu şehir, Slovenya'nın "Master of Modern"ı olarak da adlandırılabilir ve erken dönem minimalist tasarıma sahiptir. Ljubljana Slovencede (ljubljeni) sevgili anlamına gelir ve yaklaşık 200 bin kişilik nüfusuyla Avrupa'nın en sürdürülebilir başkenti ödülüne sahiptir. Prešeren Meydanı, ünlü Triple Bridge'in hemen önünde ve yerliler arasında bir buluşma noktasıdır. Bu nedenle her zaman kalabalıktır. Meydanın adına veren ise ülkenin en ünlü şairi ve Slovenya'nın milli marşı haline gelen bir şiir olan Zdravljica'nın yazarı Prešeren'dir. Ljubljana'da görülmesi gerekenler arasında Metelkova yer alıyor. 90'larda ülkenin bağımsızlığından sonra sanatçılar ve aktivistler tarafından işgal edilen eski bir Yugoslav askeri kışlası burası. Sanat galerileri, grafiti ve sanat enstalasyonlarıyla dolu Metelkova, tarihi şehir merkezinde olmadığı ve kendi kanunlarına göre yönetildiği için çoğu kişi tarafından özerk bir bölge olarak görülüyor. Kopenhag'daki Christiania'ya aşinaysanız Metelkova'yı daha iyi anlamlandırabilirsiniz. Ayrıca Ljubljana tarihi köprülerle dolu ve hepsini görmek için Ljubljanica Nehri üzerinde zikzak çizmeniz yeterli. Triple Bridge, şehirdeki en eski köprü ve bir zamanlar şehre (şu anda tarihi şehir merkezi) tek girişti. Diğer iki komşu köprüyü Slovenya'nın en ünlü mimarı Jože Plečnik inşa etti. Aslında diğer iki köprüyü de artan otomobil sayısı nedeniyle yapmıştı, ancak neyse ki otomobillerin dolaşımına artık izin verilmiyor. Dragon Bridge, Slovenya'nın hala Avusturya-Macaristan İmparatorluğu'nun bir parçası olduğu 1901'de inşa edildi. Ejderha şehrin sembolüdür ve bu karakteri her yerde olduğu gibi köprüde de göreceksiniz. Yemek için de yirmi yılı aşkın bir süredir Ljubljana'da Akdeniz mutfağı sunan Gostilna AS'ı ziyaret edebilirsiniz. Sahibi Svetozar Raspopović-Pope, başkentin mutfak sahnesini şekillendirmede öncülerden biriydi. El yapımı makarnalar, mangalda jumbo deniz tarağı ve açık ateşte ızgara biftekler

Gün batımında Ljubljana.

popüler tabaklardan. Kale manzarası sunan geniş bir verandada görkemli yaşlı bir ağacın gölgesinde yemek yiyebilirsiniz. Dilerseniz de klasik Sloven yemeklerinin öncülerinden biri olan aile işletmesi JB Restavracija'yı deneyimleyebilirsiniz. Ljubljana şehir merkezinde 1920'lerden kalma bir binada yer alan restoran, menüsünü modern teknik ve şehrin yerel üreticilerinin taze malzemelerinin etrafında şekillendiriyor. Aynı zamanda Janez Bratovz menülerinin dört unsura dayandığını söylüyor: tatlı, tuzlu, ekşi ve acı tatları temsil eden toprak, su, hava ve ateş.

Ve Romanya... Muhtemelen Transilvanya'nın Doğu Avrupa'da bir yerde güzel, gizemli ve (efsanelerin) vampirlerin geldiği, Orta Çağ kalelerinde gizlenmiş bir yer olduğunu duymuşsunuzdur. İlk olarak Sighişoara'dan başlayalım. Sighişoara'nın neden UNESCO Dünya Mirası listesinde yer aldığına dair hiçbir şüphe yok. Arnavut kaldırımlı sokakları ve renkli binalarıyla Old Town yeterli bir sebep. Orta Avrupa'da gezilecek yerler listenize Sighişoara'yı ekleyin ve Drakula'nın tarihini ilk elden deneyimleyin. Ancak Drakula'nın evinin ötesinde, saat kuleleri ve kiliseler hem kültür hem de hikaye açısından zengin bir bölgenin geri kalanını keşfetmek için nedenler sunmuyor da değil. Dolambaçlı Arnavut kaldırımlı sokakları, dik merdivenleri ve tenha meydanları olan bu küçük Orta Çağ şehri, Romanya'nın tarihi noktalarından biri. Romanya'nın Fagaras Dağları'na doğru bir gezintiye çıktığımız da ise Bâlea Gölü (Lacul Bâlea) ile karşılaşıyoruz. 2.000 metreden fazla bir yükseklikte yer alan Romanya'nın en popüler göllerinden biri olan Bâlea yakınındaki iki dağ evi yıl boyunca açık. Ancak kış aylarında ulaşım teleferikle sağlanıyor. Ayrıca 2006 yılında, Doğu Avrupa'daki ilk buz oteli, donmuş gölden çekilen buz blokları kullanılarak yakınlarda inşa edildi. Braşov'a indiğimizde ise dar sokaklar bizi karşılıyor. Braşov kasabasında bulunan Strada Sforii, şehrin en ilginç caddelerinden biridir. Zira 111 ve 135 santimetre arasında değişen genişliğiyle 80 metre uzunluğundaki cadde, Braşov ve Romanya'nın en dar caddesi olduğu gibi Avrupa'nın da en dar caddelerinden biridir.

YapıKredi Crystal

Yapı Kredi Crystal sahipleri dünyanın her yerinde tüm otel ve restoran harcamalarında **%5 indirim ayrıcalığına sahiptir.**

Mercedes-Benz
EQS SUV.

ELEKTRİK ETABI

Yazı: Efe Uygur

Elektrikli otomobiller her ne kadar son birkaç yılın gündemini yoğun bir şekilde meşgul ediyor olsalar da bu gündem çoğunlukla görsel ya da yazılı basın aracılığıyla takip ediliyordu. Ne var ki 2022 yılı büyük bir kitle için bu otomobillerle ilk tanışma oranının yoğun bir şekilde arttığı ve artık iyiden iyiye elektrikli otomobillerin yollarda görüldüğü bir yıl oldu. Bugün yolda giden bir elektrikli otomobil, her yaştan insanın varlığına şaşırmadığı bir bilinirlik düzeyine ulaşmış durumda.

Hal böyle olunca konvansiyonel motorlu otomobillere sahip pek çok otomobil sahibi, galerilerin yollarını aşındırmaya başladı. Otomotiv sektöründe devam eden çip krizi, üretim adetleri konusunda üreticilerin ve dolayısıyla son tüketicinin canını fazlasıyla sıkıyor olsa da değişen çağı yakalamak konusunda kuvvetle muhtemel beklenenden daha hızlı bir geçiş söz konusu olabilir. İlk anda 'elektrik' teknolojisine uzak kalan ve direnç gösteren kullanıcı kitleleri dahi artık 'acaba?' sorusunu kendine soruyor ki bu durumda gelecek yılın otomobilleri şimdiden mercek altına girmiş durumda.

Gelecek yılla ilgili beklentilerden ve 2023 yılında gelmesi planlanan modellerden önce, içinde bulunduğumuz ve belki de bu satırları okuduğunuzda çoktan bitirmiş olduğumuz yılda olanlara bir göz atmak, gelecek yeni elektrikli modellerle ilgili tutarlı değerlendirme yapabilmek açısından da son derece önemli. 2022 yılına baktığımızda ise ilk akla gelen ve satış rakamlarıyla da öne çıkan BMW iX, ilk sırada bahsedilmeyi fazlasıyla hak eden otomobillerden biri olarak akla geliyor.

Mercedes-Benz, yeni Mercedes EQS SUV ile GLS'ye sıfır emisyonlu bir alternatif yaratıyor.

Münih merkezli markanın elektrikli SUV'u, elektrikli otomobile geçiş konusunda pek çok insanı ikna etmeyi başaran önemli bir model. Her ne kadar fütüristik tasarımı ilk başta biraz temkinli yaklaşma sebebi olsa da iX, 600 kilometrenin üzerindeki sürüş menziliyle son derece ikna edici oldu. Modelin iki elektrik motoru, BMW'nin dört tekerlekten çekiş sistemiyle birlikte standart olarak gelmesi ayrıca, karbon fiberle güçlendirilmiş plastik gövde panellerinin kullanımı, modelin öne çıkan özelliklerinden bazılarıydı. Bununla birlikte çevre dostu malzemelerin kullanıldığı iç mekanı, sofistike bir minimalizmle birlikte bu BMW'yi çekici kıldı, ki tüm bunlar iX'i pek çok kişi için mevcut en iyi EV'lerden biri olduğunu düşündürmesinin temel sebepleriydi.

Rolls-Royce'un ilk tam elektrikli otomobili Spectre, şimdiye kadar üretilmiş en geniş Pantheon ızgarayla ilk bakışta dikkatleri çekmeyi başarıyor.

Otomotiv endüstrisinin kalbi Almanya ve burada konumlanan otomobillerin bahsi açıldığı zaman listenin uzayıp gittiğine şüphe yok. Durum böyle olunca BMW denince akla ilk gelen markalardan biri olan güçlü rakibi Mercedes-Benz'in yaptıklarına göz atmadan olmaz. Stuttgartlı üretici, markanın elektrikli otomobil segmentinde amiral gemisi olarak konumlanan EQS sedanla karşımıza çıktı. Kaportasının üstünde taşıdığı Mercedes-Benz ambleminden bağımsız -bu logo pek çokları için pozitif bir ön yargı oluşturur- piyasadaki en şık EV'lerden biri olan otomobil, maksimum verimlilik göz önünde bulundurularak oluşturulmuş kıvrımlı gövdesiyle hissettirdiği havada süzülme hissi ve iç mekanında sunduğu sarayları andıran kabini ile lüksün son teknolojiyle birleşmesinin gerçek simgelerinden biri oldu.

Hazır Stuttgart sınırlarına girmişken Almanya'nın bir başka önemli üreticisi olan Porsche'nin yaptıklarından da bahsetmek gerek. Markanın en gözde otomobillerinden biri olan Taycan, sunduğu güç ve sürüş dinamikleriyle göz önünde olan EV'lerden oldu. Çarpıcı bir görünümün yanı sıra son derece özelleştirilebilir ve yüksek teknolojili bir iç mekana sahip Porsche'nin elektrikli dört kapılı modeli, rafine bir sürüş ve Porsche armasına yakışır yol tutuş dinamikleriyle 2022 yılının akılda kalanları listesinde kendine yer buluyor.

Bu kadar Avrupalı otomobilden bahsettikten sonra kıta değiştirmenin vakti geldi, ki gidilecek konum aslında belli. Elektrik teknolojisinin otomobillere adaptasyonunda Tesla vasıtasıyla öncü görevini üstlenen ABD, ortaya çıkardığı farklı otomobil markalarıyla yeni çağda da önemli bir yere sahip olacak. Tesla'nın 3 ve S modelleri, elektrikli otomobil pazarında çok önemli modeller olsa da bu yazıda detaylıca işlenecek otomobillerden biri olmayacaklar. Onların yerine, geçmişin ve günümüzün popüler unsurlarını, elektrikli araçların geleceği için iyiye işaret eden oldukça arzu edilen bir pakette harmanlayan Ford Mustang Mach-E odak noktasında.

İlk bakışta Ford'un elektrikli bir SUV modelini Mustang olarak adlandırması saygısızlık gibi algılanmış ve yeni model daha tanıtılır tanıtılmaz çokça eleştirilmiş olsa da markanın otomotiv tarihine geçmiş bu klasikleşmiş ismi günümüzde talep edilen bir gövde stiliyle eşleştirme kararı, aslında son derece akıllıca bir pazarlama stratejisiydi. Kısa zamanda kırılan ön yargılarla birlikte dikkat çekici görünümünün arkasında yer alan son teknolojinin de etkisiyle bu stratejinin doğruluğu da ispatlanmış oldu. Mustang Mach-E, taşıdığı model adının yarattığı çeviklik ve gücü, direksiyona ilk oturulduğu andan itibaren hissettirmeyi başarıyor. Saatte 0'dan 100 kilometre hıza 3.7 saniyede ulaşabilen bu EV, 480 kilometreden fazla menziliyle de beklentileri karşılama yönünde son derece başarılı.

Bahsi geçen modeller tasarım, teknoloji ve lüks üçgeni içinde sürdürülebilirlik kavramının son derece önemli ve merkezi bir konumda bulunduğu elektrikli otomobil pazarında 2022 yılının kısa bir özetiydi. Teknik verilerin aslında birbiriyle çok yakın seyrettiği günümüz şartlarında otomobillerin öne çıkmalarını sağlayan ana sebeplerden bir tanesinin aslında atılan cesur adımlar -tıpkı Mustang Mach-E'deki gibi- olduğu da söylenebilecekler arasında.

Her geçen yıl bir öncekine oranla daha çok bizi meşgul eden elektrikli otomobil dünyasında 2023 yılından beklentiler de yüksek. Geçtiğimiz yıllara kıyasla artık her amaca yönelik bir EV modelin bulunabilirliği son derece yükselmişken buna yalnızca model bazında değil markaların ürün gamları olarak da yaklaşmak mümkün. İlk başlarda yalnızca bir ya da birkaç modelle karşımızda olan üreticiler artık her sınıftan modellerle karşımıza çıkıyor, ki bunlara mevcut köklü üreticilerin yanında Byton, Canoo, Lucid ve Rivian gibi yeni isimler de dahil.

Yine de yazımıza, köklü üreticilerle devam edip BMW Group'un bu yılki en büyük EV lansmanından bahsetmek yanlış olmaz. Bu lansmanın yıldızı, markanın en önemli otomobili olan tamamen yenilenmiş amiral gemisi 7 serisinin saf elektrikli kardeşi BMW i7'ydi. Tıpkı konvansiyonel motorlu kardeşi gibi tam boyutlu elektrikli sedan olan otomobil, Mercedes EQS ve Tesla Model S ile rekabet etmek üzere piyasadaki yerini alacak. Ortalama 450 kilometreden fazla menzile sahil olacak otomobil, bunu verimlilik ve menzile daha fazla odaklanan bir i7 xDrive60 modeliyle sunacak. Bu varyant, 400 kW (536 hp) sistem gücü ve 745 Nm (549 lb.-ft.) sistem torku üreten iki motorla üretilecek. Yeni 7 serisi ailesinin en güçlü çeşidi olacak olan BMW i7 M70 xDrive'ın ise daha sonraki bir aşamada gelmesi planlanıyor.

Çift motorlu dört tekerlekten çekişli Tesla Model 3 Performance 0'dan 100 km/sa hıza 3.1 saniyede çıkabiliyor.

EQ serisini yaratarak tıpkı BMW i serisi gibi elektrik işini son derece ciddiye alan Mercedes-Benz, yeni Mercedes EQS SUV ile GLS'ye sıfır emisyonlu bir alternatif yaratıyor. EQ serisine en son katılan bu yeni üye, markanın özel elektrikli araç mimarisin en son ürünü olarak dikkat çekiyor. EQS ile aynı dingil mesafesine sahip olan SUV, onun tasarımından da aslında izler taşıyor. İlk bakışta dikkat çeken akıcı tasarımı EQS SUV'un gerçekten gelecek odaklı bir otomobil olduğu vurgusunu güçlü bir şekilde yaparken, ön tasarımında baskın bir unsur olan, radar, ultrason ve kamera gibi sensörleri barındıran 3B yıldız desenli parlak siyah panel, bunu fazlasıyla destekliyor. Diğer yandan dijital farlar, MBUX Hiper ekran, arka aks yönlendirmesi ve artırılmış gerçeklik Head-Up Display (AR-HUD) aynı zamanda EQS SUV'un temel özelliklerini oluşturan diğer donanımları arasında yer alıyor.

Mercedes-Benz'in elektrikli otomobil segmentinde amiral gemisi olarak konumlanan EQS sedan.

Lüks otomobil denince akla gelen ilk markalardan biri olan İngiliz menşeli Rolls-Royce, marka tarihi için kilometre taşı olacak bir otomobilin hazırlığı içerisinde. Bir anlamda Phantom Coupe'nin ve manevi halefi olacak yeni model, Rolls-Royce Spectre, Phantom ve Cullinan'ı destekleyen Architecture of Luxury platformu üzerine geliştirildi. 2030 yılından sonra Rolls-Royce Motor Cars çatısı altında sadece elektrikli otomobiller satmayı hedefleyen firmanın bu ilk tam elektrikli otomobili; hem marka için hem de otomotiv sektörü için birçok ilki ve yeniliği hayata geçirmeyi hedefliyor.

Rolls-Royce Spectre, şimdiye kadar üretilmiş en geniş Pantheon ızgarayla ilk bakışta dikkatleri çekmeyi başarıyor. Otomobilin güçlü karakterini yansıtan ön tasarımın olmazsa olmazlarından Spirit of Ecstasy heykeliyle birlikte otomobil, 830 saatlik tasarım modellemesi, rüzgar tüneli testinin sonucunda 0.25'lik bir sürtünme katsayısına ulaşmayı başarmış ki bu, son derece etkileyici bir değer. Bununla birlikte neredeyse 100 yıl içinde 23 inç ölçülü jantlarıyla üretilen ilk üretim iki kapılı coupé olmasını sağlayan etkileyici jantları, otomobilin fark yaratan detaylarından bir diğeri. Otomobil, Spectre'ın tamamen elektrikle 320 mil/520 kilometre menzile sahip olması bekleniyor. Diğer yandan, 430kW güç aktarma sisteminden 900Nm tork sunacak otomobil belirtilen verilere göre saatte 0-100 kilometre hızlanmasını 4.5 saniyede yapması beklenirken bu saydıklarımızın henüz kesinlik kazanmış nihai veriler olmadığını da belirtmek gerek.

Üst satırlarda adı geçen otomobiller gibi yeni tanıtılmamış; hatta ilk lansmanının üzerinden 3 yıl geçmiş olsa da Tesla Cybertruck modeli de 2023 için üretimi gerçekleşmesi beklenen otomobillerden biri. İlk üretim hedefi 2021 sonbaharı olan; gerçekleşmeyince 2022 yılına sarkan ve hala üretimi başlamayan bu sıra dışı pick-up için görünen en erken tarih 2023 yılıydı. Sonrasında ise Elon Musk'ın Tesla'nın 2022'de yeni bir model tanıtmayacağını söylemesinin ardından ve geçtiğimiz Haziran ayında Musk'ın ikinci bir açıklamayla Cybertruck için tasarımın "kilitlendiğini" ve üretim için hedef tarihin artık 2023 ortası olduğunu söylemesi, bu öngörüleri kesinleştirmiş oldu.

Tesla'nın ilk Cybertruck ile ilgili ilk planı tek, çift ve üç motorlu versiyonları içeriyordu; markanın web sitesinde yapılandırıcı dahi aktif olmuştu. Ancak ne var ki ilerleyen zamanda web sitesinden yapılandırıcı kaldırıldı; çünkü planlar değişti. Elon Musk,

Nick Knight iş birliğinde yeni BMW i7.

Ford Mustang`den ilham alan Yeni Ford Mustang Mach-E, 10 dakikalık şarj ile 93 kilometre yol yapabiliyor.

Tesla Model S, tek bir şarjda 637 kilometre yol alabiliyor.

Twitter'dan yaptığı açıklamada piyasaya sürülen ilk Cybertruck'ın Rivian R1T gibi dört motorlu bir kurulum kullanacağını doğruladı ki bu Cybertruck'ın üretimi başlayana kadar beklenen ya da beklenmeyen pek çok değişiklikle 2019 yılında tanıtılan versiyonundan önemli farklılıklar taşıyabileceğinin de bir ön gösterimi oldu.

Önümüzdeki yılların gündemini fazlasıyla meşgul edecek elektrikli otomobiller, her geçen gün daha fazla modellerle birlikte daha heyecan verici verileri de beraberinde getiriyor. Tesla ile başlayan süreçte marka son teknoloji otomobillerin tedarikçisi olarak sağlam bir niş pazar oluştursa da Porsche spor sedanları yeniden tanımladı ve Audi ile Jaguar, gelecekten getirilmiş gibi görünen şık crossover'lar yarattı. Tüm bunlarla birlikte 2030 yılına kadar geçireceğimiz her bir yıl, elektrikli araç pazarını gerçekten büyüten önemli yıllar olacak. Elektrikten güç alan yalnızca otomobiller değil; kamyonetler, SUV'lar ve daha nicesi yollarda olacak ve konvansiyonel motorlar yakında üretim hatlarından topluca çıkacaklar. Hakimiyeti kuran elektrikli otomobiller ise otomotiv dünyasının manzarasını yeniden şekillendirecekler.

YENİ VERSİYONLARDA

Yazı: Aylin Kumdagezer

Siyah kadran ve pembe altın kasa ile A. Lange & Söhne Zeitwerk.

Zeitwerk, in-house üretilen kalibre L043.6 ile 72 saatlik güç rezervine sahip.

Değişimin kaçınılmazlığı, insanlığın varlığından beri devinim halinde süregelen bir kavram. Dinamik yapının yeniliklerini herkes kendi tarzında yorumlarken tecrübelerin de izlerine rastlayabiliyoruz. Zira zaten gelişim ve değişim, geçmişten referanslar alarak yeniliklerle geleceğe bir adım daha yaklaşmak değil midir? Ortaya attığımız bu tezimizi, aklınıza gelebilecek her meselede farklı bir bakış açısıyla değerlendirebiliriz. Ancak olasılık dahilindeki kombinasyonların varyasyonları, revaçta olan iş birlikleri ve dünden bugüne uzanan güncel versiyonlarıyla yüksek saatçilik, bu silsilenin hikayelerine ve yeni edisyon nesillerine yer verenlerden.

Zenith ve Felipe Pantone ortaklığı 2020 yılında start aldı. Hatırlayacağınız üzere o sene sanatçı, dijital grafiklerle ve kendine özgü tarzıyla manüfaktürün cephesini kapsayan büyük ölçekli bir parça tasarlamıştı. 2021 yılında ise Defy 21'in özel bir baskısının ve Only Watch yardım müzayedesi için tasarlanan modelin ardından 2022'de ikilinin dördüncü versiyonuyla karşılaşıyoruz: DEFY Extreme Felipe Pantone. *Planned Iridescence* serisinden ilham alan sanatçı, fantastik optik illüzyonlar yaratmak için renkleri,

Gümüş-rodyum kadranlı platin kasa A. Lange & Söhne Zeitwerk.

hologramları ve metalik unsurları bir araya getiriyor. Son versiyonda Pantone, kadranın tabanı olarak Zenith'in imzası olan şeffaf safir diski baz aldı ve sadece 100 nanometre derinliğinde bazı gizli mikro kazınmış desenler oluşturmak için yenilikçi bir fizyo-kimyasal süreç kullandı. Bu yenilikçi süreç, desenleri görünür kılarken ışığın açısıyla değişen farklı renkleri yansıtan safire, hareket ettikçe renk değiştiren bir etki veriyor. Öte yandan 1969'dan ve El Primero kalibresinin piyasaya sürülmesinden bu yana Zenith, yüksek frekanslı kronografların öncülerinden biri olmayı başardı. Kronografa güç veren El Primero kalibre 9004, saniyenin 1/100'ünü gösterme yeteneğine sahip; bu da merkezi kronograf ibresinin kadranı bir saniyede döndürebileceği ve yine de aşırı hassasiyet sunabileceği anlamına gelir. Saniyenin 1/100'ünü görüntülemek için gereken büyük enerji talebine karşı koymak için kalibre 9004 iki eşapmanla donatılmıştır: biri zamanı tutmak, diğeri ise kronograf için. Cilalı paslanmaz çelikten üretilen, 200 metre suya dayanıklı DEFY Extreme 45 mm kasasının arkası şeffaf safir kristalden oluşuyor. Ayrıca modelin 100 edisyonla sınırlı olduğunu belirtmeli.

Edisyonların devamından ilerlediğimizde ikinci neslinde A. Lange & Söhne Zeitwerk ile karşılaşıyoruz. 2009 yılında marka Zeitwerk'ü tanıttığında mikro mekanik detayların inceliği ön plandaydı. Aradan geçen zamanla birlikte A. Lange&Söhne konsepti bir adım ileriye taşımanın getirilerine odaklanıyor. İlhamını ise beklenildiği üzere Dresden'deki Semper Opera Binası'ndaki ünlü beş dakikalık saatten alıyor. Johann Christian Friedrich Gutkaes, en arka koltuklardan okunabilecek bir zaman göstergesi geliştirmekle görevlendirildi. Akrep ve yelkovanlı, tüm geniş formatlı saatlerin aksine, zamanı beş dakikalık adımlarla dijital olarak gösteren bir saat üretti. Bu saat de Zeitwerk'ün geleneksel Alman saatçiliği ile modern üst düzey saatçilik arasındaki bağlantıyı kurduğu yerdir. Zeitwerk'ün 2022 edisyonundaki kasası, öncekiyle aynı çapta; 41,9 mm ve 12,2 mm yüksekliğinde -ilk saatinden 0,4 mm daha ince. Daha önce siyah kadranlı beyaz altın ve gümüş kadranlı pembe altın olarak sunulan modellere 2022 Zeitwerk iki alternatif ekliyor: mat siyah kadranlı pembe altın, siyah timsah kayış üzerinde ve kahverengi kayış üzerinde rodyum kaplama kadran. Model, aynı zamanda in-house üretilen kalibre L043.6 ile 72 saatlik güç rezervine sahip.

100 edisyon ile sınırlı DEFY Extreme.

Her ne kadar dalış saatleri segmetinde olsa da artık modellerin ne derece profesyonel aktivitelerde kullanıldığı tartışılır. Bu yüzden de farklı ortamların parçası olabilen saatleri yaşam tarzı perspektifinden ele alırken teknik tarafın derinliğine de inmek gerekiyor. Tıpkı Oyster Perpetual Deepsea Challenge örneğinde olduğu gibi. 60 dakikalık tek yöne döndürülebilir bezel ile 11.000 metre derinliğe kadar su geçirmez olan Deepsea Challenge, 2012'de James Cameron'a Mariana Çukuru'nda eşlik etmek modelin bir uzantısıdır. 50 mm kasanın kaplandığı RLX titanyum, grade 5 titanyum alaşımından oluşturuluyor. Bu da Deepsea Challenge'ın kendisine ilham veren modelden yüzde 30 daha hafif olmasına neden oluyor. Ayrıca markanın ilkleri sadece modelin inebildiği derinliklerle sınırlı değil, Deepsea Challenge aynı zamanda Rolex'in ilk tamamen titanyum modeli. Yeni Deepsea Challenge 50 mm çapında ve 23 mm kalınlığında – ki kalınlığın 9,5 mm'si safir kristal. Bir diğer taraftan modelin yaklaşık 70 saatlik güç rezervinin merkezinde, tamamen Rolex tarafından geliştirilen ve üretilen bir mekanizma olan kalibre 3230 var. Deepsea Challenge'ın Oyster kayışı hem Fliplock hem de Rolex Glidelock sistemi ile eşleştirildiğinden 7 mm kalınlığa kadar olan dalgıç giysisinin üzerine rahatlıkla giyilebilir. Ya da sadece bir akşam yemeğinde...

Rolex'in ilk tamamen titanyum modeli, Oyster Perpetual Deepsea Challenge.

Deniz derinliklerinden uzayın yüksekliğine çıktığımızda elbette Omega bizi karşılıyor. Ay'a adım atan ilk saat markasının yönünü Mars'a çevirmesine çok şaşırdığımızı söyleyemeyiz. Avrupa Uzay Ajansı (ESA) ile iş birliği içerisinde üretilen Speedmaster X-33 Marstimer gücünü in-house kalibre 5622'den alıyor. 45 mm'lik grade 2 titanyum kasaya sahip model, adından da anlaşıldığı üzere hem gezegenimizdeki hem de Kızıl Gezegen'deki zamanın ve zaman diliminin ölçümünü yapabiliyor. Bu ölçümde, Mars'ın başlangıç meridyenindeki tarihi ve zamanı takip eden ve Mars gününün Dünya'ya göre 39 dakika daha uzun olmasına olanak tanıyan MTC işlevi sayesinde sağlanıyor. Siyah kadran, analog ve dijital ölçüm için zemin görevi görürken Dünya ve Mars simgeleriyle hangi işlevin kullanımda olduğunu anlayabiliyorsunuz. Kadranı ise Mars'ın toprak rengini andıran kırmızı hematit renginde anodize alüminyum oksalat bezel çevreliyor. Grade 2 ve 5 titanyum kayışı tercih etmeyenler için de alternatif Nato kayışlar sunan marka, kayış değiştirme araçlarını da özel bir kılıfla birleştiriyor. Kılıfın iç astarında Mars yüzeyindeki Hebes Chasma'nın reprodüksiyonu yer alıyor.

Avrupa Uzay Ajansı (ESA) ile iş birliği içerisinde üretilen Omega Speedmaster X-33 Marstimer.

SÜRDÜRÜLEBİLİR MUTFAKLAR

Yazı: Selin Ekim

Cape Town'un yarım saat dışında yer alan The Foodbarn.

Yemek, tarih boyunca insanların hem temel fizyolojik ihtiyaçlarını karşılayan hem de psikolojik tatmin sağlayan bir öge olmuştur. Yemek kültürü, ait olduğu toplumun coğrafi ve ekonomik koşullarını, dini inançlarını, beslenme alışkanlıklarını yansıtır. Bir ülkenin mutfağının gelecek nesillere aktarılmasını -yani sürdürülebilirliğini- etkileyen pek çok faktör vardır. Bunlar; kültürel, ekonomik, sosyolojik ve ekolojik faktörler olarak sıralanabilir. Kültürel sürdürülebilirlik, ülke mutfağını oluşturan yemeklerin standart reçeteler oluşturularak gelecek nesillere aktarılabilmesiyle mümkündür. Ekonomik açıdan sürdürülebilirlik, üretimi destekleyen ve geliştiren politikalarla sağlanabilir. Gastronomi turizminin geliştirilmesi, yerel ürünlerin dünyaya tanıtılması ve satışı, ülkelerin ve şehirlerin birer gastronomi markası haline gelmesi günümüz şartlarında ekonomik sürdürülebilirlik anlamında önemlidir.

Taze keçi peyniri, zeytinyağı, Noordhoek sirkesi ve güneşte kurutulmuş kırmızı biber ile The Foodbarn'ın tabağı.

Britanya'nın ilk organik pub'ı The Duke of Cambridge Pub, Islington'da St. Peters Caddesi'nde yer alıyor.

Sanayi Devrimi sonrası, tüm dünyada değişen tüketim alışkanlıkları ve dünya nüfusundaki hızlı artış ekolojik sisteme zarar vermeye başladı. Su kaynaklarının hızla tükenmesi, sanayi atıkları, hava kirliliği, yoğun kullanılan tarım kimyasalları çevreye verilen zararın şiddetini kat kat artırdı. Toplumların yaşamlarını sağlıkla sürdürebilmesi için yeterli ve güvenli gıdaya ulaşması gerekir. Yenilenebilir olmasına rağmen sınırlı olan doğal kaynakların devamlılığı ve gelecek nesillere aktarımı, saydığımız tüm bu olumsuz koşullar nedeniyle tehlikeye girdi. Ekolojik sisteme verilen zararın gün geçtikçe artması ve tehlikeli boyutlara ulaşması "sürdürülebilir gastronomi" kavramının ortaya çıkmasına ve gün geçtikçe önem kazanmasına neden oldu. İnsanlar organik tarım, sağlıklı beslenme konularına daha fazla ilgi duymaya başladı.

Doğal hayata, çevre kirliliği ve yanlış tarım uygulamaları kadar zarar veren bir diğer önemli problem ise küresel gıda israfının korkutucu boyutlara ulaşması diyebiliriz. Birleşmiş Milletler Çevre Programı "Gıda İsrafı Endeksi Raporları"na göre 2019 yılında dünyada 931 milyon ton gıda çöpe atılmış. Gıda ve Tarım Örgütü (Food and Agriculture Organization) dünyada üretilen toplam gıda miktarının % 30'unun israf edildiğini ve bunun ekonomik değerinin 990 milyar dolara karşılık geldiğini açıkladı. Dünyada 828 milyon insan (dünya nüfusunun yaklaşık % 11'i) yeterli gıdaya ulaşamazken, üretilen gıdanın üçte birinin çöpe gitmesi, toplumun gıda israfı konusunda acilen bilinçlenmesi gerektiğini gösteriyor.

The Duke of Cambridge Pub'un menüsü taze ve mevsimlik malzemeler baz alınarak düzenli bir şekilde değiştiriliyor.

Geçmişte bir restoranın ilgi görmesi ve tanınması için güzel bir dekorasyonu ve lezzetli bir menüsü olması yeterliydi. Organik tarım, sağlıklı beslenme ve gıda israfı konularında bilinçlenen, çevresel sorunların farkında olan tüketiciler evlerine aldıkları gıdalarla birlikte, gittikleri restoranların da sürdürülebilirlik kavramına özen göstermesini talep etmeye başladılar. Bu nedenle sürdürülebilir gastronomi alanında

Bezelye, domuz pastırması, marul, nane, püre, biberiye ve kekik ile mühürlenmiş kuzu but Open Farm Community'de.

yeşil restoranların sayısı hızla artmaya başladı. Pek çok restoran kendi ürünlerini kendi bahçelerinde, çiftliklerinde üretmeye yöneldi.

Her şeyden önce sürdürülebilir restoran tanımını daha detaylı bir şekilde incelemeli. Yeşil restoranlar organik, yerel ve mevsimsel ürünler kullanan, karbon ayak izini azaltan, en az çevresel etki yaratacak şekilde su, enerji ve atık yönetimini önemseyen, doğaya en az atık bırakmayı amaçlayan işletmelerdir. Evrensel olarak tanınan ve kabul gören Michelin Rehberi'ndeki Yeşil Yıldız bu restoranları işaret eder. Temelinde eko-sorumluluk olan bir yemek deneyimi sunan bu restoranlar sadece lezzetli değil, aynı zamanda sürdürülebilir gastronomiye dayalı cesur ve kararlı yaklaşımları olan rol model konumundadır. Michelin Rehberi'nin Yeşil Yıldız seçimi, hem müşteriler hem de mutfak profesyonelleri için bir ilham kaynağıdır. Her yıl yenilenen bu ödülün verilmesindeki amaç, farkındalık yaratmak, teşvik etmek ve daha geniş kitlelerin harekete geçmesi için katkıda bulunmaktır. Michelin Rehberi'nde önerilen 15.000 restoranın içinden 350 tanesi Yeşil Yıldız'a uygun bulunmuştur. Şef Maksut Aşkar'ın Neolokal'inin, bir Michelin yıldızıyla birlikte "Yeşil Yıldız"a uygun görülen ülkemizin ilk ve bugün için tek restoranı olduğunu da belirtelim.

Singapur'daki Open Farm Community bir çiftliğin içinde, tarlaların arasında, açık bir mutfak ve yemek odası içeren bir serada konumlanıyor.

Farklı konumlarda, ancak ortak paydada sürdürülebilirlik ilkesinde buluşan restoranlara göz gezdirelim: Listenin başında sürdürülebilir yaşamın hızla geliştiği Cape Town var. The Foodbarn, Noordhoek Farm Köyü'nde Cape Town'ın yarım saat dışında yer alıyor. Başlangıçta küçük bir sandviç tezgahı olan The Foodbarn, şimdi şehrin en seçkin restoranlarından biri haline geldi. Bu restoranı harika yapan şeylerden biri de tüm malzemelerini Cape Town'ın 80 km çapında yer alan yerel üreticilerden tedarik ediyor olması.

Afrika kıtasından Asya'ya, Singapur'a doğru yol aldığımızda karşımıza Open

1991 yılında bir kafe olarak açılan Uncommon Ground, 20 yılı aşkın bir süredir yerel ve mevsimsel ürünler kullanıyor.

Farm Community çıkıyor. Tanglin'deki Open Farm Community için hiç kuşkusuz Güney Doğu Asya'daki en çevre dostu ve sürdürülebilir restoran diyebiliriz. Restoran bir çiftliğin içinde, tarlaların arasında, açık bir mutfak ve yemek odası içeren bir serada yer alıyor. ''Çiftlikten çatala'' temasıyla yola çıkan restoranda yemeğinizi yerken tarlada çalışan çiftçileri izleyebilirsiniz.

Avrupa'da ise rotamızı Londra'ya çeviriyoruz. Britanya'nın ilk organik pub'ı The Duke of Cambridge Pub, Islington'da St. Peters Caddesi'nde yer alıyor. The Duke of Cambridge Pub 1998'de açıldığı günden beri Soil Association tarafından sertifikalandırılmış, yani 24 yıldır organik yiyecek ve içecekler servis ediyor. Düzenli olarak değişen menüleri, mevsimsel ve yerel kaynaklı ürünler seçilerek planlanıyor. Sürdürülebilir yasa tarzına bağlılıkları gereği tüm mobilya ve dekorasyon aksesuarları ikinci el ya da geri dönüştürülmüş malzemeden yapılmış.

Londra'dan Kuzey Atlantik Okyanusu'nu geçerek Amerika kıtasına, Chicago'ya ulaşıyoruz. 1991 yılında bir kafe olarak açılan Uncommon Ground, 20 yılı aşkın bir süredir yerel ve mevsimsel ürünler kullanıp, kurdukları güneş enerjisi sistemiyle elde ettikleri temiz enerjiyle sürdürülebilirliklerine bağlı kalarak yoluna devam ediyor. Restoranlarında kullandıkları her malzeme kendilerine ait organik çiftlikte üretiliyor.

Marul, domuz pastırması, avokado, bleu cheese'li salata Uncommon Ground'da.

YapıKredi Crystal

Yapı Kredi Crystal sahipleri dünyanın her yerinde tüm otel ve restoran harcamalarında **%5 indirim ayrıcalığına sahiptir.**

SANTİGRAT SEMBOLLERİ

Styling: Aylin Kumdagezer Fotoğraf: Emre Kapçak

Deri, altın kaplama Kelly tokalı kemer, Hermès.

Kaşmir atkı, Dior.

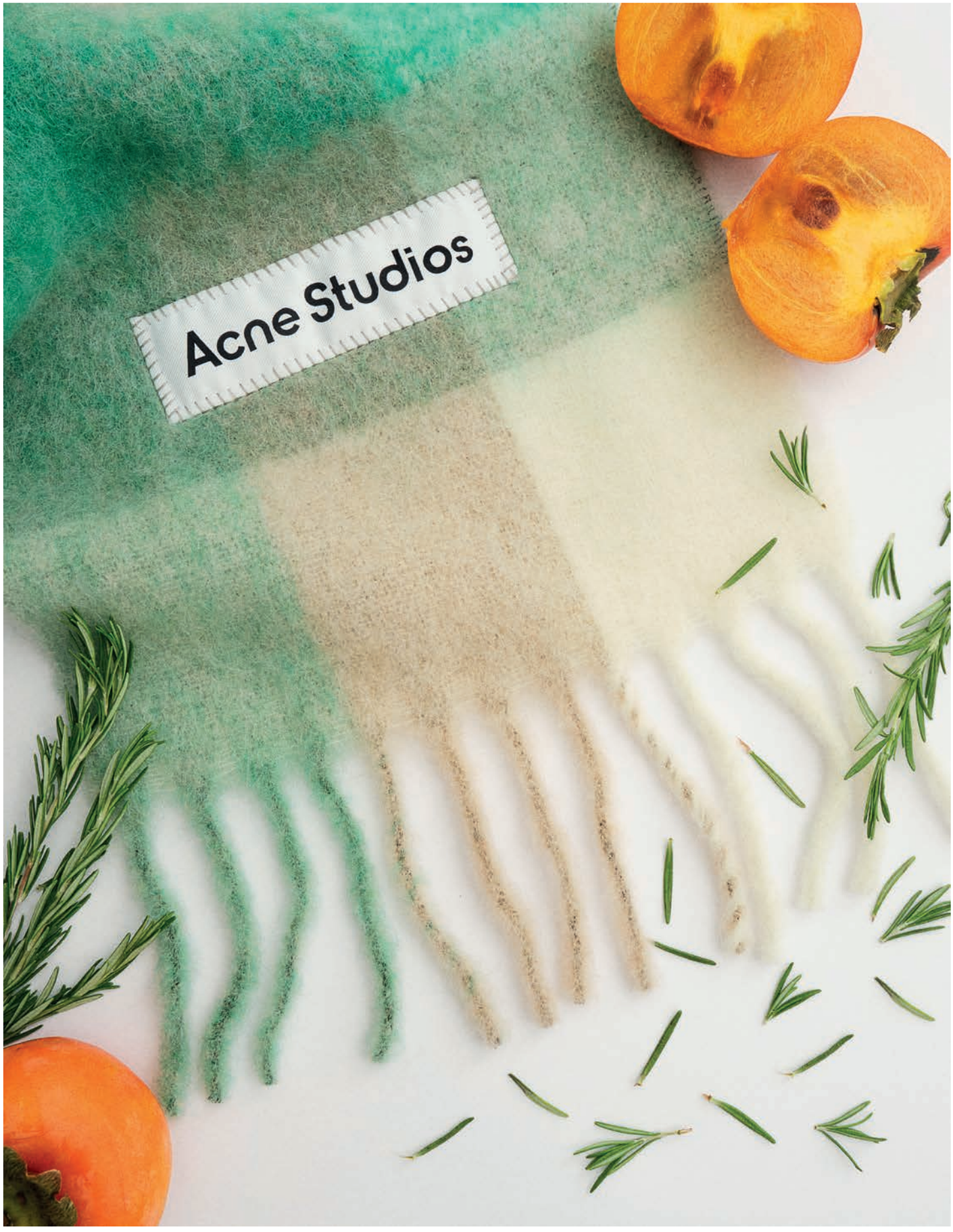

Atkı, Acne Studios, V2k Designers.

Yün eldiven, Louis Vuitton.

Light kaşmir atkı, Falconeri.

Geri dönüştürülmüş yün ve poliamid karışımlı Ganni bere, V2k Designers.

GELECEK TAHMİNLERİNDE

Yazı: Utku Kuran

Dünya şu an herhangi bir geçmiş tarihten 1000 kat daha fazla tür kaybetmiş durumda ve bir milyon tür yok olma tehdidiyle karşı karşıya. Auvergne, Fransa.

İnsanlar yaklaşık yüz bin yıl önce çeşitli coğrafyalara yayılmaya başladığından beri tarihsel süreç hem insanlık hem doğal yaşam açısından farklı akmaya başladı. Ekosistemlerde, avcıların ve toplayıcıların hasat toplama yöntemleri ardından çiftçilik ve hayvancılık teknolojileriyle birlikte değişiklikler yaşandı. Özellikle Sanayi Devrimi'nin başlattığı ve serbest pazara yönelik tarımın gündemde olduğu son iki yüzyıl; ormanların tahribatı, tarım ilaçlarının aşırı kullanımı, fosil yakıtların kullanılması gibi nedenlerin sonucunda iklim ve ekosistemde büyük değişiklere sahne oldu. Şunu unutmayalım ki biz insanların bilinçli ve bilinçsiz eylemleri, yalnızca yerel ekosistemlerde değil, gezegen ölçeğinde de doğal tarihin gidişatını derinden etkiliyor. Atmosferde biriken sera gazları dünyayı gitgide ısıtırken kutup bölgelerinde milyonlarca yıldır kalıcı olan buzlar hızla eriyor. Isınan hava sebebiyle her yıl 750 milyar ton buzun eridiğini düşündüğümüzde bu hiç de küçümsenecek bir problem değil. Eriyen buzullara bağlı olarak deniz seviyelerindeki artışlar birçok ada ülkesinin ve okyanus/deniz kıyılarındaki şehirlerin geleceğini tehdit ediyor. Bu örnekler elbette çoğaltılabilir, fakat genel anlamda bu bahsettiğimiz çevresel sorunlarının birçoğu ülkelerin ve toplumların ekolojik, sosyal ve ekonomik işleyişini kökten etkiliyor.

Bahsettiğimiz ekolojik, sosyal ve ekonomik olarak işleyişini derinden etkileyen sebeplerin başında sera gazlarının atmosferde birikimi, ormanların tahribatı, temiz suların kirlenmesi, okyanus sağlığı ve biyolojik çeşitliliğin azalması gelmekte. Bu saydığımız çevre ve iklim problemleri, diğer birçok endişemizi gölgede bırakarak küresel öncelikler listemizin en başına yerleşiyor. World Economic Forum'un Dünya Risk Raporu'nda, küresel ölçekte en ciddi riskler sıralamasında birinci sırayı iklim eylemi başarısızlığı, ikinci sırayı aşırı hava olayları ve üçüncü olarak da biyoçeşitlilik kaybı aldığını düşündüğümüzde bu endişelerin yersiz olmadığını bir kez daha görüyoruz. Unutmayalım ki her türlü kirlilik ve doğadaki bozulma birbiriyle bağlantılı ve birbirini tetikler durumda. Doğal kaynakların yönetimini artırmak, yenilikçi çözümler uygulamak ve sürdürülebilir kalkınmaya katkıda bulunmak için kurumsal çabaların önemi günümüzde hiç olmadığı kadar mühim hale geldi.

Peki, 2023 itibarıyla hangi noktadayız? Bizi nasıl bir yıl bekliyor ve bu saydığımız problemlere ne gibi çözümler geliştirilebilir? Elbette hangi çevresel krizin diğer çevresel krizden öncelikli olduğuna karar vermek, geçmişte olduğu gibi şimdi ve gelecekte de oldukça zor.

Ancak, günümüzde yaşadığımız ekolojik kırım, geçmiş zamanlardan çok daha farklı. Bunu göz önünde bulundurduğumuz zaman, özellikle ülkelerin karbon salınımlarını minimize etmesi, şu an hepimiz için uygulanması gereken en öncelikli ve acil adımların başında geliyor. Kuşkusuz, geçmiş senelere göre dünyamız daha bilgili, aktif ve bilinçli bir kitleye sahip. Bu durum da Birleşmiş Milletler veya hükümetler gibi farklı yapıdaki kurumları karar değişikliklerine sevk ediyor. Örneğin Birleşmiş Milletler, 2023 yılı içerisinde plastik endüstrisinin ''tarihi'' düzenlemesini planlıyor. Bu planlama Birleşmiş Milletler Çevre Programı'nın Paris Anlaşması'ndan bu yana en önemli geniş kapsamlı çevresel düzenlemesi. Bir diğer yandan ise durumun zorluğu aşikar, çünkü dünyamız temiz ve daha yeşil enerji sistemine geçebilmiş değil. Bundan dolayıdır ki Uluslararası Enerji Ajansı (UEA), yeşil ve sürdürülebilir teknolojiye yapılan yatırımların, Covid-19 pandemisi ve Rusya-Ukrayna savaşıyla birlikte düşmesi nedeniyle küresel sera gazı (GHG) emisyonlarının 2023 yılında rekor seviyelere yükseleceğini öngörüyor. Dolayısıyla kamu harcamalarına ilişkin tahminlere baktığımızda UEA, 2023 ve sonrasında yeni rekor emisyon seviyeleri bekliyor diyebiliriz.

2023 için en çok endişe veren problemlerden biri biyoçeşitlilik kaybı. Etosha Ulusal Parkı, Namibya.

Ancak bu eğilim ve trendler 2023 ve sonrasındaki yıllarda da aynı ivmeyi izlemeye devam ettiği takdirde neticeler ne yazık ki yıkımla sonuçlanacak. Bunun sebebi ise Intergovernmental Panel on Climate Change'in (IPCC) en son ve en kapsamlı raporunda teyit ettiği gibi şu an atmosferdeki sera gazı seviyesinin yüksekliği ve dünyanın "kırmızı kod" seviyesinde olması. Önümüzdeki yıllarda CO2 emisyonlarında hızlı ve derin bir düşüşü sağlayamadığımız takdirde, sıcaklıkları dengeleyemeyecek ve gezegendeki sıcaklık artışının 2°C'nin üzerine çıkmasına ne yazık ki engel olamayacağız.

Sera gazları dışında 2023 için en çok endişe veren problemlerden bir diğeri de biyoçeşitlilik kaybı. Biyoçeşitlilik, küresel ekosistemimizin hem en karmaşık hem de en hayati özelliğidir dersek yanılmayız. Biyoçeşitlilik genel kapsamı itibarıyla basit ve aşırı kapsayıcı bir tanım gibi görünse de esasen, genellikle "çevre" olarak adlandırdığımız ortamı oluşturan her canlı ve her ekosistem anlamına geliyor. Bu da demek oluyor ki ekosistem içerisindeki en büyük canlıdan en küçük mikroorganizmaya kadar her şey dünyamızın korunmasında önemli bir rol oynuyor. Bu yüzden biyoçeşitlilikteki herhangi bir azalmanın veya bozulmanın ekosistemlerin varlığını tehdit eden ciddi sonuçlara yol

Belçika Doel'daki nükleer santralin soğutma kulesinden yükselen buhar.

açacağını söylemek yanlış değil. Amazon yağmur ormanlarındaki tür azalmalarından Antarktika'da sayısı hızla azalan kutup ayılarına kadar bu alandaki örnekleri çoğaltabiliriz. Bu referanslar bizlerin hayatını direkt etkilemiyor gibi görünse de aslında ekosistem dengeleri gün geçtikçe bozuluyor, dolayısıyla hepimizi etkiliyor. Bu açıdan da kirlilik, ormanların tahribatı, yoğun tarım faaliyetleri, aşırı avlanma gibi durumların hepsi aslında biyolojik çeşitliliği endişe verici boyutlara taşıyor. Dünyamızın şu an herhangi bir geçmiş tarihten 1000 kat daha fazla tür kaybettiğini ve bir milyon türün de yok olma tehdidiyle karşı karşıya olduğunu düşündüğümüzde harekete geçmek hiç olmadığı kadar mühim. Bu nedenle 2023 yılı ve sonrasında biyoçeşitliliğin azaltılmasını engellemek adına atılacak her somut adım hepimiz için hayati bir önem taşıyor.

Bir diğer endişe veren çevresel problem ise suyun (denizler veya okyanuslar) sürdürülebilirliği ve temiz suya ulaşım. Suya olan bağımlılığımız, doğal çevreyle en önemli etkileşimlerimizden birini oluşturduğundan, su kirliliği en ciddi endişe kaynaklarından biri olarak karşımıza çıkıyor. Su kaynaklarımızın kirlenmesi sadece işletmeler ve hükümetler üzerinde muazzam bir mali yük oluşturmakla kalmıyor, aynı zamanda hem insanları hem de deniz yaşamını her geçen gün çok daha ciddi boyutlarda

Hollanda'da bir geri dönüşüm merkezindeki plastikler.

tehdit ediyor. Denizlerin ve okyanusların, gezegenimiz için %60-70 oranında oksijen ürettiğini düşündüğümüzde aslında durum fazlasıyla ciddi. Diğer yandan ise okyanuslara ve denizlere çeşitli petrol sızıntılarıyla zehirli kimyasalların karışmasından su yollarımıza giren çok sayıda plastik atığa kadar gezegenimizin sunduğu en değerli kaynak olan suya ciddi zararlar veriyoruz.

Bu problemleri göz önünde bulundurduğumuzda, ulusal sınırların ötesinde etkin adımlar atmak için güçlü bir yapılandırma ve dünyada daha kooperatif bir düzenleme ağının oluşturulması gerçekten mühim. Bu noktada işin zor olarak tanımlanabilecek tarafı ise bu bahsettiğimiz problemlerin birbiriyle yakından ilişkili olması ve kendi doğası gereği çok karışık problemler olması. Yani, en basit haliyle birini ele almak, aslında hepsini ele almayı gerektiriyor diyebiliriz. Bu nedenle, bu problemlerin etkilerini azaltmak için toplum olarak birlikte çalışmamız, aynı zamanda da gerçekten sorunların köküne inmemiz gerekiyor. Sorunların köküne inmek hem karışık hem de güç gözükse de artık tercihten çok bir zorunluluktan bahsediyoruz. Zira Birleşmiş Milletler raporunun işaret ettiği gibi eylem ve davranışlarımızda herhangi bir değişiklik yapmazsak gezegenimiz, 12 yıl içinde ciddi boyutlarda zarar görmüş

Antarktika yakınında bir buz kütlesi üzerindeki Adélie penguenleri.

olacak. Bahsedilenler, başarması kolay adımlar olmamakla beraber bilim, gezegenin hangi yönde ilerlediğini gözler önüne seriyor. İnsanlığın hayati yaşam destek sistemlerini kurtarmak ve korumak için küresel boyutlarda kooperatif eylemler gerçekleştirilmesi, gerçek anlamda ve abartısız bir şekilde hayati önem taşıyor. Bu noktada serbest piyasa ekonomisinin karar vermesinden ziyade hükümetlerin, organizasyonların belirleyeceği politikalarla vahşi yaşam türlerinin korunması için yapılan programların desteklenmesi artık bir tercih olmaktan çıktı. Bunun yanı sıra bireylerin tüketim alışkanlıklarını da gözden geçirmeleriyle birlikte küresel ekonominin maddi boyutunun küçültülmesi ve ortak değerlerimiz üzerinde kurulacak dayanışma programları işimizi mutlaka kolaylaştıracak ve hızlandıracak. Özellikle gelişmekte olan ülkelerin çevreyi korumaya yönelik daha fazla finansal kaynağa ihtiyacı olduğunu düşünürsek gerekli maddi desteklerin yapılması ve paylaşılmasıyla sürdürülebilir kalkınmayı başarmak 2023 ve sonrası için ancak mümkün olabilir.

Bu noktada hükümetlerin küresel olarak yılda yaklaşık 500 milyar doları, doğaya zarar veren faaliyetleri destekleme programlarına yatırdıklarını düşündüğümüzde özellikle 2023 yılında bu harcamaları limitlemek doğru bir yaklaşım olabilir. Gezegenimize zararlı kamu ve özel finans yatırımları yerine onu korumaya ve ekosistemleri restore etmeye yönelik yatırımlar, mutlaka uzun süreçte, özellikle gelişmekte olan ülkeler açısından, çok daha sürdürülebilir olacak. Ormansızlaşmayı veya ekolojik yıkımı teşvik eden projelendirmeleri onaylamak yerine yeşil büyümeyi ve bunun üzerinden istihdam yaratılmasını teşvik edecek projeleri fonlamak hem toplumlar hem çevre için daha sağlıklı. Bunları sağladığımız takdirde 2023 ve sonrası için de sürdürülebilir doğal kaynak yönetimini ve sosyoekonomik olarak da güçlenmeyi sağlayabiliriz. Sıralanan noktaları göz önünde bulundurduğumuzda hükümetler arasında gelişmiş koordinasyon ve iş birliğiyle bireyler, sivil toplum, özel sektör ve bilim insanları arasında kurulacak yapıcı diyaloglarla çevresel kaygıların önüne geçilebilir. Bu noktada saydığımız çevresel kaygıları giderecek ve önleyecek yaklaşımlar ancak şu şekilde sağlanabilir: sektörler arası kooperatif çalışma, yerel topluluk temelli çalışmaları destekleme, yerel/ulusal yasal ve politik düzenlemeler, hızlı tespit programlarının geliştirilmesi ve teşvik edilmesi, yeşil büyümeyi destekleyecek yeterli finansman desteği ve çeşitli müdahale planlarının yapılandırılması. 2023 ve gelecek yakın yıllarda ancak bu saydıklarımızı hedefleyerek ve samimi şekilde uygulayan hükümetler fark yaratacağa benziyor.

Michael Kors, Sonbahar/Kış 2022-2023, New York Moda Haftası.

YENİ YALITIM STRATEJİSİ

Yazı: Talya Fındıkoğlu

Stella McCartney, Sonbahar 2022.

Sonbahar-Kış 2022 trendlerinde, dış giyim başlığı altındaki ortak paydalardan biri, yapay kürke olan yönelimin defilelerde belirgin şekilde öne çıkmasıydı. Kumaş teknolojisinin gelişimiyle birlikte suni alternatiflerin gerçeklerin yerini aratmaması ve bu bilincin lüks moda markaları arasında da yaygınlaşıyor olması, kürk tarihçesinin yönünü bir hayli değiştirdi. Uzun yıllardan beri hayvan haklarını korumayı bir manifesto olarak benimsemiş markaların yanı sıra bu ideolojiye hızla adapte olan bazı yeni isimlerin varlığı da defilelerde örneklerle somutlaşmaya başladı. Sonbahar-Kış 2022 özelinde, suni kürk furyasını bir başlıkta toparlamak gerekirse; doğal olana yakın sonuçlar almanın markaların ajandalarında birinci sırada olduğu söylenebilir. Gerçek kürk renkleri ve dokularına sadık kalarak organik bir palette şekillenen kürkler, çoğunlukla uzun ve volümlü tasarımlarla şekilleniyorlar.

Modanın hayvanlarla bir bağı olmadan da lüks olması gerektiğini savunan Stella McCartney, "Fur-Free Fur" adı altında kürke alternatif oluşturacak materyalleri geliştirmeye devam ediyor.

Stella McCartney, kurulduğu günden bu yana ideolojik olarak gerek hazır giyimde gerek aksesuarlarında yapay deri ve kürk kullanımını öne çıkarmasıyla biliniyor. Nitekim Sonbahar-Kış 2022 koleksiyonu için de bu kaide geçerli. Modanın hayvanlarla bir bağı olmadan da lüks olması gerektiğini savunan tasarımcı, "Fur-Free Fur" adı altında kürke alternatif oluşturacak materyalleri geliştirmeye devam ediyor. McCartney sadece işin hayvan hakları boyutuyla değil aynı zamanda bu üretimin çevreye verdiği zarar boyutuyla da ilgileniyor. Son olarak ortakları DuPont ile yeni bitki bazlı KOBA isimli materyali geliştiren marka, ürettiği polyester oranını da minimize etmeye çalışıyor. 2001 yılından beri hiç gerçek kürk kullanmayan marka, kürkle özdeşleşen lüks hissiyatını daha iyi taklit edebilecek yeni alternatifler üretmek için araştırmalarına devam etmekte. Sonbahar-Kış 2022 koleksiyonundaki örnekler de bu

Coperni, Sonbahar 2022.

Saint Laurent, Sonbahar 2022.

tezi kuvvetlendiriyor. Sanatçı Frank Stella ile iş birliği yaparak geliştirilen koleksiyonda, sonbahar renk paletiyle uyumlu ve oversized formlu kürkler öne çıkıyor. Kürkler kimi zaman gocuklarda bir detay kimi zaman ise başlı başına bir dış giyim tasarımı olarak koleksiyonda hakimiyet kurmuş durumda. Maskulen formlarıyla kontrast yaratacak şekilde aynı kumaştan kemerlerle kurgulanan tasarımlar, McCartney'nin tasarımlarında belirleyici olan maskulen-feminen dengesine örnek teşkil ediyor.

Saint Laurent içinse yeni sezonda kürkün feminen tarafı odak noktası halinde. Kreatif direktör Anthony Vaccarello'nun en güçlü koleksiyonlarından biri olarak tanımlanan Sonbahar-Kış defilesine 90'ları anımsatan uzun silüetler hakim. Hacimli ve bileğe kadar devam eden kürkler birçok look'ta tek başına podyumu dolduruyor. Kimi zaman ise bu tasarımlar yine bileğe kadar uzanan gece elbiselerinin sadece omuzlarını süslüyor. Saint Laurent, 60 yıllık bir marka olsa da suni kürk modasına yeni yeni adapte olanlardan. Bu sebeple genel anlayışından sıyrılıp, feminenliği odağa koyduğu bir koleksiyonda, % 100 kürk stratejisinden sıyrılması marka için zor bir karar. Marka, İtalya'da ürettirdiği suni kürklerinde, % 65 oranında modakrilik % 35 oranında ise polyester kullanıyor.

Kreatif direktör vizyonuyla daha duyarlı bir yaklaşım benimseyen markalardan bir diğeri ise Chloé. Gabriela Hearst, gerek kendi ismini taşıyan markasında gerekse Chloé'de şeffaflık politikasına büyük önem veriyor. Deri kullanımına tümüyle karşı olmayan ve koleksiyonlarında yer veren Hearst, kaynağı ve üretim metotları bilindiği takdirde deri kullanımına karşı değil. Kürk konusunda ise aynı şekilde düşünmüyor ve koleksiyonda kollu ve kolsuz olarak yer verdiği tasarımlarda suni alternatiflere yöneliyor. Markanın bohem tarafını desteklemek adına kullanılan nötr renklerdeki suni kürk versiyonlar, "layering" trendini örneklendiriyor.

Saint Laurent'in kreatif direktör Anthony Vaccarello'nun en güçlü koleksiyonlarından biri olarak tanımlanan Sonbahar-Kış defilesine 90'ları anımsatan uzun silüetler hakim.

New York Moda haftasında bu trendi gözlemleyebildiğimiz markalardan bir diğeri ise Michael Kors. Tasarımcı, günlük giyime getirdiği 'modern ihtişam' anlayışını yeniden yorumladığı alternatiflerden oluşan bir koleksiyon sundu. Farklı renkler ve uzunluklarda suni kürklerle tamamlanan look'lar, etkileyiciliklerini gece elbiselerini tamamlarken de sürdürüyorlar. Neon renklerin öne çıktığı bu kısım, Kors'un gece hayatını ve eğlenmeyi ne kadar özlediğini sembolize ediyor. Günlük giyimde seçilen toprak tonları kürkler, defilenin sonlarına doğru fuşya, sarı ve beyaz gibi renklerde, elbiselerle ton sür ton bir denklemde kurgulanıyor. Kors, koleksiyon genelinde suni kürkten yana olan seçimini; "Bu, 2022'nin yeni ihtişam formülü" olarak yorumluyor.

Yeni nesil popüler kontenjanından Coperni de minimal düzeyde de olsa suni kürke Sonbahar-Kış 2022 koleksiyonunda yer veren markalardan biri. Pastel tonların hakimiyetinde şekillenen tasarımlarda,

Chloé, Sonbahar 2022.

bebek mavisi ve sarı renklerde iki kürk tasarıma podyumda art arda yer veriliyor. Yeni jenerasyona hitap etmek ve onları giydirmek isteyen, bu yüzden de trendlere uymaktansa trend belirleyen bir çizgide ilerleyen tasarımcı ikili Arnaud Vaillant ve Sébastien Meyer bu geçişi, suni kürk tasarımlarında da benzer bir dil benimseyerek realize ediyor. Kürklü look'larda odağın sabit kalması için başka kıyafetlere yer verilmezken diz üstü deri çizmelerle güçleri artırılıyor. Yeni neslin logoyla barışık olduğu düşünüldüğünde, kürkte kemer tokasında Coperni'nin C'sini görmek şaşırtmıyor.

Moda markaları, artık sunduğu lüks değerlerin etik ve çevreye duyarlı olması konusunda daha temkinli davranıyorlar ve bunu tasarımlardan okumak zor değil. Aynı hissi verebiliyor, aynı şekilde sıcak tutabiliyorken seçimi suni kürklerden yana yapmanın hiçbir zararı yok; tam tersi çevreye ve en başta hayvanlara faydası var.

DEĞER REVİZYONU

Yazı: Kristin Fındıkoğlu

Elmas rose altın yüzük Repossi.

2022 sonu itibari ile kültürel olarak her disiplinde olduğu gibi mücevherle olan ilişkilerin de yeniden yapılandırıldığı bir dönemdeyiz. Bu tasarım perspektifindeki değişimi modayla ilişkilendirmeden doğru çıkarımı yapmak pek mümkün değil. Zira sokak giyim kültürünün modayı ele geçirmesinin mücevher güncellemelerindeki rolü büyük. Abartılı yüksek mücevherat tasarımları, kadife kutularında uzun bir süre hapsolmaya mahkum kaldılar. İki senelik pandemi de bu konuda hiç yardımcı olmadı. Sosyal hayata oryantasyon sırasında insanlar, mücevher takma alışkanlıklarını yeniden kazanmaya çalışırken artık başka ihtiyaçlara da sahiplerdi. Alt metni olan tasarımlar, bu dönemde satın alma alışkanlıklarını düşünmeye daha çok vakit bulan herkesin ilgisini çeker oldu. Sadece klasik çizgiyi devam ettirmek ve değerli taşları güzel montürlere yerleştirmek mücevher müşterisine de yeterli gelmemeye başladı. Tasarımların bir hikayesinin

Üç kuşak mirası ve zanaatı ile Repossi, minimalist estetiği ve karmaşık fikirlerin yenilikçi kullanımıyla biliniyor.

olması ve takı olmanın dışında bir sembol olarak da üstlerde taşınması trend haline geldi. Sanat, astronomi ve tasarıma dair referanslar taşıyan modern markalar, birer birer ilgi odağı olup farklı bir statü sembolüne dönüştüler.

Yeni nesil, ama kısa sürede kendine ikonik modeller ve her şeyden öte bir tasarım dili oturtmuş tasarımcılara dair bir bilgi birikimine sahip olmak da bir statü olarak görülebilir. Özellikle moda piramidinde üst sıralarda yer almak için sadece giysi ve aksesuar alanında yenilikleri takip etmek yeterli olmuyor. Bütüncül bir yaklaşımla bunun mücevherlere olan etkilerini en iyi yansıtan markalardan biri Sophie Bille Brahe oldu. Danimarkalı tasarımcıyı farklı kılan, çocukluğundan kalan ilham kaynakları. 16. yüzyılın öncü astronomlarından Tycho Brahe'nın soyundan geliyor oluşu tasarımcının gökyüzüyle farklı bir ilişki geliştirmesine sebep oluyor. Bu ilhamları sadece klasik çizgilerdeki inci ve pırlantayla

Sophie Bille Brahe saç pin'i.

Sarı altın pırlantalı el yapımı küpe, Sophie Bille Brahe.

mücevherlerinde realize eden Bille Brahe'nın tasarımlarında, gece gökyüzünün mistik doğasından esinlenen elmaslar yıldızları, inciler ise Dünya'nın Ay ile olan ilişkisini sembolize ediyor. Tasarımcı bu klasik taşları İskandinav minimalizminin filtresinden geçirerek daha önce var olmayan bir karakterizasyona sebep oluyor. Bille Brahe bu durumu şu sözlerle özetliyor: "Mücevherlerimde pırlanta ve altın kullandığımda binlerce yıllık bu değerli malzemeleri yeniden keşfetmişim hissine kapılıyorum. Bu da beni onlarla özel bir şeyler kurgulamaya itiyor."

Bu fikre sahip tek marka Sophie Bille Brahe değil. Ana Khouri de Brezilya'da benzer bir tasarım stratejisi benimsiyor. Tasarımların mutlaka uzayla bir bağlantısı olması gerektiğini savunan Khouri, uzayın boyutlarını ve genişliğinin verdiği sonsuzluk hissini tasarımlarına entegre etmeyi amaçlıyor. "İşlerim sonsuz niteliğe sahip olmalı, benim için bu mücevherlerin

Etik ve sorumlu bir şekilde tedarik edilen elmas ve değerli taşlardan beyaz altın küpe, Ana Khouri.

eterik olabilme becerisinde yatıyor" sözleri tasarımcının bakış açısını özetliyor. Heykel geçmişi ise tasarımlarındaki boyuta olan yaklaşımı konusunda fikir veriyor. Khouri, mücevherlerde çoğunlukla üç boyut kavramına odaklanıp form konusunda minimal ama cesur bir yol izlemesiyle öne çıkıyor. Sürdürülebilirlik ise Khouri'nin tasarımlarının ayrıştığı bir diğer nokta. Tasarımlarında tümüyle etik olarak üretilen pırlanta ve değerli taşları kullanan Khouri, değerli kristalleri ve gül ağacı odunlarını da bazı mücevherlerine entegre ediyor. Tasarımcı doğaya olan saygısını tüm değerli taşların aynı kaynaktan geldiğini kabul ederek hissettiriyor. Tümüyle kiraz ağacından tasarlanmış kolyenin ortasına yerleştirilen armut formlu pırlanta bu kontrastı en iyi yansıtan tasarımlar arasında. Khouri, tasarımı kurgularken koleksiyonunu yaptığı kiraz ağacı mobilyaları da sürecin bir parçası haline getiriyor. Nitekim bu kolye de ailesinin vintage kiraz ağacı sandıklarından

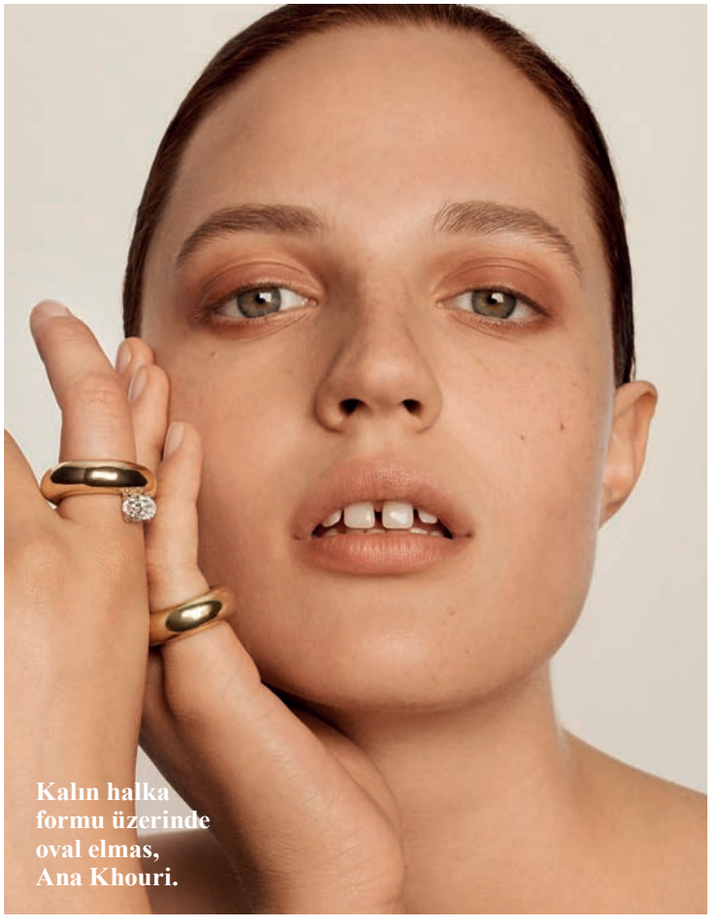

Kalın halka formu üzerinde oval elmas, Ana Khouri.

Kolye, Ana Khouri x Sotheby's Exhibition II.

Elmas yüzük, Ana Khouri.

üretiliyor. Geçtiğimiz Kasım ayında Sotheby's New York'ta sergilenen seçki, doğanın kendi uyumu arasında mücevherlere yeni bir anlam yüklüyor.

Gaia Repossi ise modern mücevherin sanatla olan ilişkisine odaklanarak aile mirası markasını farklılaştıran tasarımcılardan. Bu süreç, güncel beklentilere uyumlanma konusunda başarılı bir modernizasyon hikayesi olarak yorumlanabilecek şekilde gelişiyor. Constantino Repossi tarafından 1957 yılında Turin'de kurulan, 1978 yılında Monaco'ya, 1986 yılında ise Paris'te Place Vendome'a taşınan marka, oğul Alberto Repossi'nin bu hamlesiyle uluslararası bir tanınırlığa ulaşıyor. Sadece 21 yaşındayken 2007 yılında markanın başına gelen Gaia Repossi ise markayı yeniden konumlandıracak bir tasarım stratejisi belirliyor. Repossi mücevherlerden önce, markanın ruhunu yeniden şekillendirmeye Place Vendome'daki butiği yeniden tasarlayarak başlıyor. Hollandalı mimar Rem Koolhaas'ın kurucusu olduğu mimarlık ofisi OMA ile yeniden tasarlanan Repossi, artık mücevherleriyle de bir başka kimliği ifade etmeye hazır hale geliyor. Arkeoloji ve

Farklı boyutlardaki değerli taşları ile yüzük, Repossi.

antropoloji eğitimiyle sanata olan ilgisini birleştiren Repossi özellikle fotoğrafçılardan aldığı ilhamı mücevherlerinde realize ediyor. Wolfgang Tillmans ve Robert Mapplethorpe gibi fotoğrafçıların birebir etkileri tasarımlarda hissediliyor. Öyle ki tasarımcı, sadece Mapplethorpe'a adadığı limitli edisyon bir koleksiyona bile imza attı. Mapplethorpe'un vintage mücevherlerinden ilhamla şekillenen koleksiyon üç senelik bir araştırma sonucu ortaya çıkıyor. Robert Mapplethorpe Foundation ile birlikte tasarlanan ve fotoğrafçının da işlerinde çokça yer verdiği bayrak ve kartal gibi Amerikan sembollerinin de entegre edildiği koleksiyon, yeni nesil olmasa da modernizasyon sürecinden geçmiş bir markanın vizyonunu anlamak için önemli bir statüye sahip.

Üç markanın da tasarım dili ve vizyonları bambaşka olsa da farklı disiplinleri mücevher tasarımı potasında eritebildikleri için modernizasyon paydasında buluşabiliyorlar. Coğrafya Danimarka, Brezilya veya İtalya fark etmeksizin yeni nesil mücevher müşterisinin ilgisini odağına alabilen ve yenilikler sunabilen markaları takipte kalmak ve yeni argümanlarını dinlemek, adaptasyon için bir hayli önemli.

Sarı altından el yapımı Bracelet de Tennis, Sophie Bille Brahe.

HAYAT, ÖLÜM, AŞK VE ADALET

Yazı: Burcu Çimen

***Hayat, Ölüm, Aşk ve Adalet* sergisi yerleştirme görüntüsü. Fotoğraf: Koray Şentürk.**

Jasper Kettner & İbrahim Arslan, *Akrabalar*, 2019, fotoğraf, 60x75cm.

Yapı Kredi Kültür Sanat, Eylül itibarıyla yeni bir sergiye ev sahipliği yapıyor. Serginin küratörlüğünü Didem Yazıcı ve Peter Sit üstleniyor. Seçkiye Forensic Architecture, Larissa Araz, Adalet Atlası, Sevgi Aka, Babi Badalov, Savaş Boyraz, Mustafa Emin Büyükcoşkun, Marianne Fahmy, Dana Kavelina, Jasper Kettner & İbrahim Arslan, Şafak Şule Kemancı, Rojda Tuğrul, Hale Tenger, Aslı Uludağ, Viron Erol Vert, Cansu Yıldıran ve István Zsíros eserleriyle katkıda bulunuyor.

Hayat, Ölüm, Aşk ve Adalet sergisi ilk olarak 2021 yılında Slovakya'da gösterildi. Sergiler gösterilecekleri şehirlerin izleyici kitlesini de düşünerek yola çıkar. Slovakya'da sosyal, siyasi olarak daha güçlü ve karanlık işlerin yer aldığı şeklinde yorumlayabileceğimiz sergiyi İstanbul'a taşırken; izleyicinin politik, ekonomik olarak yaşadığı farklılıkları ve sergilediğimiz zamanki küresel sorunları da göz önüne alarak sergiyi irdeleyen bu dört ana kavramın içerisinde "umut" ögesinin aradan sızmasını istedik. James Baldwin'in de dediği gibi "If love will not swing wide gates, no other power will or can." Serginin İstanbul ayağını hazırlarken çevirim içi kurulum süreci geçirdik. Serginin temellerinin atıldığı, fikirlerin yoğrulduğu ön hazırlık aşamasını, Didem Karlsruhe/İzmir, bendeniz Burcu Çimen/İstanbul ve Peter da New York'tan online toplantılar yaparak bu süreci ilerlettik. Pandemi sonrası değişen yaşam tarzlarından biri olarak daha az yüz yüze görüşme stilini böylece bir sergi hazırlama modeli olarak da deneyimlemiş olduk.

Sergi, Yapı Kredi Kültür Sanat binasının merdivenlerinde başlıyor. Hale Tenger'in sergiye de adını veren "Hayat, Ölüm, Aşk ve Adalet" isimli, daha önce Kapadokya'da Fulya Erdemci küratörlüğünde sergilenen bir dakikalık ses yerleştirmesi, İstanbul'da ilk kez sergileniyor. Aynı zamanda serginin haritasını da çıkaran ses yerleştirmesi, Edward Kohn'un *Ormanlar Nasıl Düşünür: İnsan Ötesinde Bir Antropolojiye Doğru* (2013), Lao Tzu'nun *Tao Te Ching*'i ve Hrant Dink'in "Su çatlağını bulur" deyişinden esinlenerek yazdığı şiirsel metin, evrenle adalet kavramını da esas alarak bir bağ kuruyor. Cansu Yıldıran'ın *Hatıralar Ormanından Çağrılan Gelir Mi?* isimli fotoğrafı sıradan, sıkıcı olandan kaçış; beden ve doğayla yeniden buluşmayı temsil ediyor. Karanlık bir arka plan, önünde

Savaş Boyraz, *İçinde Bulunduğumuz Vaziyet/Devlet*, 2018, kumaş üzeri baskı, 135x135 cm.

yemyeşil bir ağaç ve ağacın dalında elinde kuvvetle yanmakta olan bir maytap tutan orman cinine benzeyen bir insan tasviri görürüz. Bütün bu unsurlar bir araya geldiğinde, bir nevi belirsizlik, karmaşa yaratıyor. Jasper Kettner ve İbrahim Arslan *Akrabalar* ismini verdikleri fotoğraf serisiyle sergide yer alıyor. Fotoğrafçı Jasper Kettner, bu fotoğraf serisini 1980'lerden itibaren özellikle Almanya'da gerçekleşen ırkçı saldırılara uğramış insanların aileleri, arkadaşları, yakınlarıyla konuşuyor ve onların hikayelerini aktarmak için fotoğraflıyor. *"Ölümden geriye ne kalır?"* sorusuyla harekete geçen Kettner, insanların ölümlerini sadece bir sayı olarak görmek yerine her kaybın bireysel hikayesini öne çıkarıyor. Mustafa Emin Büyükcoşkun *Tekerrür* isimli yerleştirmesinde, 1995'ten 2018'deki son eylemlerine kadar Galatasaray Meydanı'nda hapishanelerde kaybolan çocuklarını arayan annelerin eylemlerini fotoğraflıyor. Fotoğrafların sergilenmesinde farklı bir yöntem tercih eden Büyükcoşkun, heykelsi bir enstalasyon oluşturuyor. Fotoğraf baskısını "aydınger" kağıda basıp kullandığı malzemeler ile anneler arasında da bir ilişki kurmaya çalışıyor. Yapı Kredi Kültür Merkezi'nin konumu itibarıyla da bu eserin yan yana gelmesi de ayrıca önem arz ediyor. Serginin devamında Sevgi Aka *Aradığın Seni Arıyor* isimli performatif fotoğraf çalışmasıyla zamana ve mekana müdahale ediyor. Adını Rumi'nin bir sözünden alan fotoğraf çalışmasında, "gücünü muhtaç olduğunu düşündüğü bir ışık kaynağı yerine kendi içinde bulabilirsin" düşüncesinden yola çıkıyor. İki fotoğraftan oluşan seride, teklik ve kolektif bir aradalık gibi düşünerek farklı bir okuma yapmak da mümkün olabilir. Aslı Uludağ, *Karon'un Pusulası* isimli mekana özgü gerçekleştirdiği çalışmasında Ege Bölgesi'nde yer alan; Büyük Menderes, Denizli ve Gediz grabenlerindeki jeotermal yapılaşmanın toprak, tarım, çevre yani temel olarak ekoloji üzerinden sürmekte olan şiddetin izlerini sürüyor. Serginin temel kavramlarından "Hayat" kavramı içerisinde düşünülebilecek çalışma, ekoloji üzerinden süren şiddeti konu ediniyor. Videosunda aynı zamanda bölge halkıyla yaptığı konuşmalara da yer veriyor.

Larissa Araz, *Umut Arşivi: Mektuplar* isimli yerleştirmesinde adalet kavramını sorguluyor. Kişisel olanın kamusallaştırılması konusunu işliyor. 2015-2017 yılında hapishaneye giren *Cumhuriyet Gazetesi* yazarlarının içeriden ve dışarıdan kişisel mektuplarına erişimlerinin yasaklanması üzerine, gazetede yer verilen kişisel mektuplarından cümleler içeren bir tasarım yapıyor. Bu haliyle ilk kez Yapı Kredi Kültür Merkezi Galerisi'nde gösterdiği çalışmasını, daha önce 24 saat yayın yapan bir radyo

István Zsíros, *Sınır-sız Aşk*, 2015, duvar kağıdı üzerine baskı, 350x400 cm.

üzerinden mektupların okunmasıyla farklı bir biçimde sergilemişti. Viron Erol Vert, *Ufak Ufak Bize Yol Göründü* isimli video çalışmasıyla sergide yer alıyor. Aile ve aile ilişkileri konuları üzerinde yoğunlaşan sanatçı, bu video çalışmasında da yine bir aile geleneği üzerinden bir kültür ögesini, tekrar eden bir video içerisinde sunuyor. Beyaz bir mendile düğüm atıp, sol omzunuzdan attığınızda kaybettiğiniz bir kimseyi ya da bir eşyayı bulacağınıza inanılan bir gelenekten yola çıkan video hem performatif bir eylem taşıyor hem de ortak kültür ögelerine dair izler üzerinden düşünmeye itiyor. István Zsíros, *Sınır-sız Aşk* isimli fotoğrafıyla sergide yer alıyor. 2015'de Avrupa'ya ilk gelen Suriyeli mültecilerin Budapeşte tren istasyonunda bekleyişlerinden bir sahneyi gösteren fotoğraf, ne Avusturya'ya kabul edilen ne de ülkelerine geri dönebilen insanların durumunu bir karede anlatmaya çalışıyor. Arada kalmışlık, kaos, belirsizlik gibi birçok farklı ifadeyi sezinleyebileceğiniz bu durumun ortasında bir çift hala umudun olduğunu, hala aşkın varlığını, her durumda aşkın var olabileceğini gösteriyor.

Serginin orta alanında sanatçı Babi Badalov'un *Drama Turkia* adını taşıyan yerleştirmesi yer alıyor. Kendisini görsel şair olarak tanımlayan sanatçı, birçok toplumsal konuya (kadın hakları, mülteci hakları, coğrafya ve dil) değiniyor. Kiril alfabesi ve Latin alfabesini karıştırarak dilin sınırlarını zorluyor ve yarattığı kendine has sembollerle kurduğu bu dil üzerinden toplum sorgusu yapıyor. Mekanda kumaşlarının yanı sıra bütün bir duvarı kaplayan görsel, resimsel şiirleri mekanı paylaştığı diğer işlerle de ortak bir dil kuruyor.

Sergi mekanın içerisinde yer alan merdivenlerde Şafak Şule Kemancı'nın mekana özgü hazırladığı kumaş çalışmalarında dişil aşkı kutluyor. Suyun akışkanlığı ve durdurulamazlığını, aşkın ve tutkunun akışkan ve durdurulamaz oluşuyla ilişkilendiren Kemancı, kuir aşkı kutluyor. Mekanın merdivenlerinden serginin 2. katına çıktığımızda serginin politik ağırlığı yoğun olan video ve fotoğraf yerleştirmeleriyle karşılaşıyoruz. Rojda Tuğrul, video, polaroid fotoğraf ve kitaptan oluşan işleriyle doğanın silah olarak kullanılması üzerine sanatsal bir inceleme yapıyor. Yanlış baraj politikaları sonucu nesli tükenmekte olan Fırat Nehri Kaplumbağası'nı incelediği sanatçı kitabı *On Saniyede Bir Kaplumbağa*, Hasankeyf sular altında kalmadan önce çektiği 40 adet fotoğraftan oluşan *Yarını Bile Bile* ve Munzur Milli Parkı'ndan Dersim'e doğru ilerleyen yol filmi *Dersim/Munzur* isimli çalışmalarını bir arada sergiliyor. Serginin umut temasını ve aşkı, videoyu izledikçe hissettiren Marianne Fahmy'nin video çalışması

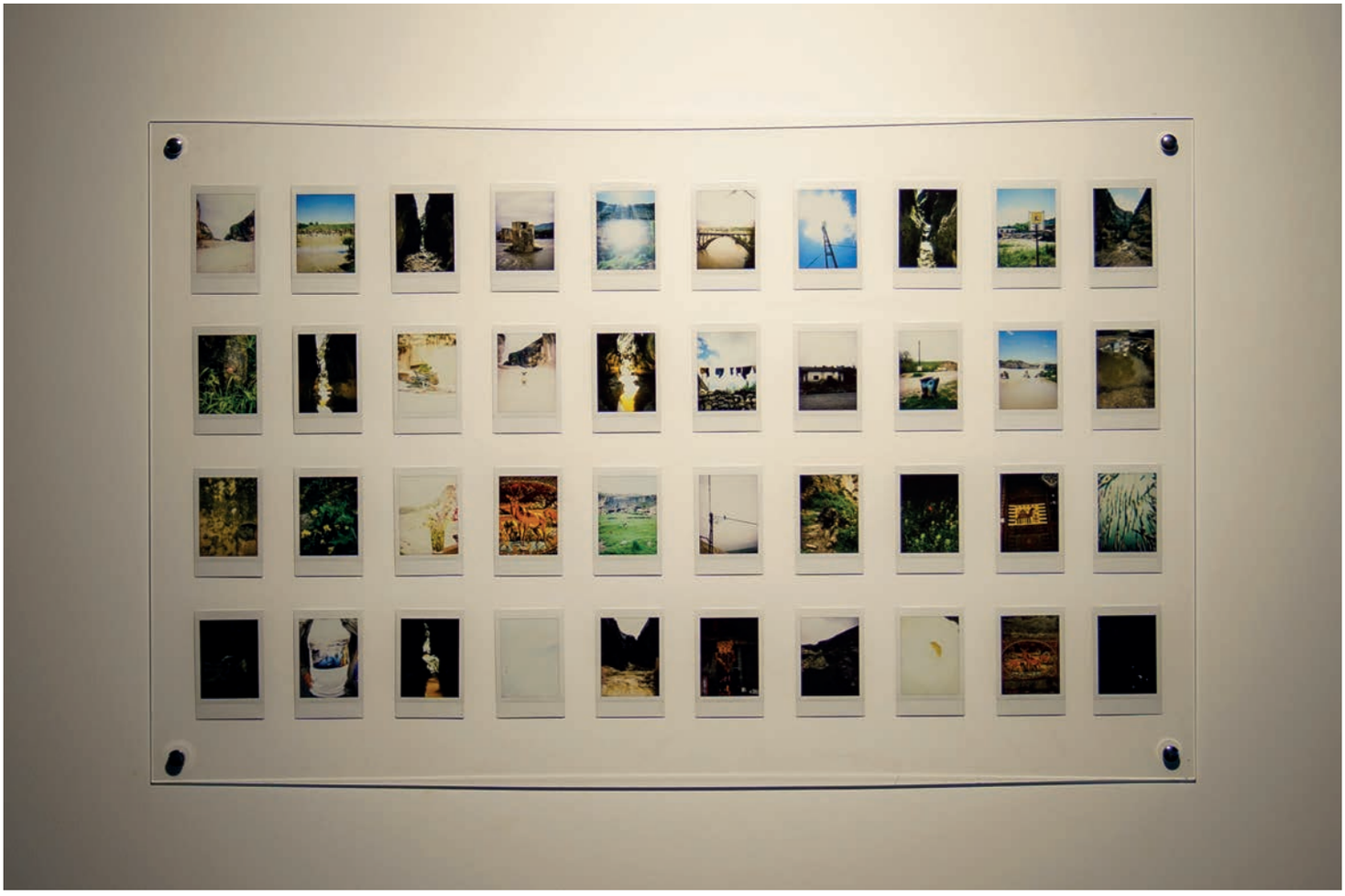

Rojda Tuğrul, *Yarını Bile Bile*, 2019, Polaroid (40 parça) 85,6x53,98 mm Hasankeyf, Türkiye.

31 Sessiz Karşılaşma, 1950'lerde siyasi sebeplerden dolayı hapse girmiş bir gazeteci ve eşi arasında geçen mektuplara yer veriyor. Dönemin hissiyatını izleyenlere de geçirmek için İskenderiye mimarisinden örneklerle mektupları Mısır siyasi kimliği ve hikayesiyle bir araya getiriyor.

Savaş Boyraz, *İçinde Bulunduğumuz Vaziyet/Devlet* isimli fotoğraf serisinde, bir yıkımdan geriye kalanları sergiliyor. Kırık bir televizyon, parçalanmış bir kapı ve tel parçasını gösterdiği serisinde fotoğraflarını, 2015'te Güneydoğu'da halkın kendini kurtarmak, bir nevi orada olduğunu simgelemek için evlerine astıkları beyaz kumaş ve çarşaflara referans verdiği kumaşlar üzerine basıyor. Sergi boyunca aralarından geçip izlediğimiz kumaşlar, ışığın da kullanımıyla çift taraflı da izlenebiliyor.

Dana Kavelina'nın, serginin kavramsal çerçevesi etrafında şekillenen "ölüm" temasına atıfta bulunan bir video çalışması *Bir Kumruya Mektup* 2014 yılında Ukrayna'nın Donbas bölgesinde Rusya'nın işgalinin yarattığı tahribatı gözler önüne seriyor. Buluntu dokümantasyonlar ile kendi yaptığı animasyonları birleştirdiği videoda, savaşın soğuk ve ürkütücü havasını kendi yazdığı şiirsel monologla gösteriyor. Sürreal bir hava taşıyan filmde savaş bölgesinde kadınların yaşadıkları travmatik olayları şiirsel bir üslupla aktarıyor.

Sergi alanını tamamıyla kullanma fikrinden yola çıkarak hazırlanan Kitap Barı/Book Bar.

Jasper Kettner&İbrahim Arslan, *Akrabalar*, 2019, fotoğraf, 60x75cm.

Serginin izleme sırasındaki son çalışma, serginin adalet kavramıyla ilişkilenen Londra, Goldsmith temelli mimari araştırma grubu Forensic Architecture'ın *Triple Chaser* isimli videosu. ABD'nin Meksika sınır görevlilerinin 2018'de sivillerin üzerine attığı "triple chaser" isimli "daha az öldürücü mühimmat" olarak da geçen göz yaşartıcı gaz bombalarının Safarilan isimli bir grup tarafından üretildiğini fark eder. Yaptıkları araştırma sonucu bu firmanın sahibi aynı zamanda Whitney Müzesi'nin yönetim kurulu üyelerinden Warren B. Kander olduğu ortaya çıkar; Kander'ın istifasıyla sonuçlanır. 2019'da Whitney Bienali'ne davet edildiklerinde bu video çalışmasıyla sergiye katılan Forensic Architecture sanat-sermaye ilişkisini ve sanatın hareket ettirici gücünü ele alıyor.

Serginin katılımcılarından Adalet Atlası'nın hazırlamış olduğu ve serginin adalet kavramını farklı boyut ve konulardan derinlemesine inceleyen podcast serisi ve kitapçığı da sergide yer alıyor. Serginin çıkışında, sergi alanın tamamıyla kullanılması fikrinden yola çıkarak hazırlanan bir Kitap Barı/Book Bar yer alıyor. Hazırlık sürecinde hem sanatçılar hem küratöryel ekip, neler okuyup, nelerden ilham aldı diye görmek ve süreç hakkında bilgilenmek için sergi kitaplığından yola çıkarak hazırlandı. Sanatçı kitaplarına da yer verdiğimiz bu alanda, sergideki işlerin hikayeleri içerisine girmeye ve serginin temel kavramlarına atıfta bulunuyor.

Sergi tarihleri boyunca çeşitli kamusal programlar da sergiye eşlik edecek. Serginin açılış gününde, Didem Yazıcı ve sanatçıların katılımıyla ilk konuşma etkinliği 15 Eylül'de gerçekleşti. Bu etkinlikte sanatçılar, sergi fikrinin ortaya çıkışı ve serginin arka planını konu edinen bir konuşma yaptılar. Ekim'de ise aktivist İbrahim Arslan'ın gerçekleştirdiği bir atölye programı olan; "Anıları Canlı Tutma Mücadelesi" gerçekleşti. İbrahim Arslan, 1992'de Mölln'deki ırkçı kundaklama saldırılarından sağ kurtulan mağdurlardan biri. Almanya'daki okullarda, öğrencilere mağdurların bakış açısını gösteren eğitimler veriyor. Almanya'da ırkçı saldırılarda ölenler için resmi kurumların düzenlediği anma törenlerinin yerini mağdurların düzenlediği törenlerin alması için çaba gösteriyor. Mağdurların, anıları canlı tutmak için verdikleri mücadeleye dikkat çekiyor. Bir diğer etkinlik ise tiyatro sanatçısı Ayşe Draz'ın sergiden yola çıkarak ürettiği performans, Aralık ayında sergi mekanında izleyicilerle buluşacak. Fransız Kültür Merkezi, Goethe-Institut Istanbul ve Tarabya Kültür Akademisi'nin desteğiyle hazırlanan sergi, 15 Eylül 2022–02 Ocak 2023 tarihleri arasında ziyaret edilebilecek.

AKTÜEL ETKİNLİKLER

GUILLERMO DEL TORO CRAFTING PINOCCHIO,
New York
Yönetmen Guillermo del Toro, "Hiçbir sanat formu hayatımı ve çalışmamı animasyon kadar etkilemedi ve tarihte hiçbir karakter benimle Pinokyo kadar derin bir kişisel bağa sahip olmadı" diyor. MoMA'da, 11 Aralık 2022-15 Nisan 2023 tarihleri arasında ziyaret edebileceğiniz seçki tam da bu noktada devreye giriyor. Zira *Guillermo del Toro Crafting Pinocchio*, del Toro'nun ilk stop-motion animasyon özelliğine odaklanıyor -Carlo Collodi'nin 1883'te İtalya'da faşist dönemde geçen çocuk romanının yenilikçi bir yorumu. Filmin galasıyla aynı zamana denk gelen bu sergide ziyaretçiler, bir film setinde bulunmayı deneyimleyecek ve del Toro'nun iş birliği içerisinde olduğu uluslararası tasarımcı, zanaatkar ve animasyon sanatçısı ekibinin nasıl çalıştığını ilk elden görecekler. Seçkide, Pinokyo'nun klasik ve çağdaş edisyonlarının yanı sıra sahne malzemeleri ve kukla yapımının çeşitli aşamalarına da bir bölüm ayrılmış.

PHILIP GUSTON NOW,
Washington DC
Amerikalı ressam Philip Guston, önceleri New York ekolü etkisiyle soyut dışa vurumcu bir tarz benimsedi. Daha sonra 1960'larda yeni dışa vurumculuğa yöneldi ve karikatürümsü resimlerinde kişisel simgelerin yanı sıra öznel nesneleri konu edindi. National Gallery of Art'da 23 Şubat tarihinden itibaren ziyaret edebileceğiniz *Philip Guston Now*, tam da bu noktada, 150'den fazla tablo ve çizimle Amerika'nın en etkili modern sanatçılarından birinin 50 yıllık kariyerine odaklanıyor. Daha detaylı bir şekilde ele alınacak olursa Guston'ın temaları; soyut dışa vurumculuktan figürasyona, politik ve sosyal katılımın derecelerinden şahsi itiraflarına kadar sanatsal tarzlardaki epik değişimlerin etrafında şekilleniyor. Öte yandan Guston'ın çalışmaları halihazırda sanatın özgürlük, şüpheci, siyasi ve yaratıcılıkla ilişkisi hakkında önemli sorular ortaya atmaya devam ediyor.

MICKALENE THOMAS: AVEC MONET,
Paris
Musée de l'Orangerie'de 6 Şubat tarihine kadar ziyaret edebileceğiniz seçki; görsel sanatçı, film yapımcısı, küratör olmasının yanı sıra kolajları, fotoğrafları ve videolarıyla tanınan Mickalene Thomas'a adanıyor. Büyük ölçekli yerleştirmeleriyle bildiğimiz Thomas; erotik, cinsellik ve queer estetiğin boş zaman, neşe ve düşünce etrafında şekillendiği farklı bir görsel kelime dağarcığı geliştirdi. *Mickalene Thomas: Avec Monet* için Thomas, üç yeni büyük ölçekli kolaj, bir resim ve 2016'daki video/heykel *Me As Muse*'un yer aldığı, mekana özgü sürükleyici bir yerleştirme yarattı. Bu çalışmalar, sanatçının son yirmi yılda geliştirdiği görsel dilin genişliğini temsil ederken aynı zamanda Claude Monet'nin 2011 yılında Fransa'nın Giverny köyünde evinde sanatçı olarak geçirdiği zamanı yeniden değerlendiriyor.

Sanal müzelere ve bilet fiyatlarına www.artsandculture.com adresi üzerinden ulaşabilirsiniz.

ISAAC JULIEN: LINA BO BARDI—A MARVELLOUS ENTANGLEMENT, *Philadelphia*

Philadelphia Museum of Art'da 23 Ocak tarihinden itibaren ziyaret edebileceğiniz seçki İtalyan-Brezilyalı modernist mimar Lina Bo Bardi'nin (1914–1992) yaşamını, çalışmalarını ve mirasını araştırıyor. Roma'da doğan ve 1940'larda Brezilya'nın São Paulo kentine yerleşen Bo Bardi, mekanın sosyal potansiyeline, İtalyan-Brezilya kültürü ve estetiğinin kaynaşmasına dayanan bir mimari uygulama geliştiren çok yönlü bir sanatçı ve düşünürdü. Doğaçlamayı vurgulayan, mevcut alanları geri dönüştüren ve yeni yapı malzemeleri kullanan Bo Bardi, São Paulo Museum of Art, Museum of Modern Art of Bahia, SESC Pompéia ve Teatro Oficina dahil olmak üzere Brezilya'nın en klasik sanat ve kültür kurumlarından bazılarını tasarladı. Seçki, Bo Bardi'nin vizyoner binaları ile Frank Gehry'nin Williams Forum arasında mimari bir diyalog kuruyor. Başlığında Bo Bardi'den alıntı yapan Isaac Julien, sanat ve kültürün küresel dolaşımları içinde doğrusal olmayan tarihlerin özgürleştirici olanaklarına işaret ediyor.

ALBERTO GIACOMETTI: TOWARD THE ULTIMATE FIGURE, *Houston*

Alberto Giacometti'nin savaş sonrası yıllardaki (1945–66) başarılarını vurgulayan 60 başyapıttan oluşan sergi, sanatçının yaratıcı sürecini ve ikonik figürlerini nasıl ürettiğini araştırıyor. Giacometti (1901–1966), soyut sanatın uluslararası sanat dünyasında baskın hale geldiği bir zamanda figürün ve figürlü temsilin geçerliliğini yeniden ortaya koydu. Çalışmaları varoluşçulukla ilişkilendirildi ve birçokları için Giacometti'nin -yabancılaşmayı, korkuyu, önemsizliği ve belirsizliği çağrıştıran- bir deri bir kemik kalmış figürleri, Soğuk Savaş döneminin psikolojik karmaşıklıklarını somutlaştırıyor. Soyulmuş, sıkıştırılmış ve düzleştirilmiş bu kırılgan varlıklar, kendilerini sanatın ve insanlığın karşı karşıya olduğu derin bir krizin ifadeleri olarak sundular. *Alberto Giacometti: Toward the Ultimate Figure*, Giacometti'nin insan formuna ve kendine özgü tarzının gelişimine odaklanmasını aydınlatan 12 tematik bölümden oluşuyor. *Paris: Life in a Studio in Montparnasse* ile başlayan seçkiyi; *Obsessed with Heads, Into Thin Air, Giacometti Seen by Photographers, A Portrait in Film, The Literary Scene, The Human Condition* ve *Grappling with the Real* gibi bölümler takip ediyor. Seçki için son gösterim tarihi 12 Şubat.

DOCUMENTARY GENEALOGIES PHOTOGRAPHY 1848–1917, *Madrid*

Museo Reina Sofia'da 23 Şubat tarihine kadar ziyaret edebileceğiniz seçki Walter Benjamin'in *The Art of Art in the Age of Its Technological Reproducibility* (1936) adlı makalesinde fotoğrafın ve sosyalizmin paralel ortaya çıkışı üzerine yaptığı değerlendirmeyle start alıyor. Bu paralellik, işçi sınıfının günlük yaşamını temsil etmek için kullanılan fikirlerin ve ikonografilerin 1840'ların görsel kültüründe zaten gizli veya aktif olduğu hipotezine izin verir. Louis Daguerre'in ilk dagerreyotiplerinden biri olan *Boulevard du Temple*'deki (1838) figür, işçinin fotoğraftaki ilk görünüşüdür; sınıf ilişkileri ve çatışmaları etrafındaki tarihsel anlatının kökünü ifade eder. Sergi, fotoğrafın yükselişinden yüzyılın başına kadar madun kimliklerin temsillerinin ortaya çıkışını burjuva, endüstriyel ve sömürge kültürü sistemi için bir araç haline gelen yeni bir görsel rejimin yükselişiyle bir arada sunuyor. Bu sergiyle müze 2011 yılında *A Hard, Merciless Light* seçkileriyle başlayan bir diziyi de kapatmış olacak. *The Worker Photography Movement, 1926-1939* ve *2015 with Not Yet* seçkileriyle devam eden seriyi *On the Reinvention of Documentary* ve *the Critique of Modernism* takip etti; her ikisi de fotoğraf tarihinde belgesel söylemin yükselişi ve evrimi hakkında yirminci yüzyılın önemli anlarına dayanan alternatif bir anlatı sunuyor. Bu son sergi ise daha önceki anlatımlara farklı, protohistorya perspektiften katkıda bulunuyor: belgesel fikrinin ve işlevinin fotoğrafın kendisi kadar eski olduğu gerçeğinde fotoğrafın erken vaatlerine ve potansiyeline dair bir gözlem.

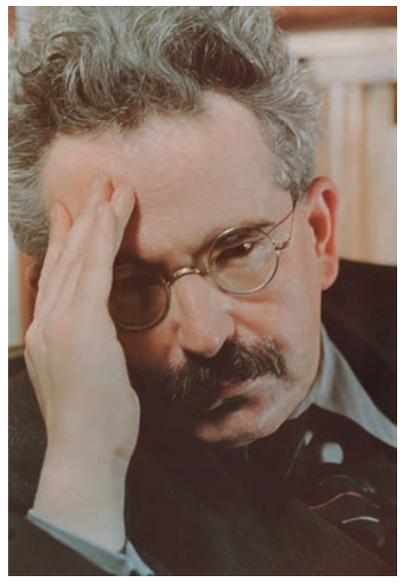

FRANK BOWLING'S AMERICAS,
Boston
"Modernizm de bana aitti." İngiliz Guyanası doğumlu sanatçı Frank Bowling, 1966'da Londra'dan New York'a taşındığında, modern resme damgasını vurma konusunda bu kadar kararlıydı. Museum of Fine Arts'da 9 Nisan tarihine kadar ziyaret edebileceğiniz *Frank Bowling's Americas*, sanatçının dönüştürücü yıllarına adanmış ilk sergi ve ABD'de kırk yılı aşkın bir süredir çalışmalarına odaklanan ilk büyük araştırma. Bowling'in 1966'dan 1975'e kadar New York'ta geçirdiği zaman, daha derin bir keşif gerektiriyor. Yer değiştirmesi, sanatçının yükselişte olan soyut resim, siyahi kültürel kimliği ve sanatsal pratiği etrafında ortaya çıkan tartışmalarla canlı ve çalkantılı bir sanat ortamıyla temasa geçirdi. Sonraki on yıl boyunca, Bowling sanat dergileri için bolca yazdı, çeşitli öğretim pozisyonlarında bulundu, geniş çaptaki sergilerde yer aldı ve 1969'da "5+1" seçkisinin küratörlüğünü yaptı. Sergi, Bowling'in güçlü eserlerinden oluşan seçkiyi bir araya getirerek modern sanatın kültürler arası ve küresel anlayışına önemli bir katkı sunuyor.

THE RETROSPECTIVE BASQUIAT,
Viyana
Neredeyse başka hiçbir sanatçı, Jean-Michel Basquiat'ın sanatsal fenomeninin yaptığı gibi, 1980'lerin nabzını tutan New York sanat sahnesinin temsilcisi olmaya yaklaşamaz. 1960 yılında Haitili bir babanın ve Porto Rikolu bir annenin oğlu olarak New York'ta doğdu, 17 yaşında evi terk etti. Başlangıçta bir grafiti sanatçısı olarak yoluna devam ediyor ve hatta bazen sokakta yaşıyordu. Ancak hızlı yükselişine başlaması uzun sürmedi. Basquiat'ın meteorik kariyeri, David Bowie ve Madonna da dahil olmak üzere döneminin en önemli sanatçılarıyla etkileşime girdiği sekanslarla dolu bir filmde hızlı ileri sarma gibi görünebilir. Ayrıca denkleme Andy Warhol dostluğu da eklenince dikkat çekmemek kaçınılmazdı. Resimleri kısa sürede son derece yüksek talep gördü, hızla değer kazandı ve 1982'de hem Documenta 7'nin en genç katılımcısı hem de Afro-Amerikan-Karayip kökenli ilk dünyaca ünlü sanatçı oldu. 8 Ocak tarihine kadar Albertina Museum'da ziyaret edebileceğiniz seçkide bilinen kamu ve özel koleksiyonlardan yaklaşık 50 eseri bir araya getirerek, Basquiat'nın görsel diline yeni bakış açıları sağlıyor ve sanatsal fikirlerinin arkasındaki özü çözüyor.

FERNAND LÉGER AND THE ROOFS OF PARIS,
Otterlo
The Kröller-Müller Museum'da 2 Nisan tarihine kadar ziyaret edebileceğiniz seçki, Fransız kübist Fernand Léger'nin eserlerindeki önemli bir anı keşfetmek için ideal bir fırsat. Fernand Léger, 1911-1912'de *Fumées sur les toits* serisiyle kariyerinde bir dönüm noktası yaşar. 1908'den itibaren yeni sanatsal olanaklar arayışında, başlangıçta Paul Cézanne'dan büyük ölçüde ilham alan önceki çalışmalarının tarzından radikal bir şekilde ayrılır. Paris'deki stüdyosunun manzarası, Léger'ye biçim ve renk denemeleri için ilham verir. Nispeten gerçekçi ve monokromdan giderek daha soyut ve renkli bir üslup benimsemeye başlar. Bu arayış nihayetinde Birinci Dünya Savaşı arifesinde yaptığı *Contrastes de formes* gibi kübist eserlerle sonuçlanır. Kısacası tablolar ve çizimler temelinde, Fernand Léger ve Paris'in çatıları Léger'nin gelişimini yansıtıyor. Son olarak serginin konuk küratörünün de Van Gogh Museum'ın eski Koleksiyonlar Başkanı ve şu anda bağımsız bir sanat tarihçisi olan Sjraar van Heugten olduğunu belirtelim.

Sanal müzelere ve bilet fiyatlarına www.artsandculture.com adresi üzerinden ulaşabilirsiniz.

TURNER ON TOUR,
Londra

Sanat kariyerine sulu boyayla başlayan J. M. W. Turner, adını kitabevlerinden aldığı sipariş topografya resimleriyle duyurdu. Daha sonra manzara resimleriyle bilinmeye başlanan sanatçı aynı zamanda gezgin bir ressam olarak tanımlanır. Zira Turner, Fransa, İtalya gibi Kıta Avrupası'na yaptığı gezilerin ardından sayısız sulu boya eserlerini tamamlar. Avrupa'ya varmak için zorlu yolcukları aşan Turner, eskiz defterini şehirlerle ilgili araştırmalarıyla doldurur. Fransa ve Almanya'ya 1820'lerin başında yaptığı gezilerin ardından çalışmalarını Londra'daki stüdyosunda tamamlar. Bu çalışmalardan birisi de *Harbour of Dieppe: Changement de Domicile* ve *Cologne, the Arrival of a Packet-Boat: Evening* idi. Resimler, sırasıyla 1825 ve 1826'da Royal Academy'de ilk kez sergilendiğinde hem eleştirmenler hem de halk, tuvallerden yayılan güneş ışığını şaşkınlıkla deneyimlediler. Daha sonra iki eser 1914'te, Amerikalı Henry Clay Frick tarafından satın alınarak New York'a gitmek için İngiltere'den ayrıldı. The National Gallery'de dijital olarak ziyaret edebileceğiniz seçki ise bu iki eseri mercek altına alıyor. Turner'ın geçiş yerleri olarak tanımlanan liman temasına duyduğu hayranlığın yanı sıra renk, ışık ve fırça çalışmalarındaki radikal yaklaşımına odaklanan sergi için son gösterim tarihi 19 Şubat.

ANOTHER WORLD: THE TRANSCENDENTAL PAINTING GROUP, 1938–1945,
Los Angeles

Transandantal Resim Grubu, Haziran ve Ekim 1938 arasında New Mexico'da Emil Bisttram, Robert Gribbroek, Lawren Harris, Raymond Jonson, William Lumpkins, Florence Miller, Horace Towner Pierce ve Stuart Walker tarafından kuruldu. Agnes Pelton gıyaben üye olarak seçildi ve Ed Garman 1941'de gruba katılmaya davet edildi. Sanatçı olmayan önemli üyeler olan Alfred Morang ve Dane Rudhyar, gruba entelektüel teori ve eleştiriyle katkıda bulundular. Ressamların katıldığı grubun üyeleri, kolektif bilinçaltından alınan serbest sembol ve görüntüleri kullanarak spiritüel soyutlamayı keşfetmeye çalıştı. Manifestolarına göre; "yeni mekan, renk, ışık ve tasarım kavramları aracılığıyla resmi fiziksel dünyanın görünümünün ötesine, idealist ve ruhsal olan yaratıcı alemlere taşımaya" çalıştılar. İkinci Dünya Savaşı'nın başlaması nedeniyle grup kısa ömürlü oldu, ancak resimleri soyutlamanın maneviyatın hizmetinde nasıl kullanılabileceğini Los Angeles County Museum of Art'ın dijital sergisinde vurgulamaya devam ediyor. Seçki 18 Aralık tarihinden itibaren gösterimde.

FREEDOM OF MOVEMENT:
CONTEMPORARY ART AND DESIGN FROM THE NGV COLLECTION,
Melbourne

National Gallery of Victoria'nın dijital platformunda 3 Aralık tarihinden itibaren ziyaret edebileceğiniz seçki, galerinin NGV Koleksiyonu'ndan 60'tan fazla eseri bir araya getiriyor. Sergide mobilya, aydınlatma, resim, film, heykel ve yerleştirmeler yer aldığı gibi sergideki sanatçılar ve tasarımcılar üretim süreçleri hakkında karmaşık hikayeler anlatıyor. Böylece seçki izleyicileri, koleksiyonların çağdaş yaşamdaki hareket, değişim, algı ve dönüşümü hakkında bilgi verme kapasitesini düşünmeye davet ediyor. Sergi Alicja Kwade'nin *WeltenLinie* (2020) eseriyle açılıyor. İkinci olarak, Japon tasarım stüdyosu Nendo'nun Manga çizimlerinden ilham alarak oluşturduğu ve mobilyaların duyguları jest yoluyla nasıl aktarabileceğini sorgulayan çalışması "50 manga chairs"e yer veriyor. Basit gündelik nesnelerin algımızı nasıl güçlü bir şekilde değiştirebileceği, üçüncü segmente karşımıza Shilpa Gupta'nın *Untitled (Rock)* ve Rafael Lozano-Hemmer'in *Please Empty Your Pockets* çalışmalarıyla çıkıyor. Son bölümde ise insan ve hayvan biçimleri, figürleri, çağrışımlarını araştıran ve dünyaya yeniden bakmamızı isteyen bir dizi heykel yer alıyor.

YENİ SEREMONİLER

Hazırlayan: Kristin Fındıkoğlu

Jil Sander
Sonbahar/Kış 2022

Mum, **Gucci**

Kitap, **Valentino Rosso Assouline**

Elbise, **Gabriela Hearst**

Küpe, **Sophie Bille Brahe**

Ayakkabı, **Saint Laurent**

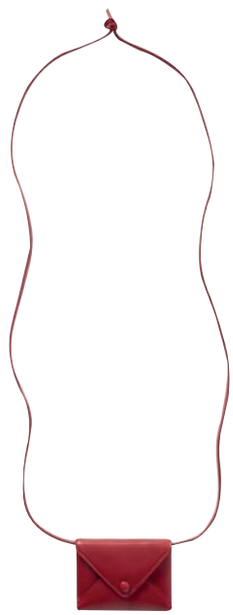

Cüzdan, **The Row**

Şapka, **Eugenia Kim**

NOMOS
GLASHÜTTE

175 Years
Watchmaking
Glashütte

Metro neomatik 41 Update. The unique NOMOS ring date in neon orange is patented and easy to set—in both directions. This is made possible by the in-house automatic caliber DUW 6101 within, which is highly precise and also features a patented date mechanism. Now available at Tevfik Aydin in Istanbul. More here: tevfikaydin.com.tr, nomos-glashuette.com

TEVFİK AYDIN
Since 1889

DAVID DOUBILET, SU ALTI FOTOGRAFÇISI

ROLEX GLIDELOCK
UZATMA SİSTEMİ

3235 MEKANİZMASI

SU GEÇİRMEZ
OYSTER KASA

YÜZEYİN ÖTESİNE BAKMAK

Yüzeyin üstünde veya altında. Bilinmeyeni keşfetmek, doğası gereği öngörülemezdir. Bilinmeyenin gizemlerini açığa çıkarmak için iki şey gerekir. Daima kendi sınırlarını zorlamaya dair kararlı bir gönüllülük. Ve özgüveninizi yükseltecek güçlü, sarsılmaz bir yol arkadaşı. Geçtiğimiz 70 yıl boyunca Submariner'ı su altı dünyasının öncülerinin referans dalış saati haline getirmek için onu sürekli mükemmelleştirdik. Onu sahada test etmek için 300 metre derine dalmanıza veya 30 bar basınca dayanmanıza gerek yok. Bilinmeyene dalmak, her türlü koşulda son derece heyecan verici bir deneyim olabilir. Tek yapmanız gereken, yüzeyin ötesine bakmak. **Submariner.**

#Perpetual

OYSTER PERPETUAL SUBMARINER DATE

RESMİ ROLEX SATIŞ NOKTASI

RHODIUM

ROLEX